Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 25 (1376) 1976 BIRŽELIS - JUNE 17 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. 275 - 4672

Dokumentiniai filmai

Apie tai, kad reikia ateičiai saugoti įvairią dokumentinę medžiagą, visi žinome ir sutinkame. Daug kas tuo reikalu jau padaryta, ypač rašytinių dokumentų ir knygų srityje. Dokumentams apsaugoti Kanadoje turime net valstybinio archyvo Otavoje leidimą ir kvietimą. Visą eilę retų knygų yra įsigijęs Lietuvių Archyvas Čikagoje. Įvairių veiksnių pinigais yra apsaugojimui nupirktos ištisos mirusių žymiųjų asmenų bibliotekos, įskaitant rankraščius. Čikagoje veikia Foto Archyvas, kuriame yra ir dokumentinių filmų, liečiančių išeivijos gyvenimą. Deja, tokio dėmesio nėra susilaukusi dar viena mūsų archyvinė sritis — dokumentinis filmas, liečiąs nepriklausomos Lietuvos gyvenimą. Gal iš dalies dėlto, kad nepriklausomoje Lietuvoje nebuvome su savo filmu bent kiek pažengę. Kai latviai jau gamino savus normalaus ilgio filmus, mes dar nebuvome išėję iš Vaičkaus elementarinio filmo studijos. Užtat ir išeivijoje latviai toje srityje mus toli pralenkia. Jie juk neseniai ne tik mus, bet ir visą laisvąjį pasaulį nustebino slaptu dokumentiniu filmu iš gyvenimo koncentracijos stovyklos, esančios netoli Rygos.

Nepriklausomos Lietuvos tautiečius filmo srityje anuo metu buvo pralenkę išeivijos lietuviai. Nors ir jie Amerikoje savų lietuviškų studijų nesukūrė, tačiau buvo vieni iš pirmųjų atsivežę filmo aparatus į Lietuvą ir čia užfiksavę daugelį dabar jau į praeitį nuėjusių nepriklausomo gyvenimo įvykių. Visų tų dokumentinių filmų likimas nebėra žinomas. Galimas dalykas, jie jau sugedo ir liko netinkami rodyti. Yra tačiau vienas tautietis, kuris tebeturi nemažą tokių filmų kiekį. Jo, nebejauno žmogaus, laiškas, pilnas susirūpinimo tų filmų likimu, yra pasiekęs kaikuriuos veikėjus Kanadoje. Rašo, kad jo turimi filmai jau pradėjo trauktis. O tai yra paskutinė stadija prieš subyrėjimą. Šaukiasi S O S. Sakosi esąs kreipęsis į įvairius veiksnius JAV-se, bet jokio konkretesnio atsakymo negavęs. Gal kanadiečiai ką nors gali pagelbėti? Gal nors savo vaikų labui norėtų turėti filmą iš nepriklausomos Lietuvos kariuomenės gyvenimo, įskaitant įžengimą į Vilnių po ilgai trukusios lenkų okupacijos, arba pilną filmą iš pasaulinės sporto olimpiados Lietuvoje ir pan.?

Kalbant apie dokumentinius filmus, iškyla ir kitas rūpestis, būtent, filmas iš Toronto lietuvių gyvenimo, pradėtas ruošti prieš keliolika metų verslininkų iniciatyva. Jau buvo kalbama, kad tas filmas greit pasirodys, kad dailininkas jau yra sukūręs įrašus, kad jie esą įmontuoti ir pan. Deja, filmo kaip nėra, taip nėra. Būtų gaila, jei tas projektas liktų nebaigtas. Jame juk, sakysime, yra vaizdų su tokiais Kanados lietuvių švyturiais, kaip pirmasis lietuvis gen. konsulas dr. A. Gylys, pirmasis "Tėviškės Žiburių" redaktorius dr. A. Šapoka ir kiti.

Vienu ar kitu atveju, dokumentiniais filmais rūpintis, esamus apsaugoti ir naujus išleisti, nėra vieno žmogaus darbas nei laiko, nei kapitalo atžvilgiu. Jeigu jau iš tikrųjų JAV-bėse niekas tuo reikalu nebesiima rūpintis, kodėl nepabandyti kanadiečiams? Kodėl sekančiame mūsų KLB krašto tarybos suvažiavime neįrašyti to reikalo į darbotvarkę, referentais pakviečiant asmenis, kurie dokumentinių filmų turi? Gal ką nors konkretaus ir sugalvotume?

A. Rinkūnas

Kanados lietuviai ūkininkai — ALEKSAS KOJELAITIS ir TEODORA KOJELAITIENĖ, paaukoję Kanados Lietuvių Fondui $100.000, pasirašo pirmojo įnašo $12.000 čekį. Plačiau — žiūr. 3 psl. Nuotr. Vytauto Maco

KANADOS ĮVYKIAI

Kaltina sovietus

"The Globe and Mail" dienraštis, remdamasis Toronto etninių grupių vadovų pareiškimais, birželio 10 d. paskelbė Stan Oziewicz straipsnį, kaltinantį Sovietų Sąjungą bei jos satelitus Helsinkio gairių nepaisymu. Faktus šiam žurnalistui pateikė: ukrainiečių laikraščio "Homin Ukrainy" red. A. Bandera, Kanados Čekoslovakų Draugijos pirm. L. Urban, Centrinės Estų Tarybos Kanadoje pirm. U. Petersoo, Kanados Latvių Federacijos vicepirm. L. Lukss, vengrų bendruomenės vadas dr. G. Farago. Jie vienbalsiai apkaltino Sovietų Sąjungą Helsinkyje pasirašytų gairių pažeidimu, daugiausia liečiančiu žmogaus teises. Išskirtų šeimų sujungimas nė kiek nepaspartėjo. Jeigu kas yra išleidžiamas iš Sovietų Sąjungos viešnagei užsienin, visada užstatu pasilaikomas to asmens šeimos narys ar nariai. Estas U. Petersoo palietė ir keitimąsi informacijomis, kuris tebėra vienašališkas — iš ten atkeliauja daug propagandos, o iš čia Estijon neįsileidžiamas net Šv. Raštas. Ukrainiečio A. Banderos teigimu, Kanados vyriausybė šias problemas stengiasi ignoruoti, siekdama prekybinių ryšių su kaikuriais komunistiniais kraštais. Vengras dr. G. Farago Helsinkio konferencijoje mato tik Sovietų Sąjungos p a s t a n g a s pridengti respekto bei legalumo skraiste savo karinę jėgą. Pasak latvio L. Luksso, net ir turint geriausius norus, tenka konstatuoti, kad Helsinkio deklaracija nieko nėra pakeitusi.

Į etninių grupių vadų kaltinimus atsiliepė Sovietų Sąjungos ambasados Otavoje I sekr. G. Zolotovas. Jo nuomone, Helsinkio deklaraciją reikia vertinti jos pilnoj visumoj. Žmoniškumo aspektai neturėtų būti atskiriami nuo kultūrinių bei ekonominių. Tas dokumentas esą išreiškia ekonominę, politinę ir psichologinę atmosferą. G. Zolotovas nesutiko duoti tiesioginio atsakymo etninių grupių vadams, bet pabrėžė, kad Sovietų Sąjunga yra atkreipusi reikiamą dėmesį į moralines dokumento problemas. Esą, kelionių procedūra bei formalumai buvo suprastinti, dokumentų paruošimas išvažiavimo vizoms pagreitintas. Šią mintį betgi paneigė Kanados užsienio reikalų ministerija. Vienas jos pareigūnas žurnalistui S. Oziewicz pareiškė: "Iš tikrųjų tai nėra greitas procesas. Reikia laiko. Tik dabar svarstomi tie atvejai, kurie buvo iškelti pernai liepos mėnesį." Kanada renka statistinius duomenis, kurie bus pateikti sekančiais metais Belgrade įvyksiančiai konferencijai. Ji turės konstatuoti Helsinkio gairių veiksmingumą ar jų nevykdymą. Pasak to kanadiečio pareigūno, 1975-76 m. Europos komunistinių šalių ambasadoms buvo įteiktas 428 šeimų sąrašas, liečiantis jau senas jų sujungimo pastangas. Rezultatai jam yra nežinomi. Kanados užsienio reikalų min. A. MacEachen jau š. m. balandžio 30 d. pareiškė savo nusivylimą Helsinkio deklaracijos principų nepilnu įgyvendinimu bei vykdymu. Federacinio parlamento užsienio reikalų komiteto narys dr. S. Haidasz praėjusią savaitę taipgi prasitarė, kad Helsinkio susitarimai tėra savotiškas žaidimas. Neatrodo, kad visos valstybės pilnai vykdo baigminio akto įsipareigojimus. Liberalų partijos atstovo federaciniame parla-

(Nukelta į 8 psl.)

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Švedai pagerbė Čiurlionį

Soedertaeljės mieste, netoli Stockholmo, gegužės 4 buvo surengtas vakaras M. K. Čiurlionio kūrybai pagerbti. Vakarą surengė šio miesto kultūros namai. Programoje parodytas trumpas f i l m a s, pagamintas Čiurlionio muzėjuje Kaune, ir atlikta Čiurlionio simfoninė poema "Jūra", įgrota orkestro su vargonais. Stockholmo universiteto lektorius Juozas Lingis kalbėjo apie lietuvių tautą ir kultūrą. Išryškintas tapybos ir muzikos santykių klausimas Čiurlionio kūryboje.

Šiuo vakaru užbaigta visą mėnesį Soedertaeljės miesto kultūros namuose vykusi Čiurlionio kūrinių reprodukcijų paroda, pavadinta "Muzika paveiksluose — paveikslai muzikoje". Savo išsiuntinėtuose kvietimuose rengėjai rašė, kad jiems rūpi atkreipti menu besidominčiųjų švedų dėmesį į vieną kaimyninį kraštą kitoje Baltijos jūros pusėje ir supažindinti su Čiurlionio, kuris daugelį stebina savo pajėgumu susieti muziką su tapyba.

Didelis Čiurlionio kūrybos gerbėjas yra Soedertaeljės miesto teatro ir muzikos intendentas Harry Olt, estų kilmės švedų kultūros veikėjas ir Stockholme veikiančio baltiečių instituto valdybos narys. Įdomu, jog jį patį susidomėti Čiurlionio pirmiausia paskatino japonų meno istorikas ir žurnalistas Ichiro Kato, kuris pernai Stockholme įvykusioje tarptautinėje baltiečių mokslinėje konferencijoje skaitė pranešimą apie Čiurlionio kūrybą. Japonų tyrinėtojas iš Yokohamos miesto iškėlė Čiurlionio "rytietišką pojūtį", jo susidomėjimą Rytų filosofija ir indiečių menu.

Ichiro Kato nuomone, Čiurlionio paveikslų muzikinė darna primenanti japonų klasikinius medžio raižinius. Ir kiti meno istorikai lyginą Čiurlionį su tokiais japonų medžio raižytojais, kaip Hiroshige ir Hokusai. Ypač pabrėžiamas didžiojo lietuvių menininko kūrybos ryšys su garsiuoju Hokusai medžio raižiniu "Banga".

Harry Olt pasakojo, kad jis pirmiausia susipažinęs ir susižavėjęs Čiurlioniu, klausydamasis jo simfoninės poemos "Jūros". Vėliau jis atradęs daug gyvo muzikinio jausmo ir Čiurlionio tapyboje. Čiurlioniškasis muzikalumas, pasak Harry Olt, glūdi jausme ir išraiškoje, panašiai kaip švedų lyriko Gunnar Ekeloef poezijoje. Daugelis Čiurlionio paveikslų, kaip žinoma, pavadinti muzikiniais terminais ir pasižymi judriu ar lėtu tempu. Tai ypač pastebima kosminio turinio cikluose — "Jūros", "Piramidžių" ir "Žalčio" sonatose. Pajutęs, kad vien muzika neįstengs išreikšti savo vaizduotės pasaulio, Čiurlionis vis labiau pasinėrė tapybon, kurioje jis iškilo kaip intuityvus tapybos mistikas, lyriškas regėtojas. Taip gana originaliai vertina Čiurlionio kūrybą Soedertaeljės teatro ir muzikos intendentas Harry Olt.

To paties miesto laikraštis "Laenstidningen" paskelbė meno kritiko C h r i s t e r D u k e straipsnį, kuriame teigiama, kad Čiurlionis savo abstrakčiuose ir simboliškuose paveiksluose mėgino atvaizduoti savo rūšies visuotinį ritmą, tapydamas savitas visatos vizijas, fantastiškas erdves iš sudėtingų vaizdų. Jo kompozicijos dažniausiai ramios, gerai išmąstytos, simetriškos. Žiūrint į jo paveikslus, nejučiomis prisimena tokie modernūs menininkai, kaip Klee ar švedų spalvų mistikas Carl Kylberg, kurių pirmtaku buvęs Čiurlionis — teigia Christer Duke.

A. Lembergas

PRANEŠIMAS IŠ V. VOKIETIJOS

Laisvė ar socializmas?

J. KAIRYS

Šitokį šūkį išrašė Bavarijoje veikianti socialinė krikščionių sąjunga (CSU). Išrašė jį savo plakatuose, skirtuose šių metų rudenį įvyksiantiem rinkimam į V. Vokietijos parlamentą (Bundestagą). Pilniau jis taip skamba: 1976 m. Vokietija turi apsispręsti už laisvę ar socializmą. Plakatai iškabinti viešose vietose. Juose nurodyti kalbėtojai, vieta ir laikas. Šitas šūkis buvo kalbų objektu ir valstybės parlamente b i u d ž e t o svarstymo metu. Jį iškėlė koalicija, kurią jis tiesiogiai liečia, ypač socialdemokratus. Todėl klausant kalbų, svarstant biudžetą, susidarė įspūdis, kad jos sukėsi pirmoje eilėje apie tą šūkį bei apie būsimus rinkimus.

Gindami biudžeto projektą, valdantieji teisino savo užsienio ir vidaus politiką, o opozicija kalbėjo apie nevykusias koalicijos reformas, apie nualinimą tautos ūkio ir finansų, apie atsiradusį nedarbą, koalicijos nesugebėjimą valdyti kraštą. Kalbėdama apie krašto saugumą, ji

(Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

PIRMINIAI RINKIMAI TRISDEŠIMTYJE JAV VALSTIJŲ IŠRYŠKINO pagrindinius abiejų partijų kandidatus į prezidentus. Demokratų partijos kandidatūrą, atrodo, užsitikrino buvęs Georgia valstijos gubernatorius Jimmy Carter, laimėjęs 1.514 atstovų balsus, t.y. devyniais daugiau, negu reikės partijos suvažiavime. Jo kandidatūrą remia Čikagos burmistras R. Daley, buvusieji varžovai — Alabamos gubernatorius G. Wallace ir senatorius H. Jackson. Respublikininkų partija liko be aiškaus kandidato, nes prez. G. Fordas tėra laimėjęs 961 atstovą, o buvęs Kalifornijos gubernatorius ir filmų aktorius R. Reaganas — 856. Kandidatūrai apginti partijos suvažiavime reikia 1.130 atstovų balsų. Dėl šios priežasties ir prez. G. Fordas, ir R. Reaganas dabar siekia paramos pirminių rinkimų neturėjusiose valstijose. Normaliai partija kandidatu pasirenka jau prezidento pareigas einantį politiką. Vienintele išimtimi lig šiol buvo Chester Arthur 1884 m. Tačiau varžybose su R. Reaganu prez. G. Fordas susilaukė rekordinio pralaimėjimo pirminiuose rinkimuose, rodančio jo labai menką populiarumą net ir pačių respublikininkų eilėse. Viešosios nuomonės tyrimai liudija, kad abu respublikininkų kandidatai yra persilpni atsilaikyti prieš demokratą J. Carterį. Pajėgesnis šiuo metu yra prez. G. Fordas, bet prezidento rinkimuose respublikininkams yra būtina laimėti Texas ir Kalifornijos valstijas, susižvejoti dalį Alabamos gubernatoriaus G. Wallace rėmėjų šiaurinėse valstijose. Šiems laimėjimams geresnes kortas turi R. Reaganas, jau susilaukęs konservatyviųjų demokratų paramos. Prez. G. Fordui gerokai kenkia beveik visiškas užsienio politikos vairo perleidimas nuolaidų keliu žengiančiam H. Kissingeriui, kai tuo tarpu R. Reaganas jį perimtų į savo rankas ir siektų JAV prestižo atstatymo jėgos principu.

VIEŠNIA IŠ INDIJOS

Iškilmingo sutikimo Maskvoje, prilygstančio prez. R. Niksono sutikimui 1972 m., susilaukė Indijos premjerė I. Gandhi. Aerodrome ją pasveikino pats kompartijos vadas L. Brežnevas. Oficialiame priėmime jis palietė pirminius JAV prezidento rinkimus, atnešusius atolydžio susilpnėjimą, nes prez. G. Fordas, gindamasis nuo R. Reagano puolimų, buvo priverstas imtis griežtenės linijos. L. Brežnevas taipgi pasiūlė Amerikai atsisakyti karo laivyno bazės, kuri planuojama Indijos vandenyne, Diego Garcia saloje. Šiai minčiai pritarė ir premjerė I. Gandhi. Su L. Brežnevu ji pasirašė įsipareigojimą stiprinti Indijos ir Sovietų Sąjungos draugystę bei bendradarbiavimą, nors šiuos klausimus jau yra padengusi 1971 m. sutartis. Premjerė I. Gandhi apkaltino Vakarų spaudą neteisingų žinių skleidimu apie ją ir Indiją. Tos žinios liečia premjerei I. Gandhi mestus kaltinimus, kad ji šiandien Indiją valdo diktatūriniais principais.

NESĖKMINGA KONFERENCIJA

Vankuveryje pasibaigė Jungtinių Tautų konferencija, svarsčiusi žmonijos apgyvendinimo bei aprūpinimo problemas. Vien tik Kanadai jos surengimas kainavo $15 milijonų, o rezultatai buvo labai menki. Rimtas svarstybas užtemdė politika — arabų ir izraelitų nesutarimai. Baigminėn rezoliucijon buvo įtrauktas visų rasizmo formų pasmerkimas, prieš kurias jau yra pasisakiusios Jungtinės Tautos, nusiginklavimas, valstybinė žemės kontrolė, tarptautinės prekybos bei pinigų reforma. Izraelio rėmėjams nepatiko rasizmo pasmerkimas, nes Jungtinės Tautos rasizmu yra pripažinusios ir sionizmą. Rezoliucija buvo priimta 89:15 balsų santykiu. Už ją balsavo visos komunistinės ir arabų šalys, dalis trečiojo pasaulio valstybių, Vatikanas ir Meksika, prieš — Australija, Belgija, Kanada, Danija, Prancūzija, V. Vokietija, Airija, Izraelis, Italija, Lichtenšteinas, Olandija, N. Zelandija, Norvegija, Britanija ir JAV. Ankstesnė arabų valstybių rezoliucija pasmerkė Izraelio steigiamus kaimus okupuotose arabų žemėse. Kanados pastangos šiuos klausimus atidėti Jungtinių Tautų visumos posėdžiui rugsėjo 21 d. buvo nesėkmingos.

TAIKOS PRIEŽIŪRA

Sirijos invaziją Libane sustabdė Arabų Sąjungos užsienio ministerių nutarimas taikos priežiūrai pasiųsti Sudano, Libijos, Saudi Arabijos, Sirijos, Alžerijos ir palestiniečių kariuomenės dalinius. Šią mintį pasiūlė arabų partizanų PLO organizacijos vadas Y. Arafatas, prisibijodamas visiško partizanų nuginklavimo bei jų veiklos sustabdymo Libane. Prieš invazijos tęsimą pasisakė ir Sovietų Sąjunga, darydama diplomatinį spaudimą Sirijai. Su tarptautine arabų taikos priežiūra nenori sutikti Libano prez. S. Franjieno falangistų ir krikščionių kariuomenės daliniai. Nepatenkintas ir Izraelis, Libane susilaukęs net kelių arabų valstybių kariuomenės. Valdžios siekę kairieji mahometonai su palestiniečiais partizanais taip ir liks nenuginkluoti.

ARTĖJANTYS RINKIMAI

Italijos dilemą turės išspręsti parlamento rinkimai birželio 20 - 21 d.d. Nors daug kas tikisi komunistų pergalės, jų vadas E. Berlinguer, viešėdamas Paryžiuje, savo šalininkams patarė vengti lažybų. Esą, jį pasiekia žinios apie prasidėjusį krikščionių demokratų partijos stiprėjimą. Kompartijos vadovybė, siekdama balsų, pažadėjo ištikimybę Š. Atlanto Sąjungai ir draugiškus ryšius su JAV. Komunistai ypatingą dėmesį yra atkreipę į kituose Europos kraštuose dirbančius italus. Jie gali balsuoti tik savo nuolatinėse gyvenvietėse. 1972 m. rinkimuose Italijon grįžo ir balsavimo teise pasinaudojo apie 300.000. Šiemet jų laukiama dar didesnio skaičiaus. Iki Italijos sienos jie turi patys apmokėti kelionės išlaidas, o Italijoje keliauja nemokamai. Genuvoje ekstremistinė kairiojo sparno "Naujųjų partizanų" grupė nušovė du policininkus ir prokurorą F. Coce, tyrusį "Raudonąsias brigadas" — miestų partizanus.

PABĖGĖLIAI IŠ LAOSO

Tailandijoje jau yra apie 60.-000 pabėgėlių iš Laoso. Jų duomenimis, komunistinis režimas suėmė apie 5.000 Laoso gyventojų, kurie yra kalinami salose prie Nam Ngum Damo, 50 mylių į rytus nuo Vientiane. Perauklėjimo stovyklose praktikuojamas sunkus priverstinis darbas. Krašte jaučiamas didelis mėsos ir ryžių trūkumas, kurį tegalės pašalinti naujas derlius po penkių mėnesių. Mėnesinis darbininko atlyginimas yra 15.-30.000 kipų, o už vištą tenka mokėti 6.000 kipų, už kalakutą — 18.000.

IŠLEIDO ISTORIKĄ

Sovietų Sąjunga išleido užsienin istoriką A. Nekričą, kuris N. Chruščiovo laikais parašė knygą, kritikavusią Staliną už nepasiruošimą karui. Vėliau už šią kritiką jis buvo pašalintas iš kompartijos.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $10.00, pusmetinė—$6.00. Rėmėjo prenumerata $15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašytį straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $10.00 per year, $6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

KAUPAITĘ LYGINA SU VYSKUPAIS

Apie Amerikos katalikybę įdomiai rašo kun. Andrew M. Greeley straipsnyje, išspausdintame "The Critic" žurnalo 1976 m. vasaros numeryje. Ten jis pateikia savo, kaip sociologo ir kataliko, pažiūras į 200 metų katalikybės gyvavimą JAV-se. Jo manymu, per visą laiką buvo labai maža pasauliečių tikinčiųjų įtakos JAV hierarchinėje sąrangoje. Nuo šio šimtmečio pradžios, su keliom išimtim, JAV hierarchiją sudarė nekompetentingi, silpnų charakterių asmenys. Čikagos arkiv. Michael Quigley iškeliamas kaip asmuo, supratęs to laiko problemą (įvairiataučius katalikus, kurie nenorėjo būti suairinti). Jam daug pagelbėjęs kun. Waclaw Kruszka, lenkas. Quigley pasirūpino, kad lenkų dvasiškija išsirinktų iš savo tarpo patikimą asmenį. Jį konsekravo jis vyskupu-pagalbininku (Paul Rhode). Tačiau po jo mirties naujasis arkivyskupas George William Mundelein, kuris greit tapo pirmuoju Čikagos kardinolu, visas ankstesnės pastangas sugriovė ir net uždraudė steigti naujas tautines parapijas. Greeley pabrėžia, kad didelė JAV katalikų dalis yra dar neseniai imigravę į JAV: virš 18 m. amžiaus asmenų daugiau nei 40% yra arba imigrantai, arba imigrantų vaikai. JAV istorikai tačiau šį faktą iki šiol yra ignoravę. Apie JAV katalikus yra rašyta taip, tarsi imigrantų visai nebūtų. Daugumas katalikų imigrantų, anot jo, buvo ne turtų jieškotojai, bet žmonės, troškę laisvės ir vylėsi ją rasią Amerikoj. Katalikai per visą laiką JAV-se buvo traktuojami kaip žemesni nei protestantai ar žydai. Taip esą ir dabar. Geras pavyzdys — "Rockefeller Foundation", kuri paskyrė didelę sumą pinigų žydų organizacijai paruošti studijai apie tautines katalikų grupes, kuri dabar siūloma kolegijoms, spaudai bei televizijai. Tokią studiją, be abejonės, būtų geriau galėjusi padaryti katalikų organizacija. Katalikų atžvilgiu yra didelė diskriminacija universitetuose, spaudoje, televizijoje. Ypač ta diskriminacija jaučiama tų katalikų, kurie bando tose srityse prasimšti į augštesnes vietas.

Hierarchija šio šimtmečio pradžioje bandė "amerikietinti" imigrantus, todėl tautinėm grupėm nepavyko sudaryti savo vyskupijų. Reikėjo tenkintis tautinėmis parapijomis. Rašydamas apie kaikurių vyskupų supratimą tautinių grupių ir joms teiktą pagalbą, jis pasakoja apie Scrantono vyskupą Shanahan ir Čikagos arkivyskupą Quigley, kurie rėmė Mariją Kazimierą Kaupaitę, steigiant lietuvaičių kazimieriečių vienuoliją. Pati Marija Kaupaitė minima kaip viena tų didžiadvasių asmenybių, kurios Amerikoj katalikybę kūrė. Jis ją lygina su tokiais asmenimis, kaip praėjusio šimtmečio JAV vyskupai: James Gibbons, England, Keane, John Ireland, Lancaster Spalding, John Carroll, kunigais: Nerinek, Gallitsin. Šiuo metu jauni mokslininkai — sociologai, istorikai, antropologai — yra didelį dėmesį atkreipę ir didesnę darbo dalį pašventę etniškumo studijom. Jie esą mato, jog tai yra gyventojų pagrindas, tačiau jis klausia, ar JAV institucinė K. Bendrija imsis savo struktūrą tam pritaikyti.

K. J. Staškus

Tautos Fondo vadovybė Kanadoje

Krašto atstovybė: pirm. Juozas Vaičeliūnas, vicepirm. Antanas Firavičius, sekr. Vytautas Montvilas, ižd. Vytautas Gudaitis, teisinis patarėjas adv. Algis Puteris, nariai — Alfonsas Patamsis iš Hamiltono, Gediminas Rugienius iš Tillsonburgo, Leonardas Eimantas iš Londono.

Tautos Fondo apylinkių atstovybių pirmininkai: Toronto — A. Firavičius, 6 Constance St., Toronto, Ont. Tel. 535-9864; Hamiltono — A. Patamsis, 7 Oakridge Dr., Stoney Creek, Ont. Tel. 664-5804; Montrealio — I. Petrauskas, 1581 De Save St., Montreal 205, P.Q.

Tautos Fondo apylinkių įgaliotiniai: Delhi - Tillsonburg — G. Rugienius, 39 Parkwood Dr., Tillsonburg, Ont.; Windsor—R. Eidukaitė, 1007 Elm St., Windsor, Ont. N9A 5H3; Winnipeg — J. Demereckas, 507 Elgin Ave., Winnipeg 2, Man.; Vancouver — B. Radzevičius, 115 West 39 Ave., Vancouver, B.C.; London — L. Eimantas, 1496 Mardell Place, London, Ont.; Sault Ste. Marie — St. Druskis, 18 Arden St., Sault Ste. Marie, Ont.; Oakville — A. Vaičeliūnas, 421 St. Augustine Dr., Oakville, Ont.; St. Catharines — J. Paukštys, 5 Thorndale Ave., St. Catharines, Ont.; Rodney — J. Statkevičius, R.R. 3, West Lorne, Ont. N0L 2P0; Sudbury, Welland, Ottawa, Calgary, Edmonton ir Thunder Bay vietovėse Tautos Fondui aukas surenka KLB apylinkių valdybos.

Tautos Fondo atstovybės Kanadoje adresas: 170 Indian Rd., Toronto, Ont., M6R 2W1. Tel. (416) 534-2501. **Inf.**

• Mes greičiau būsime linkę pasiaukoti, jei atsiminsime, kad tėvynėje likusieji neša kur kas sunkesnę naštą negu mes . . . **J. ERETAS**

BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS
valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairius vamzdžių ir apšildymo darbus.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH.136. Tel.532-5191

Mohawk Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
* Elektros reikmenys
* Televizijos aparatai
* Skalbimo mašinos
* Vaikų baldai
* Įvairūs kilimai
* Šaldytuvai
* Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
* Siuvamos mašinos
* Rašomos mašinėlės
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

"Lithuanians in America" / J. Jakštas

Prof. Antano Kučo veikalas apie šimtmetinę Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvių praeitį

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Paskiri vaizdai

Paskutinis skyrius yra mišrainė. Čia ir spaudos istorijos tęsinys nuo 1900 m., ir knygų leidybos, ir religinio gyvenimo (vienuolynų kūrimo apžvalga), ir auklėjimo bei mokslo įstaigų kūrimasis, ir visokia meniška kūryba (ilgas poskyris!), ir ekonominės veiklos apybraiža (bendrovės, bankai, įmonės). Įterptas dar ypatingas skyrelis — santykiai su nepriklausoma Lietuva, nors apie tai užsimenama ir kitur. Šioje istorinėje apžvalgoje paminimi ir sportiniai lietuvių laimėjimai bei juose pasižymėjusieji asmenys. Skyriaus gale duodami labiau prasikišantieji įvykiai, kaip Dariaus - Girėno skrydis per Atlantą, pasaulinė Niujorko paroda 1939 m., Amerikos Lietuvių Taryba, Bendras Amerikos Lietuvių Fondas, JAV Lietuvių Bendruomenė, Kudirkos "odisėja". Kažkodėl į tą vaizdelių eilę įrikiuotas ir lietuvių dalyvavimas 150 metų Amerikos sukakties minėjime, nors apie jį duodamos vien dvi amerikiečių spaudos ištraukos. Tarp tų visokių istorijų bei vaizdelių figūruoja ir trumpa pokarinės imigracijos istorija bei ryšium su ja atsiradusios naujos organizacijos.

Nors poskyris apie lietuvių kalbą yra pašalinis, tačiau jis pateisinamas šiame prašalaičiams skiriamame veikale lietuvių kalbos ypatingai vertei pažymėti.

Baigiamajame veikalo skyriuje apžvelgiami žymieji Amerikos lietuviai. Pats autorius apgailestauja, kad sąrašas nepilnas ne "dėl atrankos, bet dėl duomenų trūkumo" (321 p.). Tačiau aplenkimas tokių žymūnų, kaip Bačiūno, Olio, Adamkaus, Vardžio, vargiai galėtų būti pateisinamas duomenų trūkumu. Juk jie gerai žinomi mūsų visuomenei, savo darbais pasižymėję ir už mūsų visuomenės ribų.

Apžvelgus visą skyrių, pravartu stabtelėti ties kaikuriais paskirais teiginiais. Pirmame poskyryje — spaudos apžvalgoje pagauna skaitytojo dėmesį iš tendencingos propagandos paimtas teiginys, kad "Vienybė Lietuvininkų" buvo įsteigta kovoti su ateistiniu Šliūpo pamokslininkavimu (193 p.). Su geru pagrindu šiaušėsi dėlto Vyt. Širvydas (Vienybė, 1975. XI. 1). Pastarasis davė citatą iš "VL" leidėjo J. Paukščio straipsnio, paskelbto amerikiečių dienraštyje, kur jis pasisako, jog jo laikraštis "pradėjo gydyti skilimą tarp lietuvių ir lenkų, kuris prasidėjo nuo panašaus Niujorko laikraščio, leidžiamo pono Šliūpo". Kaip iš šios citatos matyti, "VL" leidėjai iš pat pradžių buvo pasišovę su savo laikraščiu pasipriešinti Šliūpo "Lietuviškam Balsui", kur lietuviai buvo raginami skirtis nuo lenkų. "VL" leidėjai pasikvietė redaktoriumi ir prolenkišką asmenį — Bačkauską. Dėlto Šliūpas ir širdo prieš "VL", kai pastebėjo, kad naujas laikraštis skirtas jo varomam darbui griauti. Jokios užuominos apie ateizmą nei iš "LB", nei iš "VL" nebuvo. Tik vėliau, kai gabus satyrikas Bačkauskas paleido prieš Šliūpą visokias "plevones" ir kai jam pritarė kaikurie kunigai, atsikirsdamas Šliūpas neiškentė nepabėręs liberališkų savo įsitikinimų ir prieš katalikus nukreiptų.

Dėstant tikrai istoriškai Amerikos lietuvių spaudos apžvalgą XX š., būtų tikę pradėti nuo "Vienybės Lietuvininkų" jau vien dėlto, kad tai seniausias laikraštis, ėjęs per 90 metų ir pasiekęs dabartį. Laikraštis turėjo redaktorius žymius veikėjus — Andziulaitį-Kalnėną (poetą ir istoriką mėgėją), Miluką, J. Širvydą, Mikolainį, Mačį-Kėkštą (poetą), J. Tysliavą. "Vienybei" derėjo skirti platesnę apžvalgą nei "Draugui", "Dirvai" ir "Lietuvai".

Dvidešimto šimtmečio spaudos apžvalgoje neturėjo būti praleistas ir Šliūpo leistas mėnesinis žurnalas "Laisvoji Mintis" (1910-1915). Jame buvo spausdinami rimti, daugiausia verstiniai, straipsniai iš gamtos, visuomenės mokslų ir literatūros. Pats Šliūpas rašė svarius, kad ir liberalinės linkmės, straipsnius. Jis paskelbė tame žurnale nemažai straipsnių (tiesa, neoriginalių) iš XIX š. Lietuvos istorijos ir tuo būdu rengė IV savo Lietuvos istorijos tomą. Žurnalas turėjo rimtus literatus bendradarbius: K. Jurgelionį - Kalėdų Kaukę ir K. Račkauską - Vairą.

Baigiamajame skyriuje įvestas poskyris "Demokratijos bandymas" (Trial of Democracy). Čia pakritikuotas autoritetinis tautininkų režimas, po to kalbama apie pasaulinį lietuvių kongresą Kaune 1935 m. Autorius rado reikalą duoti jame tariamai cirkuliavusios Amerikos lietuvių komunistų rezoliucijos ištrauką, nors ji kongreso posėdžiuose nefigūravo. Kažkodėl susilaikyta aprašyti kongresą iš teigiamos pusės, neaplenkiant ir ilgos prezidento kalbos jame. Autorius galėjo pasinaudoti tam reikalui kad ir R. Skipičio plačiu aprašu jo atsiminimų knygoje.

Pagaliau pasigendama tame baigiamajame skyriuje nors trumpos prezidento A. Smetonos atvykimo į Ameriką užuominos. Būtų tikusi ir trumputė jo veiklos apžvalga JAV-se beveik per trejus metus savų tautiečių ir amerikiečių tarpe. Galima visaip žiūrėti į jo vadovautą autoritetinį režimą, tačiau paties fakto — jo atvykimo į šią šalį ir darbuotę joje istorikui nevalia ignoruoti. Juk Amerikos lietuvių istorijoje jis paliks iškilus ir labai išskirtinas reiškinys.

Pabaigai

Vos išleistą A. Kučo veikalą pirmas šoko perleisti per savo kritišką koštuvą neginčijamas Amerikos lietuvių praeities žinovas Vyt. Širvydas. Jis paskelbė angliškame "Vienybės" (1975. XI. 1) skyriuje ilgą straipsnį su nevalyvia antrašte ir dar labiau nevalyviu turiniu. Užuot davęs veikalo analizę, kaip apžvalgininkui dera, jis ėmėsi pamokslininkauti ir, be kelių taiklių pastabų, kalba apie knygą bendrybėmis. Didelę savo kritiško straipsnio dalį V. Širvydas skiria tam jau mūsuose nusidėvėjusiam "bendradarbiavimo" klausimui dėl A. Kučo padaryto priekaišto "Vienybei". Čia smarkus kritikas, kaip mūsų kaimiečiai pasakytų, "iš pliauskės priskaldo vežimą".

Apibendrinant prof. A. Kučo "Lithuanians in America" apžvalgą, tenka padaryti porą išvadų. Veikalas nėra visuotinė Amerikos lietuvių istorija, kurioje visa mūsų bendruomenė būtų laikoma vienetu ir visos jos grupės, susivienijimai, draugijos, asmenys, jų darbai būtų lygiai paisomi ir vaizduojami. Istorikui neturėtų būti nei katalikų, nei socialistų, nei liberalų, nei ateistų, nei teistų, nei komunistų. Jie visi, kaip lietuviai, turėtų būti lietuvių istorijos tyrinėjimo objektai.

Prie tokio idealo priartėja Kanados Lietuvių istorija ("Lithuanians in Canada", 1967). Tiesa, Kanados lietuvių bendruomenė yra daug jaunesnė už Amerikos ir labiau konsoliduota. Todėl ir istorinei apžvalgai lengviau aprėpiama kaip nedalomas vienetas. Kanados lietuvių buitis pavaizduota vieningos bendruomenės aspektu, atseit, bendruomenės, kuri vystosi ir veikia pagal iš gimtojo krašto atsineštas tradicijas. Tad Kanados lietuvių istorijoje matyti Lietuvos kultūros istorija miniatiūroje. Panašiai turėtų būti parašyta ir Amerikos lietuvių istorija. Ji dar laukia savo istorikų.

Laisvė ar socializmas?

(Atkelta iš 1-mo psl.)

iškėlė Maskvos bei jos satelitų perdėtą ginklavimąsi, nieko bendro neturintį su apsigynimu, apie savo karinio pajėgumo susilpnėjimą, apie vis didėjantį siautėjimą kairiųjų radikalų-komunistų su savo talkininkais. Bet daugiausia kalbų sukėlė minėtas sugretinimas — socializmo su nelaisve. Pasak socialdemokratų, apie tokį sugretinimą neturėtų būti ir kalbos, nes, girdi, nuo savo atsiradimo pradžios socialdemokratai kovoja už laisvę. Pasak liberalų, ir dabartinė koalicija nėra jos suvaržiusi. Neigdami opozicijos sugretinimą socializmo su prievarta, koalicijos kalbėtojai laikė tai politiniais nuodais, šmeižtu, kaltino krikščioniškas grupes konservatizmu ir pan.

Gindami savo paskelbtą sugretinimą socializmo su nelaisve, opozicijos žmonės nurodinėjo į socialdemokratų jaunimo (Jusos vadinamo) propagavimą marksizmo-leninizmo bei jo bendradarbiavimą su komunistais, nurodinėjo į partijos suskilimą į marksistus-leninistus ir į taip vadinamus dešiniuosius, paminėjo koalicijos nusistatymą priiminėti į viešas tarnybas komunistus ir t.t. Liberalams buvo prikišta, kad savo dalyvavimu koalicijoje su socialdemokratais jie padeda stiprėti kairiesiems radikalams.

Vienas iš opozicijos kalbėtojų pareiškė, kad tik socializmas yra laisvės priešingybė, bet ne socialdemokratija. Tik patys socialdemokratai esą tapatina save su socializmu.

Krikščionių Demokratų Sąjungos (SDU) šūkis: laisvė vietoj socializmo!

Tokiu sugretinimu, atrodo, opozicija bus pataikiusi į jautrią vietą. Kad socializmas yra priešingybė laisvei, tai patvirtina kraštai, kur jis yra jau įvestas, kaip pvz. Sov. Sąjunga ir jos satelitai. Kokiu keliu prie socializmo bus prieita — demokratijos ar revoliucijos, nėra pagrindinis dalykas.

Minėtas sugretinimas gali į rinkimus neturėti daug įtakos, jeigu jo propaguotojai nepajėgs rinkikams suprantamai išaiškinti. Vokiečių masės nesuko sau galvų tokiais ir panašiais klausimais seniau, nesuks ir dabar, nors pašonėje turi socializmą ir su jame gyvenančiais palaiko ryšius. Pirmoje eilėje jie rūpinasi asmeniniais dalykais bei savo gyvenimo patogumais.

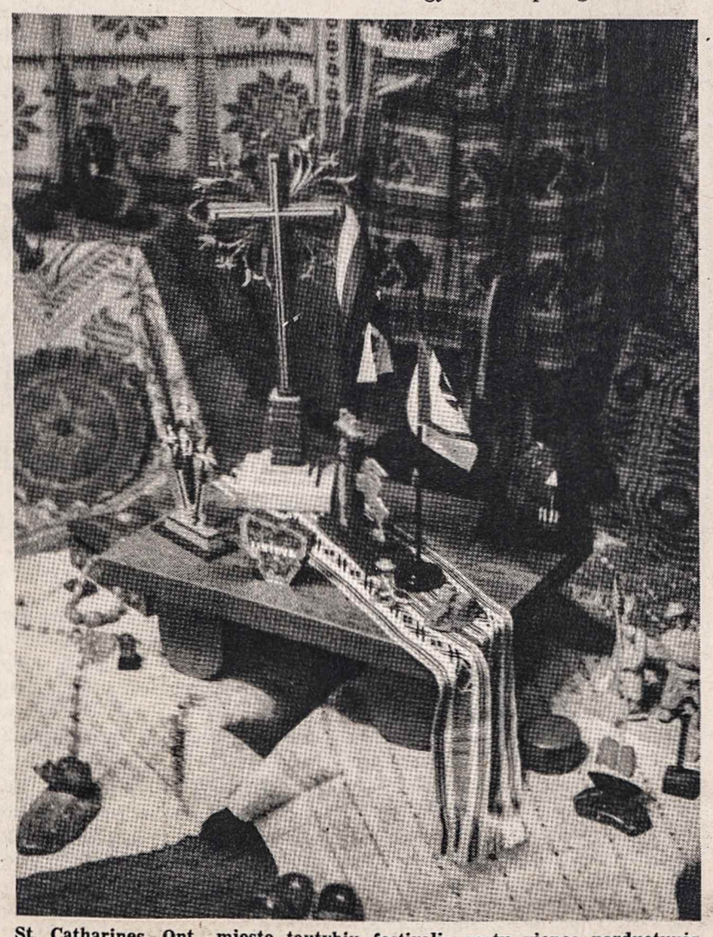
St. Catharines, Ont., miesto tautybių festivalio metu vienos parduotuvės vitrinoje buvo surengta lietuvių tautodailės parodėlė

LIEKAME LABAI DĖKINGI

Algirdui Felicijonui Čuplinskui

mirus 1976 m. gegužės 17 d., mūsų didelio skausmo valandoje visiems mus užjautusiems ir mums padėjusiems, reiškiame nuoširdžią padėką, ypač gerb. kunigui klebonui P. Ažubaliui ir gerb. Tėvui A. Simanavičiui, atlaikiusiems už mirusįjį šv. Mišias, gerb. kunigui J. Staškevičiui, palydėjusiam į amžino poilsio vietą, sol. V. Verikaičiui, karstanešiams, Lietuvos Kankinių parapijos katalikių moterų draugijos narėms, sukalbėjusioms Rožinį prie velionies karsto, Lietuvių Namų Pensininkų Klubo nariams, gausiai velionį lankiusiems, giminėms ir pažįstamiems, iš toliau ir arčiau atvykusiems, visiems kitiems, taip gausiai dalyvavusiems paskutinę atsisveikinimo valandą Šv. Jono lietuvių kapinėse, visiems užprašiusiems už velionį šv. Mišias, atsiuntusiems gėles ir pareiškusiems užuojautą raštu.

Sūnūs — Paulius, Fredrikas, Benediktas, duktė Paulina, motina, brolis su žmona ir sesuo su vyru

Brangiam vyrui ir tėvui

A✝A JURGIUI RASOKUI

mirus, liūdesyje likusią jo žmoną ELZBIETĄ, dukterį REGINĄ HOMENIUK su šeima, sūnus GĖTĮ su šeima, PETRĄ, RAIMONDĄ ir kitus artimuosius giliai užjaučiame bei kartu liūdime —

Br. O. Čeika *St. O. Oleka*
J. K. Jauneika *K. B. Lukošius*
M. E. Grincevičius

A✝A JURGIUI RASOKUI

mirus, žmonai ELZBIETAI, sūnums, dukrai ir jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškia —

A. G. Usvaltai *J. H. Mačiuliai*
V. H. Radauskai *V. Dirsė*

VYTAUTĄ BANELĮ Niujorke, ONĄ ir STASĮ BANELIUS, brolius ALGIRDĄ, ALGIMANTĄ bei artimuosius,

VYTAUTO ŽMONAI

tragiškai mirus, didžio skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Petras ir Sofija Morkūnai *Antanas Firavičius*

Mielam mūsų savaitraščio rėmėjui

ALGIUI PILYPAIČIUI,

liūdinčiam savo žmonos

A✝A JŪRATĖS,

reiškiame nuoširdžią užuojautą —

"Tėviškės Žiburiai"

A✝A Valerijai Gražienei

mirus, jos vyrą ANTANĄ, dukrą dr. ILONĄ MAZILIAUSKIENĘ ir visus gimines liūdesio valandose nuoširdžiai užjaučia —

Adelė Šimkevičienė su šeima

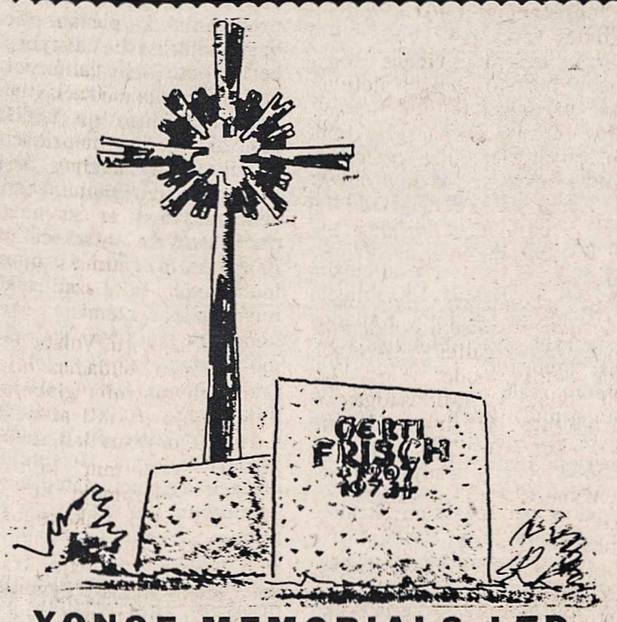

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Toronto Maironio mokyklos mokytojai. Iš kairės sėdi pirmoje eilėje: kun. J. Staškus, R. Underytė, L. Vaitiekūnaitė, V. Javaitė, vedėjas J. Andrulis, D. Jokūbaitytė, R. Birgelytė, ses. M. Loreta, kun. A. Prakapas; II-je eilėje: M. Abromaitis, A. Vaičiūnas, A. Abromaitienė, Z. Didžbalienė, M. Gudaitienė, I. Meiklejohn, E. Draudvilienė, sekretorė A. Vaičiūnienė, P. Jurėnas; III eilėje: D. Šaltmirienė, D. Garbaliauskienė, B. Čepaitienė, A. Kuolienė, L. Senkevičienė, S. Bubelienė, V. Aušrotas, V. Bireta Nuotr. St. Dabkaus

Darbingi buvo mokslo metai

JONAS ANDRULIS

Maironio mokyklos vedėjas

Toronto Maironio mokykla mokslo metus užbaigė su gražiomis iškilmėmis gegužės 9 d. Prisikėlimo parapijos salėje, kuriose dalyvavo tėvai, mokiniai ir svečiai. Šiemet mokyklos dešimtą skyrių baigė 45 mokiniai, kuriems pažymėjimus įteikė gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas. Tai buvo įspūdinga ir kartu labai prasminga. Šių jaunų žmonių 10-ties metų sunkus darbas ir buvo skirtas lietuvybės išlaikymui.

Džiaugsmas ir rūpestis

Visiems pasididžiavimą kelia didelis baigusiųjų skaičius, tačiau iš kitos pusės tą džiaugsmą sudrumsčia kitas jau liūdnas faktas, būtent, mokinių sumažėjimas mokykloje. Mokyklą lankė 280 mokinių, o savo laiku joje mokėsi per 600 vaikų. Prie šios problemos vis grįžtama pakartotinai, nes iš tikrųjų ji kelia ir turi kelti Toronto lietuvių kolonijoje didžiausią rūpestį. Niekas negali užginčyti, kad, šalia kitų lietuviškų institucijų, mokykla rikiuojasi pirmose gretose.

Šiuo metu mokykla turi geras patalpas, finansiškai pakankamai aprūpinta, nes ją stipriai remia lietuvių parapijos, bankeliai ir kitos institucijos bei organizacijos. Mokykla nėra elgetos padėtyje ir mokslo priemonių atžvilgiu — jų atsiranda vis naujų. Užtenka dar entuziastų, kurie nuoširdžiai dirba joje. Bet pernai rudenį į mokyklą įstojo tik 18 naujų mokinių. Nejaugi Toronto lietuvių kolonijoje ir apylinkėse buvo tik toks skaičius vaikų, galinčių pradėti lankyti mokyklą?

Tėvų nuomonės

Sakoma, kad mes, lietuviai, nemokame vertinti ir gerbti gimtosios savo tėvų kalbos, nors ji yra sena, turtinga, graži ir brangiausias mūsų tautinės kultūros turtas. Girdėti balsų, kad lietuviu galima būti ir nemokant kalbos. Taip manė ir Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės didikai, kurie, paneigę savo kalbą, ilgainiui sulenkėjo.

Kiti klausia, kodėl tėvai nemato praktinės naudos mokyti vaikus lietuviškai? Kodėl, šalia anglų kalbos, neleisti vaikui išmokti dar ir kitą kalbą? O kaip gali lietuviukai susikalbėti savo kongresuose suvažiavę iš visų pasaulio kraštų? Jau daugelis kaltino ir kaltins tuos tėvus, kurie nesistengia lietuvių kalbos perduoti vaikams.

Visai neseniai vienas augštuosius mokslus baigęs lietuvis prašė parūpinti lietuvių kalbos vadovėlių ir pratimų sąsiuvinių nuo I-jo skyriaus, kad galėtų išmokti skaityti ir rašyti lietuviškai. Kartu jis skundėsi, kad jo tėvai jį mažą labai nuskriaudę, nes neleido lankyti lituanistinės mokyklos.

Kiti skundžiasi nuotoliais. Bet šiemet Maironio mokyklą baigė dvi mergaitės, kurios gyvena Collingwoode. O tai žymiai toliau nei Missisauga ar Scarborough. Yra ir paradoksų. Tėvai aktyviai reiškiasi lietuvių veikloje, net vadovaujamas vietas užima, tačiau jų vaikai neperžengė lietuvių mokyklos slenksčio!

Bet blogiausia tai, jog pradeda susidaryti nuotaika, esą lituanistinis auklėjimas nėra lietuviško bendruomeninio gyvenimo būtinybė ir viena jo esminių dalių. Anksčiau buvo nenormalu neleisti savo vaiką į lietuvių mokyklą, ir tokiu elgesiu niekas nesigarsino. Šiandien net vadovaujantieji drovisi tuo klausimu pasisakyti aiškiai, tiesiai ir be kompromisų. Atrodo, nenorima užgauti tų, kurie vengia tautinės pareigos. Kompromisais šioje srityje nieko nelaimėsime.

Darbai ir darbininkai

Dabar trumpai apie metinę mokyklos veiklą. Mokslo metų pradžioje mokytojų posėdyje buvo nutarta stropiai atkreipti dėmesį į mokinių skaitymą ir rašymą, ypač paspausti tuos, kurie galėtų pasiekti geresnių mokymosi rezultatų. Per Tėvų Dieną buvo prašyta ir tėvų pagalbos. Pastangos davė gerų rezultatų. Visus skyrius aplankiusi dr. B. Jonienė, kuri kanadiečių mokyklose dirba kaip vyr. psichologė, džiaugėsi mūsų mokyklos mokytojų darbu. Rado daug geriau, negu tikėjosi. Kartais mokykla iš šalies susilaukia skeptiškų pastabų, tačiau, susipažinus su mokykla arčiau, nuomonė pasikeičia. Žinoma, šalia skaitymo ir rašymo nebuvo pamiršta Lietuvos geografija, istorija ir lietuvių literatūra. Dar buvo dėstoma tikyba ir dainavimas. Visi skyriai ruošėsi ir mokinių darbų parodėlei — pagamino įvairių lituanistikos projektėlių. Nors parodėlė dėl parapijos patalpų panaudojimo kitiems reikalams neįvyko, tačiau buvo malonu stebėti tuos mokinių darbus paskutinę mokslo dieną klasėse.

Mokykloje buvo paminėti vysk. M. Valančius ir dail. M. K. Čiurlionis ir jų temomis vyresniuose skyriuose surengti konkursai. Apie dail. Čiurlionį dar paskaitą su skaidrėmis skaitė dail. T. Valius, o per "Tėvynės prisiminimų" televizijos programą VIII-jo skyriaus mokiniai pasirodė su savo programėle apie vysk. Valančių.

Visuose skyriuose buvo surengti iškalbos konkursai. Laimėtojams premijos buvo įteiktos per mokslo metų užbaigimo iškilmes. Konkursai gerai pavyko, buvo išjudintas mokinių pasyvumas, jautėsi mokykloje pagyvėjimas, atsiplėšimas nuo įprastos rutinos.

Kitas nemažas laimėjimas — mokykla kartu su augštesniaisiais lituanistinias kursais išleido pirmą kartą mokinių metraštį "Mūsų pasaulis". Jis yra gausiai iliustruotas nuotraukomis iš mokyklos veiklos ir užpildytas mokinių rašiniais. Kaip spaudoje pastebėta, metraštis turi kaikurių trūkumų, kurių kitą kartą lengvai bus galima išvengti. Šiaipjau leidinukas savo paskirtį puikiai atliko. Labai didelė padėka padėjusiems lėšomis. Su tokia pagalba bus galima metraštį išleisti kasmet ir ateityje.

Gera idėja leisti metraštį visų Kanados lituanistinių mokyklų. Tai, žinoma, priklausys nuo pačių mokyklų užsiangažavimo.

Buvo suruošta Kalėdų eglutė ir mokyklos vakaras. Tėvų komitetas nuoširdžiai dėkoja tiems, kurie parėmė loteriją dovanomis: dailininkams J. Dagiui, J. Bakiui, R. Žiūraitienei ir S. Pacevičienei. Taip pat nuoširdi padėka p.p. Arštikaičiams, Šulcams, Krasauskams, K. Manglicui, J. Greičiūnui, "Mohawk" firmai ir Aldonos grožio salono šeimininkams už paramą.

Tėvų komiteto sudėtis: pirm. Pr. Dovidaitis, A. Petrulienė, A. Vaičiūnienė, O. Balsienė, N. Slivinskienė, H. Sukauskas, D. Karosas.

Mokyklos tarybą sudaro parapijų klebonai ir institucijų vadybų pirmininkai ar jų atstovai: kun. Aug. Simanavičius, OFM, kun. P. Ažubalis, kun. A. Žilinskas, V. Bireta — KLB Toronto apyl. pirm. ir Prisikėlimo parapijos bankelio atstovas, O. Delkus — "Paramos", T. Stanulis — Lietuvių Namų, Pr. Dovidaitis — tėvų, V. Taseckas — augštesniųjų lit. kursų, J. Andrulis — Maironio mokyklos.

Šie mokslo metai pasibaigė, lauksime su tam tikru nerimu kitų, būtent, kiek Toronto lietuviai tėvai atsiųs vaikų į Maironio mokyklą?

DŽIAZAS IR AMERIKIEČIO KNYGA

AL. GIMANTAS

Tikriausiai dar neužmiršome to erzelio ir susirūpinimo, kurį sukėlė amerikinio baleto iš Niujorko "The Joffrey Ballet Co." gastrolės Vilniuje 1974 m. pabaigoje. Išeiviškajai visuomenei JAV-se ir Kanadoje tos gastrolės iškėlė visą eilę klausimų ir naujų abejonių.

Oficialiai ir pusiau oficialiai buvo teirautasi Valstybės Departamente apie galimas implikacijas ir susidarančias painiavas teisinėje srityje, t.y. Lietuvos okupacijos nepripažinimo politikoje. Amerikinės užsienio politikos laviruotojai stengiasi viską nušviesti šviesiom, skaidriom spalvom, atsakyti mandriais, visaip galimais interpretuoti sakiniais, mažai reikšmės turinčiomis frazėmis.

Ir anuo metu Valstybės Departamentas, būdamas oficialiu tų baleto gastrolių globėju, gal ir sugebėjo įtikinti abejojančią mūsų visuomenės dalį, kad amerikinių - sovietinių kultūrinių mainų programoje panašios gastrolės ne tik reikalingos, bet ir būtinos. Esą nėra jokio reikalo išskirti Pabaltijo kraštus, ignoruoti vietos gyventojus. Priešingai, reikalinga išnaudoti kiekvieną progą, kad daugiau amerikinės kultūros apraiškų tiesiogiai, ne per Maskvą, pasiektų estus, latvius ir lietuvius. Valstybės Departamento kultūrinių mainų planuotojai buvo tiesiog apsvaiginti gautais pranešimais, kad niujorkiečiai šokėjai Rygoje ir Vilniuje buvo sutikti neregėtu entuziazmu, pusę valandos trukusiomis po kiekvieno spektaklio ovacijomis.

Tokių argumentų akivaizdoje mūsų priekaištautojai, aišku, buvo "nuginkluoti". Teisybės vardan reikia pastebėti, kad amerikinė spauda taipgi apie tai rašė, jog latviai ir lietuviai amerikiečius menininkus sutiko tokiu pakilimu, kokio visiškai nebuvo tikėtasi.

Tai buvo pirmoji dalis visos istorijos, o dabar norėtųsi prabilti apie antrąją, kiek kitokią tų įvykių raidą. Pasirodo, kartu su baletininkais vyko ir tikro vakarietiško "rock" grupė "The Vegetables". Ji tikriausiai gastrolių metu scenoje pasikeisdavo ar įterpdavo tarp baleto numerių ir "kietojo rock" muzikos. Tai būta pirmųjų "rock" iš Amerikos žemyno pasirodymų. Galime įsivaizduoti, kaip Latvijos ir Lietuvos jaunimas buvo paveiktas ir įelektrintas, kai pirmą kartą išvydo ir išgirdo originalią "rock' muziką. Vienas tos grupės muzikantas — Thom Gambin iš Maspeth, N.Y., sujaudintas to nepaprastai šilto latvių ir lietuvių sutikimo (išbuvo po savaitę Leningrade, Rygoje ir Vilniuje), grįžęs parašė savo įspūdžių knygą ir jai jieškojo leidėjo. Žinia apie knygą

(Nukelta į 9-tą psl.)

Stambi auka tautai

Teodora ir Aleksas Kojelaičiai paaukojo Kanados Lietuvių Fondui 100.000 dolerių

Palyginus su kitais Š. Amerikos fondais, tai Kanados Lietuvių Fondas dar netaip seniai gyvuoja, bet duosnių tautiečių dėka surinktų pinigų suma jau gerokai prašoko šimto tūkstančių sumą. Bet kaikam gali kilti mintis, kad ne skaičiuje esmė. Taip, ne vien skaičiuje. Tačiau turim pripažinti, kad ir skaičiai turi savo reikšmę. Jie netgi labai reikšmingi, ir tai keliais atžvilgiais. Mes matuojame augštį, kiek pakilome, matuojame tolį, kiek nukeliavome. Pagaliau rodome skaičiais savo tautos prieauglį ar jos kūrybinį potencialą. Tai ženklas, kiek mes pakilome, nukeliavome, tai ženklas kiek mes buvome pajėgus savo tikslą pasiekti. Negana to.

Mokslininkai suka savo galvas jau nuo seno, kaip paversti medžiagą energija. Pastaraisiais metais, energijos šaltiniams sumažėjus, kilo plati infliacija, palietusi ir mus. Tuo tarpu dažnai padejuojam, kad sumaterialėjom, sustabarėjom, piniguose prapuolėm. Nedejuokim, bet paverskim medžiagą energija! KL Fondas kaip tik ir turi tikslą surinktas sumas, matuojamas skaičiais, medžiagą paversti energija kultūrinėje kūrybinėje srityje. Pasauliniai fondai, kaip pvz. Fordo, Rockefellerio ir šimtai kitų mažesnių, jau nuo seno nepertraukiamai ir labai sėkmingai atlieka užsibrėžtą paskirtį — sutelktas sumas paverčia kūrybine energija ir žadina naujas jėgas.

Ir trečia, sakyčiau, tų skaičių ženklas rodo, kiek mes esame gyvi, imant visos Kanados plotu. Mūsų, kad ir didžiosios kolonijos, kaip pvz. Torontas, Montrealis, Hamiltonas, nepasižymi savo tautiečių gausumu. Tačiau mes gėrimės jų lietuviškų šeštadieninių mokyklų mokinių skaičiumi, jų surengtomis parodomis, premijų įteikimu, koncertais, Lietuvių Dienomis, tautinių šokių švenčių ar chorų dalyviais. Ir mažesnės kolonijos dirba ir kruta gal ne tiek savo kiekybe, kiek kokybe. Tai rodo, kiek mes esame gyvi iš viso, nežiūrint kur begyventume. Šviesus pavyzdys — ir tai skaičiumi — sušvito negausioj lietuvių kolonijoj West Lorne-Rodney, Ont., kur tautiečiai A. ir T. Kojelaičiai užrašė K. L. Fondui įnašą-palikimą 100.000 dolerių. Didžioji dalis skiriama stipendijoms. Tos sumos dalis — $12.000 yra jau įteikta KL Fondui. Kitą dalį aukotojai žada dalimis mokėti kas metai, o jei nesuspės, tai kas kitas užbaigs vėliau...

Kas tie geradariai?

Teodora Bagdonavičiūtė-Kojelaitienė yra gimusi Plungės apylinkės ūkininkų šeimoje. Iš profesijos yra mokytoja. Lietuvą turėjo palikti karui baigiantis, t.y. 1944 m. Gyveno Vokietijoj, Wiesbadeno ir Kasselio stovyklose. Į Kanadą atkeliavo 1948 m. ir dirbo pagal sutartį Toronte. Ištekėjusi persikėlė į West Lorne, Ont., kur jos vyras turėjo ūkį. T. Kojelaitienė mėgo savo mokytojos profesiją, tad tiek Vokietijoj, tiek savo gyvenamojoj apylinkėj dirbo šeštadieninėje lietuvių mokykloje. Paklausta, ko linkėtų jaunimui, atsakė: "Kad siektų mokslo ir išaugtų dorais žmonėmis tiek čia, išeivijoj, tiek ir Lietuvoj. Tai mūsų stiprybė!"

Aleksas Kojelaitis (Kojelavičius) iš Šėtos, Kėdainių apskr., kilęs ir augęs amatininkų šeimoj, tolimas anų bajorų-istorikų Kojelaičių šakos giminaitis. Anot jo kaimyno Vyt. Maco, tai buvo gana uždara, bet kartu sociali šeima, sugyvenanti ir su turtingaisiais, ir su vargšais. Lietuvoj dirbo kaip miškininkas-girininkas. Į Vokietiją pasitraukė, kaip dauguma to laiko karo tremtinių, 1944 m. ir gyveno Memmingeno stovykloje. Į Kanadą atvyko 1948 m. ir dirbo ūkyje pagal sutartį Rodney apylinkėj. Mieste likti ir dirbti nenorėjo, tad padirbėjęs ūkyje su dalininku pirko tabako ūkį, kurį vėliau perėmė Aleksas. Jis mėgo visuomeninį darbą, buvo dažnas Rodney apylinkės valdybos narys ar jos pirmininkas. Paklaustas, kas jį paskatino užrašyti tokį įnašą-palikimą, atsakė: "Kad kuo daugiau būtų mūsų šviesių žmonių! Juo daugiau jų bus, juo greičiau pasieksime laisvę". V. Ignaitis

LIETUVIŠKI MERGVAKARIAI

Mergvakariai dabar dažnas įvykis. Visi jie puošnūs, gražūs, ir kiekviena jaunoji išleidžiama į šeimyninį gyvenimą su dideliu nuoširdumu. Tačiau ypatingai mus maloniai nuteikęs ir sujaudinęs savo lietuviška dvasia buvo **Ramunės Sakalaitės** mergvakaris Toronte. Dr. A. Lukienė pačioj pradžioj pabrėžė, kad susirinkom pasidžiaugti ne tik Ramunės laime, susiradus sau gyvenimo draugą lietuvį, bet ir Ramunės lietuvišku išauklėjimu, jos visuomenine, ateitininkiška veikla. Šalia organizacinės veiklos, ji bendradarbiavo "Tėviškės Žiburiuose" ir redagavo jaunimo skyrių. Ir išvykusi iš Toronto, ji ne tik vėl įsijungė į lietuvišką veikimą, bet ir organizavo bei judino kitus. Jos vyresnioji sesuo Virginija, kuri gyvena nelietuviškoj aplinkoj, taip pat puikiai atstovauja lietuviams savo gražia išvaizda, kultūringa kalba ir savo lietuviška šeima.

Ramunės draugės, ateitininkės ir skautės, taip pat yra vienos iš veikliausių ir visuomeniškiausių mergaičių: R. Ulbaitė pranešinėjo mergvakario programą, kalbėjo sesuo V. Mikėnienė, A. Šimonėlienė, R. Urbonaitė ir ateitininkių vardu L. Vaitiekūnaitė Kiekvienos kalboje atsispindėjo originalios jaunųjų mintys, jų intymūs prisiminimai ir lietuviškumas.

Jų graži laikysena, lietuvių kalba ir drąsa teikia mums vilties, kad subrendo nauja lietuviškų visuomenininkių karta.

Po dvasinės atgaivos vaišinomės nepaprasto išradingumo šeimininkių paruoštais skanėstais.

Malonu, kad šeimyninis pobūvis, kuris yra kraičio sunešimas jaunajai, nepaverčiamas vien praktišku pasigėrėjimu dovanomis, bet kartu atgaivina mus ir lietuviška dvasia. B.

Toronto Augštesniųjų Lituanistinių Kursų studentai pertraukos metu su mokytoja S. Bubeliene Nuotr. S. Dabkaus

Pavasario nuotaikos pajūryje

JURGIS JANUŠAITIS

Žvalgomės Daytona Beach, gražiame Floridos kampelyje, ant Atlanto kranto. Ši vietovė garsi automobilių ir šunų lenktynėmis ir jaunimo antplūdžiais Velykų atostogų metu.

Paskutinių kelerių metų laikotarpyje keliolikos mylių pakrantėse išaugo patys moderniausi viešbučiai, moteliai ir apartamentiniai daugiaaugščiai pastatai. Spaudoje dažnai užsimenama, kad Daytona — ateities miestas. Be to, sako, numatoma netoli "Disney World" statydinti nuolatinei pasaulinei parodai paviljonus. Parodos vyksiančios nuolatos. Tai sutrauktų tūkstančius lankytojų.

Vasario mėn. vyksta garsiosios tarptautinės automobilių lenktynės. Žiūrovų skaičius siekia iki 135.000. Įdomu stebėti rungtynes ir žmogaus sugebėjimus automobiliu pasiekti iki 180 mylių greičio per valandą. Daugelis domisi ir šunų lenktynėmis, kurių pažiūrėti susirenka po keletą tūkstančių smalsuolių ir "lošia iš pinigo".

Ką tik baigėsi Velykų atostogų laikotarpis. Jo metu Daytona Beach susilaukia iki 250.000 studentijos ir moksleivijos. Jie čia, kaip ir kitose Floridos vietovėse prie Atlanto, suvažiuoja praleisti atostogų. Tai savotiška tradicija. Jie užima visus viešbučius — nuo paprasčiausių iki moderniausių. Kambarį paprastai nuomoja du, o kai gauna raktus, kambariuose apsigyvena net po keletą, suguldami ir ant grindų. Paplūdimiuose, ypač ties miesto centru, matyti jų spiečiai. Vieni ilgais plaukais, su barzdomis, kiti švariai nusikirpę ir apsiskutę, visi saulėje įdegę. Žaidžia sviediniais, sportuoja, maudosi, išsitiesę guli smėlyje. Juos seka labai budri policijos akis. Jeigu kas ir bando prekiauti neleistomis prekėmis, tai slaptai, nes policija juos greitai surenka. Negali net alaus paplūdimiuose gerti. Policija šio nuostato nesilaikančius baudžia iki $32. Tačiau atostogaujantis jaunimas didelių problemų vietiniam gyventojam nesudaro, o kiek atokiau gyveną net nejaučia jo antplūdžio.

Velykų rytą, saulei tekant, prie ramiai ošiančio Atlanto, paplūdimyje buvo surengtos Prisikėlimo pamaldos. Prie specialaus altoriaus trijų tikybų dvasiškiai skaitė maldas ir pasakė jaunimui pritaikytus pamokslus. Pamaldos įspūdingos, o jaunimo masė klausėsi dvasiškių pamokančio žodžio.

Studentijai išvykus, Daytonan sugrįžta ramesnis gyvenimas. Tada paplūdimiuose matysi vyresniuosius ir jaunas šeimas. Birželio pradžioje vėl užverda gyvenimas, nes prasideda atostogų sezonas, ir atostogautųjų masė užtvindo Atlanto pakraštį.

Į Daytona Beach paskutiniuoju laiku atkreipė dėmesį ir lietuviai.

Čia prieš keletą metų gražioje vietoje motelius įsigijo buvęs vienas žymiųjų krepšininkų Adolfas ir Viktorija Andruliai. Jų motelis, išbėgęs į krantinę, veidu į Atlantą, su dviem maudymosi baseinais ir patogiais kambariais, susilaukia ypač amerikiečių dėmesio, nors pastaruoju laiku čia vis daugiau poilsiauja ir lietuvių iš įvairių JAV bei Kanados vietovių.

Šį pavasarį buvo malonu Andrulių Seascape motelyje sutikti kanadiečius Pauliną ir Vladą Skirgailas iš Toronto ir Augustiną Kuolą. Vl. Skirgaila, baigęs ekonominius mokslus neprikl. Lietuvoje, buvo aktyvus sportininkas, musės svorio bokso čempijonas, aktyviai jungėsi į lietuvių gyvenimą Kanadoje ir buvo vienas iš steigėjų "Paramos" kooperatyvo. A. Kuolas, baigęs pedagoginius mokslus Lietuvoje, našią duoklę atidavė ir Kanados lietuvių gyvenime. Jis ketverius metus pirmininkavo Kanados Tautos Fondui. Savo duoklę jis yra atidavęs ir Kanados LB — pirmininkavo trejus metus Toronto apylinkei. Kredito kooperatyvo "Parama" priežiūros komiteto pirmininku išbuvo 23 metus. Kuolų šeima gražiai išaugino ir išmokslino dukras Angelę — dantų ir Liudą — medicinos gydytojas, sukūrusias lietuviškas šeimas.

Tikrai buvo malonu klausytis šių vyrų pasakojimo apie našų Kanados lietuvių darbą įvairiose srityse. Jie pažymėjo, kad daugelį darbo sričių yra perėmęs jaunimas, o vyresnieji be pavydo jiems nuoširdžiai talkina. Tuo palaipsniui jaunoji karta aktyviai įsijungia ir vadovauja lietuviškajai veiklai.

Drauge poilsiavo Skirgailų žentas Vytenis ir žmona Sigita Ramanauskai iš Conn. Vytenis — inžinierius, šiuo metu vadovauja įvairiose vietovėse Amerikoje maudymosi baseinų statybai. Žmona Sigita dėsto Conn. universitete. Ši jauna šeima pasiryžusi įsikurti Daytona Beach. Ant Halifax didžiosios upės kranto įsigijo $30.000 vertės sklypą ir ateityje statydins gražią rezidenciją. Įsikūrimu čia susidomėjo ir P. V. Skirgailos.

Į ilgokus pokalbius įsijungdavo Elena ir Jurgis Baubliai iš Detroito bei Daytonos nuolatiniai gyventojai Birutė ir Vacys Dzenkauskai. Pažymėtina, kad Vacys Dzenkauskas, Jurgis Baublys, Vladas Skirgaila susitiko pirmą kartą po daugelio metų čia, ant Atlanto kranto, pas Andrulius. Jie visi trys neprikl. Lietuvoje 1931 m. baigė "Aušros" berniukų gimnaziją. Po to gyvenimas juos išskyrė ir ilgą laiką nesimatė.

J. Baublys, detroitiškis, neprikl. Lietuvoje baigęs agronomiją, Detroite ilgus metus dirbęs GM, jau pasitraukė į ramesnį gyvenimą. Jis yra dirbęs su jūrų skautais, dirba LB, rūpinasi universitete lietuvių kambario įrengimu bei gražiai savo darbu atstovauja lietuviams amerikiečių mokslo įstaigose.

Kai pokalbiai nutildavo, lietuviškos spaudos puslapiuose susitikdavome su nuo čia toli gyvenančiais lietuviais. Į Andrulių motelį kaip tik ir ateina beveik visa lietuviškoji spauda, kuria mielai naudojasi Andrulių motelyje atostogaują lietuviai.

ALEKSAS KOJELAITIS IR TEODORA KOJELAITIENĖ — stambieji aukotojai, paskyrę Kanados Lietuvių Fondui $100.000, pasirašo pirmąjį $12.000 įnašą. Dešinėje — KLF valdybos vicepirm. Vincas Ignaitis Nuotr. V. Maco

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ŠVENTĖ VILNIUJE

Vilniaus miesto šokių ir pučiamųjų orkestrų muzikos festivalis Kalnų parke sutapo su II D. karo užbaigos 31-siomis metinėmis gegužės 9 d. Dėl šios priežasties pagrindinis šventės akcentas teko sovietinei Pergalės dienai. Karių orkestras, diriguojamas V. Derevickio, atliko D. Šostakovičiaus kūrinį iš kino filmo "Jaunoji gvardija", o karius "išvaduotojus" aktoriai garbino sovietų poetų eilėmis. Pionierių ir pagyvenusių žmonių šokių grupės programą papildė L. Ritvo masine kompozicija, sukurta pagal A. Ostrovskio ir L. Olšanino dainą "Te visad šviečia saulė", spaliukai — liaudišku rateliu "Spaliukų sodas". Propagandinei daliai atstovavo ir jungtinio pučiamųjų orkestro atlikta J. Šišovo preliudija "Šlovė tarybinėms tautoms". Atsvara propagandai buvo merginų "Valsas", paruoštas choreografės L. Bielskytės pagal A. Bražinsko muziką, klasikinio šokio kolektyvų atlikta L. Motiejūnaitės choreografinė kompozicija, kuriai ji panaudojo P. Čaikovskio baleto "Miegančioji gražuolė" muziką. Festivalis užbaigtas lietuviškuoju "Suktiniu".

MOTOCIKLŲ REGISTRACIJA

Ignaliniečių motociklininkų vardu parašytą M. Kardelio skundą paskelbė "Valstiečių Laikraštis" 36 nr.: "Mes, Ignalinos rajono gyventojai, nusipirkę naują motociklą, privalome vežti jį užregistruoti į Vilnių. Netgi specialių blankų pareiškimui surašyti rajono milicijos skyriuje nėra. Mums atrodo, kad bent jau blankų turėtų būti rajone. Be to, manome, kad iš viso nėra reikalo vežti naujo motociklo rodyti inspekcijos pareigūnams. Jo techninis stovis būna be priekaištų." Šį racionalų pasiūlymą atmetė respublikinės auto inspekcijos darbuotojas E. Ramanauskas. Esą, ir naujų automobilių, ir motociklų registracija turi būti atliekama ne rajonuose, o tarprajoniniuose registracijos egzaminavimo poskyriuose. Priešingu atveju, užpildant dokumentus, gali būti sumaišyti variklių bei rėmų numeriai. Centrinės auto inspekcijos biurokratas E. Ramanauskas, atrodo, nepasitiki vietiniais milicijos biurokratais rajonuose. Matyt, jie labai menko išsilavinimo. Taigi, ignaliniečiams naujus motociklus bei automobilius ir toliau teks registruoti Vilniuje, gaištant brangų laiką.

"NEMUNO" SUKAKTIS

Savanoriška sporto draugija "Nemunas" sidabrinę veiklos sukaktį paminėjo Vilniuje įvykusiu centro tarybos posėdžiu. Ši organizacija, jungianti Lietuvos kaimo jaunimą, buvo įsteigta 1951 m. gegužės 16 d. ir pavadinta "Kolūkiečio" sporto draugija. Po penkerių metų jai buvo parinktas populiaresnis "Nemuno" vardas. Tarybos posėdyje apžvalginį veiklos pranešimą padarė jos pirm. A. Dauguvietis. Veikla buvo pradėta su 45.000 sportininkų bei sporto mėgėjų. o dabar jų jau yra daugiau kaip 200.000. "Nemunas" puoselėja 33 sporto šakas, kurių populiariausios yra lengvoji ir sunkioji atletika, jojimas, įvairios imtynės, dviračių sportas, tinklinis, slidinėjimas, šaškės ir šachmatai. Nemuniečių kandidatai į šiemetines olimpines žaidynes Montrealyje — N. Sabaitė-Razienė, M. Treinytė-Butkienė ir J. Grigas. Pastarasis 3.000 m su kliūtimis bėgime pasiekė geriausią šio sezono rezultatą pasaulyje — 8 min. 26,8 sek. Draugija turi žymių trenerių: tinklinio — V. Delkų, savigynos — A. Bubnelį, jojimo — B. Rukšėną, akademinio irklavimo — B. Petronienę, lengvosios atletikos — M. Urmulevičių. Liepos 9-11 d.d. įvyks pagrindinės nemuniečių žaidynės Gargžduose. "Nemunas" šiemet surengs apie 150 įvairių varžybų.

KURŠIŲ NERIJA

Miškų ūkio ir miško pramonės ministerija gavo įsakymą suorganizuoti valstybinį Kuršių Nerijos miško parką, 1977-78 m. paruošti specialų miškotvarkos projektą. Ministerių tarybos nutarimu Kuršių Nerijos miškininkai dabar turės rūpintis parko priežiūra, želdinimu, kopų tvirtinimu, išskirti zonas, kurioms bus taikomas gamtinio draustinio režimas. Nerijoje sustabdoma naujų poilsio ir turizmo įstaigų statyba. Išimtis bus daroma tik toms įmonėms, kurios aptarnaus turistus. Ji daugiausia taikoma Neringos miestui — jo prekybos, viešojo maitinimo, buitinių bei kultūrinių paslaugų tinklui. Naujieji nuostatai Kuršių Nerijos draustinį leis naudoti tik mokslo ir poilsio reikalams. Neringon bus įleidžiamos ekskursijos su vadovais, asmenys, turintys kelialapius į poilsio ir pijonierių stovyklas arba specialų vykdomojo komiteto leidimą. Kartais Kuršių Nerijai žalos padaro darbininkų neatsargumas. Pvz. miško gaisrą neseniai sukėlė klaipėdiečiai, Pervalkoje tiesę vamzdžius. Pietų pertraukos metu jie be priežiūros paliko verdamą dervą. Neapsižiūrėjimas baigėsi miško gaisru, kurį užgesino ne tie darbininkai, o prie nelaimės vietos gyvenusių Lubio, Petraičių ir Mitkų šeimų vaikai.

PAMINKLAS UKMERGĖJE

Skulptoriaus L. Žuklio ir architekto S. Pipynės sukurto paminklo Ukmergėje susilaukė šiame mieste 1907 m. gimęs žydų kilmės komjaunimo ir kompartijos veikėjas Icikas Meskupas, pogrindinėje veikloje naudojęsis Adomo slapyvardžiu. Jis pasižymėjo ištikima tarnyba Maskvai ir žuvo 1942 m. kovo 13 d. Biržų rajono miške prie Smailių kaimo. Čia jis buvo atsiųstas su grupe partiečių organizuoti pogrindinio kompartijos centro. Grupės pėdsakus aptiko vietinė policija. Granitinio paminklo juostelę perkirpo kompartijos centro komiteto I sekr. P. GrišKevičius, o I. Meskupo nuopelnus komunistų partijai nušvietė partinio istorijos instituto sekr. R. Šarmaitis. I. Meskupo vardu Ukmergėje jau yra pavadinta viena gatvė ir baldų gamykla.

V. Kst.

Thunder Bay, Ontario

DIDELĖ ŠVENTĖ. Lietuvių skyrius tautybių parke (Friendship Gardens at Chapples Recreation area, Victoria Ave.) baigiamas tvarkyti. Jis bus perduotas miesto globai, kaip ir kitų tautybių skyriai. Pašventinimo ir perdavimo iškilmės rengiamos š.m. birželio 27, sekmadienį, 2 v.p.p. Apeigas atliks vysk. V. Brizgys, asistuojamas kunigų. Dalyvaus miesto pareigūnai ir įvairių tautybių atstovai. Iš Toronto laukiama svečių: gen. konsulo dr. J. Žmuidzino, KLB pirm. J. R. Simanavičiaus, "T. Žiburių" red. kun. Pr. Gaidos, KLB švietimo komisijos pirm. S. Leparskienės ir kitų. Šeštadienio vakarą, 8 val., rengiamas koncertas bei pobūvis, kurio meninę programą atliks sol. G. Čapkauskienė ir Montrealio, sol. V. Verikaitis ir pianistas J. Govėdas iš Toronto.

Ryšium su šia švente rengiama ir dail. M. K. Čiurlionio kūrinių reprodukcijų paroda Confederation College nuo birželio 24 iki liepos 8 d. Apie šią parodą ir lietuvių šventę netrumpą informaciją išspausdino vietinis tautybių laikraštis "Northern Mosaic". Jis taip pat išspausdino platų straipsnį apie Joną Mockų, pasižymėjusį medžio skulptorių, ir įdėjo net 7 autoriaus ir jo kūrinių nuotraukas.

Į šią šventę mielai laukiami lietuviai ir iš tolimesnių vietovių. Atvykę į ją gali kreiptis į dr. E. Jasevičiūtę. **Inf.**

90 akrų ūkis, 1½ mylios į pietus nuo Londono, arti 401 kelio ir Green Giant fabriko. 80 dirbamų akrų. 4 miegamųjų nenaujas, bet geras namas. Prašoma kaina $148,000. Reikia įmokėti $50,000. Savininkas laikys mortgičius 10 metų iš 10%. Geras investavimas. Lengvai išnuomojama žemė ir namas.
Pefferlaw, Ontario, gražioj Woodland subdivizijoj medžiais apaugęs sklypas 100 x 150, maždaug 40 mylių į šiaurę nuo Toronto. Prašoma kaina $12,000. Prašome pasiūlymų.
V. ORDAS Realtor 455-2326
1582 Allen Ave., London, Ontario

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.
284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"
830 Main Street East, telefonas 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $7.000.000.
MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 8½%
term. depozitus 1 m. 9½%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

TRADICINĖS JONINĖS
St. Catharines, Ont.,
birželio 26, šeštadienį,
Multicultural Centre (185 Bunting Rd.)
MENINĘ PROGRAMĄ atliks
Londono "Baltija" ir St. Catharines "Nemunas".
Bus Jonų ir Jonių pagerbimas.
Šokiams gros puikus europietiškas orkestras.
Vakaro pradžia — 6 v.v., programos — 7 v.v.
PERKELKIM RAMBYNĄ PRIE NIAGAROS!
Visi jaunieji ir vyresnieji dalyvaukime šioje šventėje!
POVILO LUKŠIO ŠAULIŲ KUOPA

Mokslo metų užbaigimo proga Hamiltono mokyklos vedėjui Jonui Mikšiui už nuopelnus Lietuvai buvo įteiktas šaulių žvaigždės ordinas ir pažymėjimas. Nuotraukoje iš k. į d.: įteikėjas Kanados šaulių rinktinės pirm. P. Kanopa, J. Mikšys. Sveikina kuopos vicepirm. A. Šukaitis Nuotr. M. Borusienės

HAMILTON, ONT

TAUTYBIŲ FESTIVALIS. Birželio 26 ir 27 dienomis Hamiltono Folk Arts Council rengia tautybių festivalį Gage parke, kuriame dalyvaus ir lietuviai. Per tas dvi dienas bus galima aplankyti įvairių tautybių palapines, kur bus pardavinėjami tradiciniai valgiai. Taip pat per abidvi dienas bus atliekama meninė programa, dalyvaujant visoms tautybėms. Pradžia — šeštadienį ir sekmadienį 1 v.p.p. Kviečiame visus lietuvius atsilankyti, pasigėrėti įvairių tautybių talentais ir pasiskonėti jų valgiais. **Apylinkės valdyba**

KRISTINA KAŽEMĖKAITĖ susituokė su W. E. Dafoe birželio 5 d. Aušros Vartų parapijos šventovėje. Santuoką palaimino prel. dr. J. Tadarauskas. Mišių metu solo giedojo A. A. Paulioniai. Vestuvinės vaišės, dalyvaujant arti 300 svečių, įvyko Jaunimo Centro salėje. Svečių buvo iš Detroito, Toronto ir kitų vietovių. Abu jaunieji yra baigę mokslus ir turi atsakingus darbus. Vaišių metu jaunuosius sveikino parapijos bei visų lietuvių vardu prel. dr. J. Tadarauskas, abiejų jaunųjų tėveliai ir pabaigoje žodį tarė pats jaunasis. Vestuvinėms vaišėms vadovavo L. Mačikūnas.

KLEVELANDO "GRANDINĖLĖS" koncertas įvyks Hamiltone š.m. rugsėjo 26, sekmadienį, Mohawk College auditorijoje. "Grandinėlė" atvyksta su visai nauja programa, nauja apranga. Šiam koncertui bilietai bus platinami iš anksto. Vietos irgi bus visos numeruotos. Ta proga yra spausdinama "Grandinėlės" koncerto programa. Organizacijos, verslininkai, profesijonalai bei pavieniai asmenys yra kviečiami įdėti į šią programą atitinkamus sveikinimus atvykstančiai "Grandinėlei". Tai prašome pranešti iki š.m. liepos 10 d. "Aido" administratoriui J. Pleiniui. Taip pat norį gauti šiuo reikalu daugiau informacijų prašomi kreiptis telefonu 549-5372. Visas gautasis šio koncerto pelnas skiriamas "Aido" kelionei į Pietų Ameriką.

LĖŠŲ TELKIMO VAJUS "Aido" kelionei į P. Ameriką po truputį juda. Organizuojama didesnio pobūdžio lietuvių dailininkų paveikslų loterija, kuri rado didelį pritarimą iš pačių dailininkų. Jau gauti arba pažadėti paveikslai: dail. A. A. Tamošaičių (2), dail. H. J. Žmuidzinienės, dail. P. Bugailiškio, skulpt. P. Baltuonio, dail. R. Žiūraitienės, dail. A. Petrikonio, dail. L. Stungevičienės. Jiems visiems "Aidas" labai dėkingas už prisidėjimą prie lėšų telkimo kelionei į P. Ameriką. Ir kiti lietuviai dailininkai yra kviečiami savo kūriniais paremti šį dainuojančio jaunimo žygį. Galį paaukoti vieną kitą savo kūrinį šiai loterijai yra maloniai prašomi pranešti šiuo adresu: "Aidas", 84 Balsam Ave. S., Hamilton, Ont. L8M 3B3 arba paskambinti telefonu 549-5372. Rėmėjų komitetas, kuris organizuoja šią loteriją, nori kuo greičiau surinkti paveikslus, kad galėtų iš anksto pasiruošti ir tinkamai sutvarkyti šią loteriją.

KLB HAMILTONO ŠALPOS FONDO skyriaus komitetas savo paskutiniame prieš vasaros atostogas posėdyje aptarė spalio mėnesio vajų, tradicinį parengimą, kuris įvyks š.m. lapkričio 6 d. Jaunimo Centre. Šio baliaus programą sutiko atlikti solistai V. Verikaitis. R. Strimaitis ir "Aido" choras. Šiame baliuje, kaip kasmet, bus pagerbti lietuviai abiturientai. Šalpos Fondo komitetas taip pat nutarė pasiųsti mažą auką vienam sergančiam lietuviui jaunuoliui Vokietijoje. Taip pat pasiųsta $100 Otavos apylinkės Šalpos Fondo atstovei persiuntimui drabužių į Suvalkų trikampį. Ji surinko gerų drabužių, bet trūksta pinigų. **J. P.**

PADĖKA

Nuoširdžiausią padėką reiškiame už surengtą mums įkurtuvių pobūvį staigmeną. Ypatingą padėką reiškiame rengėjams: J. J. Kamaičiams, D. B. Mačiams, I. V. Pečiuliams ir B. S. Prakapams. Nuoširdžiai dėkojame V. Pečiuliui už pasakytą kalbą ir visiems už brangias dovanas: p.p. Aleksai, B. F. Ankudavičiams, A. V. Apanavičiams, O. J. Ažubaliams, J. A. Bacevičiams, E. P. Balytoms, S. A. Baradinskams, A. K. Cirušiams, O. P. Derliūnams, M. B. Genčiams, B. Grajauskui, O. A. Godeliams, N. J. Kaleinikams, D. A. Kamaičiams, J. J. Kamaičiams, T. P. Kareckams, D. V. Kekiams, J. Klypui, L. A. Krakauskams, B. D. Kriaučiūnams, S. F. Krivinskams, E. P. Lukavičiams, J. K. Liutkams, D. B. Mačiams, E. J. Mačiams, O. V. Marcinkevičiams, E. K. Pajaujams, J. Pečiulienei, I. V. Pečiuliams, B. P. Peleckams Čikagoje, B. S. Prakapams, V. J. Raguckams, B. S. Rukšėnams, A. A. Stunguriams, A L. Ulbinams, G. V. Vaitkams, B. B. Venslovams, S. A. Zimnickams, N. Nevulytei, R. Kaminskui, O. A. Jusiams.

Jūsų parodytas nuoširdumas visuomet pasiliks mūsų atmintyje.

Nuoširdžiai jūsų — **O. A. Dziemionai**

Sudbury, Ontario

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojam mieliems Marijai ir Jonui Čebatoriams suruošusiems mums staigmeną mūsų 25 metų vedybinio gyvenimo sukakčiai paminėti. Dėkojam Jonukui, Rūtelei ir Aldutei už puikias rožes, o visiems atsilankiusiems — už tokią brangią simbolinę dovaną, kuri visada primins mums Tėvynę ir mielos tėviškės laukus.

Dėkojam ir visiems tiems, kurie sveikino mus telefonu, raštu bei telegramomis. Kaikurie, gyvendami toli, ta proga irgi prisiminė mus.

Dar kartą visiems neužmirštamas ačiū!

Pranas ir Jadvyga Gabrėnai

St. Catharines, Ont.

TRADICINES JONINES čia rengia vietinė šaulių kuopa birželio 26, šeštadienį, 6 v.v., Multicultural Centre salėje (185 Bunting Rd.). Važiuojant Toronto — Hamiltono Q.E.Hwy, pervažiuoti Exit Lake St. ir sukti į sekantį Welland Ave. Bunting Rd. Exit Via. Važiuoti šalia Q. E. Hwy iki Bunting Rd., čia sukti į kairę po apačia Q.E.Hwy ir pirmas šviesas pervažiavus kairėje pirmas pastatas yra Multicultural Centre, 185 Bunting Rd. Iš Niagaros Q.E. Hwy pervažiavus Skyway Canal tiltą, sukti į Niagaros St. Exit ir tuoj sukti į dešinę Grantham Ave., važiuoti iki Welland Ave., sukti į dešinę, važiuoti iki Bunting Rd., sukti į dešinę ir kiek pavažiavus paskutinis dešinėje pastatas yra Multicultural Centre. Pasiklydus, skambinti 685-6589. **Rng.**

NIAGAROS PUSIASALIO Povilo Lukšio šaulių kuopos metinis susirinkimas įvyko birželio 6 d., 10 Clark St. Susirinkimą pradėjo pirm. A. Šetikas. Pasveikindamas šaulius-es, pakvietė naujus šaulius-es duoti iškilmingą pasižadėjimą. Štai jie: Andrius Smolskis, Irena Šidlauskienė, Vladas Palujanskas, Jonas Levelčius, Kazys Gegieckas. Susirinkimui pirmininkauti plojimu išrinktas Bronius Simonaitis. Prieš pradedant svarstyti darbotvarkės klausimus, kvietė į darnų šaulių sugyvenimą.

Baigus eilinius klausimus, prieita prie kuopos v-bos rinkimų. Kadangi šaulių organizacijoj kuopos pirmininkas renkamas atskirai, buvo pasiūlyti šie kandidatai: A. Šetikas, P. Polgrimas, Stp. Ulbinas. A. Šetikas gavo 8 balsus, P. Polgrimas 7, Stp. Ulbinas 4. Taigi, išrinktas A. Šetikas. Pagal balsų daugumą į valdybą išrinkti: P. Polgrimas 14 balsų, P. Šidlauskas 13, K. Galdikas 12. Valdyba išrinkta dvejiem metam. Pasiskirstė pareigom: pirm. A. Šetikas, vicepirm. P. Šidlauskas, ižd. K. Galdikas, sekr. P. Polgrimas. Kandidatais liko: P. Baronas, gavęs 11 balsų, S. Jankauskas — 2. Revizijos komisijon įėjo: B. Simonaitis, A. Smolskis ir Stp. Ulbinas.

P. Lukšio kuopos sekretorius

Calgary, Alberta

SUKAKTUVINIS APSILANKYMAS. Kun. St. Kulbis, SJ, aplankė Kalgario lietuvius. Sekminių pamaldos įvyko Corpus Christi parapijos šventovėje. Bendriems pietums pagerbti kun. St. Kulbio kalgariečiai susirinko pas B. Y. Yaugas. Kun. St. Kulbis palinkėjo Kalgario lietuviams Sekminių dvasios — ramybės ir broliškos meilės. A. Nevada iškėlė kun. Kulbio sugebėjimą visus sujungti lietuviškoms pamaldoms dainai ir bendravimui. Sekmadienio popietė praėjo linksmoj nuotaikoj, senus laikus prisimenant ir klausantis juokingų kun. Kulbio kelionių įspūdžių. Atsisveikinant B. Yauga palinkėjo kun. St. Kulbiui sveikatos ir dar nevieną kartą sugrįžti į šią apylinkę. Pabaigai visų buvo sudainuota "Pelėda". Šis susitikimas su kunigu buvo suorganizuotas, prisidėjus naujiems bažnytinio komiteto nariams — V. Barron ir T. Janel. Iš komiteto dėl amžiaus pasitraukė M. Leščinskas ir T. Anderson.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE. Albertos provincijos kultūros bei pramogų departamentas siunčia į olimpiadą reprezentacinę jaunimo grupę meninei daliai. Bus šokamas Kalvelis (4 poros). Šokėjai bus: Aldona Rahilly (Lėderytė), Margarita Stakėnaitė, Erikas Endor ir kiti. Tautinius drabužius šokėjams parūpino vietos lietuvių organizacijos, kitas išlaidas apmoka Albertos provincija. **K.**

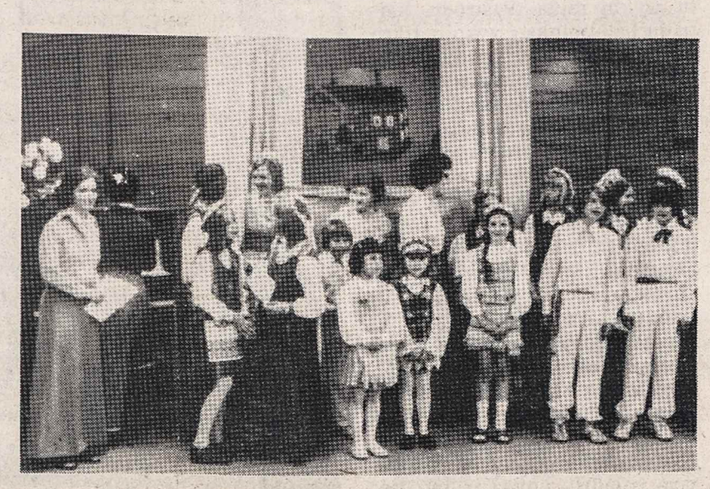

Motinos Dienos programos atlikėjai Kalgaryje. Kairėje — choro vadovė Ilzė Šalkauskienė Nuotr. A. Krauso

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

PAVERGTŲJŲ EUROPOS TAUTŲ SEIMO delegacija gegužės 14 d. lankėsi Valstybės Departamente. Ją sudarė: lenkas pirm. S. Korbonski, albanas V. Germenji bulgaras D. Petkoff, rumunas C. Visoianu ir mūsų atstovas Br. Nemickas. Pokalbiuose su augštaisiais pareigūnais buvo aptarta dabartinė pvergtųjų tautų būklė paskutiniųjų tarptautinių įvykių raidoje. Nemažas dėmesys teko Valstybės Departamento patarėjo H. Sonnenfeldto pareiškimui apie R. Europos organinius ryšius su Sovietų Sąjunga. Šiuo klausimu PET Seimo delegacija pareiškė griežtą protestą ir pareikalavo aiškaus JAV vyriausybės pasisakymo už pavergtų tautų teisę į laisvą apsisprendimą. Be to, buvo pasisakyta už Helsinkio gairių vykdymo priežiūrą. Įteiktame memorandume pabrėžiama ir Pabaltijo problema — JAV kongreso rezoliucija, užtikrinanti ligšiolinį Baltijos kraštų nepripažinimą Sovietų Sąjungai. J. Armitage, sekretoriaus Europos reikalams asistentas, užtikrino, kad H. Sonnenfeldto pareiškimas neatspindi prez. G. Fordo politikos R. Europoje. Prez. G. Fordo vyriausybė ir toliau visomis taikiomis priemonėmis rems R. Europos tautų nepriklausomybės siekius.

VYRIAUSIAS LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETAS gegužės 29 d. Niujorke turėjo bendrą posėdį su Amerikos Lietuvių Taryba. VLIKui atstovavo dr. K. J. Valiūnas, dr. B. Nemickas ir J. Valaitis, ALTai — dr. K. Bobelis, T. Blinstrubas, kun. A. Stašys. Buvo sutarta tiksliau derinti abiejų organizacijų darbus, nes jų tikslas ir uždaviniai yra labai panašūs. Žiniomis keisis abi organizacijos; po vieną savo valdybos narį paskirs ryšininkais. Reikalui esant, bus šaukiami bendri VLIKo ir AL Tos vadovybių pasitarimai.

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ TARNYBOS pranešimu, visi lietuviai liepos 4 d. yra kviečiami gausiai dalyvauti JAV dviejų šimtų metų sukakčiai skirtose pamaldose Vašingtone, Nekalto Prasidėjimo šventovėje, kur yra ir lietuvių Šiluvos Marijos koplyčia. Mišios prasidės 1.30 v.p.p. Jose laukiama visų tautybių dalyvių, ypač tų, kurios turi savo koplyčias minėtoje šventovėje. Mišių metu bus giedamos bendros giesmės kiekvienos tautybės sava kalba. Lietuvių atstovas lietuviškai skaitys dalį tikinčiųjų maldų ir atneš aukas prie altoriaus. Po Mišių, 2.45 v.p.p., prie Šiluvos koplyčios bus lietuviškai giedama Marijos litanija ir giesmė "Marija, Marija". Visų tautybių atstovai, dar kartą susirinkę pagrindinėje šventovės dalyje, 3.30 - 4.30 v.p.p. išreikš ypatingą padėkos ir pasiaukojimo aktą. Lietuvių dalyvavimą šiose apeigose koordinuoja: Lietuvos Vyčių Vašingtono kuopos pirm. Eva Migonis, tel. 202-298-6605, ir Ateitininkų Sendraugių Sąjungos vicepirm. Jonas Vaitkus, tel. 301-577-8614.

BALTIEČIŲ BATUNO ORGANIZACIJA gavo Jungtinių Tautų pranešimą iš Ženevos apie jos dviejų memorandumų įtraukimą oficialion dokumentacijon numeriu SO 215/1. Memorandumai buvo pasiųsti JT gen. sekr. K. Waldheimui ir Žmogaus Teisių Komisijai. Jie liečia religinę priespaudą Lietuvoje, N. Sadūnaitės teismą ir keturis nuteistus estus, kurie bandė persiųsti JT gen. sekr. K. Waldheimui Estijos pogrindžio laišką. Šie memorandumai dabar bus pirmaisiais kaltinamaisiais dokumentais prieš Sovietų Sąjungą Žmogaus Teisių Komisijoje bei jos skyriuje, kuris rūpinasi diskriminacijos pašalinimu, tautinių mažumų gynimu.

ČIKAGIETIS DAIL. A. PETRIKONIS, turėjęs Marquette Meno Galeriją, ją uždaro ir išsikelia į Floridos Juno Beach vietovę. Galeriją tenka uždaryti dėl pastato savininkų pasikeitimo. Naują meno galeriją jis planuoja atidaryti Floridoje.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ ir Spaudos Tarybos posėdyje Buenos Aires buvo aptartas "Argentinos lietuvių istorijos" išleidimo klausimas. Ja rūpinasi speciali komisija — kun. A. Steigvilas, Z. Juknevičius, K. Kliauga, J. Švenčionis, A. Mičiūdas ir L. Sruoga. Komisiją nutarta papildyti J. Šiušiu, kuris tvarkys ir saugos surinktą archyvinę medžiagą. Tikimasi, kad tai bus Argentinos lietuvių archyvo pradžia, tik jam reikia surasti patalpas. Prie archyvo bus sudaryta mirusių ir gyvų Argentinos lietuvių kartoteka. "Argentinos lietuvių istorijos" medžiaga pirmiausia bus nusiųsta Čikagon V. Liulevičiui, rašančiam "Pasaulio lietuvių istoriją". Po to argentinietiškoji dalis bus išleista atskira knyga ir surengtas imigracijos Argentinon penkiasdešimtmečio minėjimas.

Belgija

A.a. PRANCIŠKA PAULIKAITĖ, Šv. Kryžiaus dukterų vienuolijos (Les Filles de la Croix) narė, mirė š.m. gegužės 24 d. Liežo mieste, sulaukusi 81 metų amžiaus ir 50 metų vienuolinio gyvenimo. Palaidota Šv. Barboros kapinėse Lieže. Laidotuvės buvo labai kuklios. Dalyvavo visos seserys vienuolės ir šešios lietuvaitės benediktinės. Lietuvaičių vienuolių Belgijoje yra keliose vietovėse — Lieže, Liuvene, Petit Rechain ir kitur. Kaikurios gauna "T. Žiburius" ir seka lietuvių gyvenimą visame pasaulyje.

Britanija

ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ PARAPIJA Londone gegužės 23 d. paminėjo deimantinę savo veiklos sukaktį. Iškilmingas Mišias atnašavo Europos lietuvių vysk. A. Deksnys, asistuojamas klebono kun. J. Sakevičiaus ir prel. J. Gutausko. Vysk. A. Deksnys pamokslo metu perskaitė popiežiaus Pauliaus VI laišką, skirtą Lietuvos bažnytinės provincijos penkiasdešimtmečiui. Pamaldose giedojo parapijos choras, vadovaujamas J. Černio. Sutvirtinimo sakramentas suteiktas penkiem jaunuoliam. Šventovė buvo pilna tautiečių. Kaikurie buvo atvykę iš kitų Britanijos miestų ir net kitų valstybių. Sporto ir socialinio klubo salėje buvo surengti bendri pietūs, kurių stalus palaimino vysk. A. Deksnys. Parapiją sveikino Lietuvos atstovas V. Balickas, atsiminimais dalijose senosios kartos atstovas L. Kalinauskas. Sveikintojų eilėje buvo gudų vysk. Č. Sipovič, Australijos lietuvis S. Liaksas, Kaandos lietuvis A. Pusarauskas, dirbantis Britų Bendruomenės sekretoriate. Kun. K. A. Matulaitis pasveikino vysk. A. Deksnį, švenčiantį amžiaus septyniasdešimtmetį, ir priminė, kad prel. J. Gutauskas netrukus švęs 80 metų amžiaus sukaktį. Pastarasis parapiją ir vyskupą sveikino Skotijos lietuvių vardu. Raštu buvo gautas Kauno arkivyskupijos valdytojo vysk. L. Povilonio sveikinimas. Meninę programą atliko iš E. Šovos šeimos ir D. Rusino sudaryta instrumentalistų grupė, pianistė V. Inkrataitė, Australijos lietuvaitė. Padėkos žodį tarė vysk. A. Deksnys ir parapijos komiteto pirm. S. Kasparas.

Vokietija

VASARIO 16 GIMNAZIJOS kuratorijos valdybos narių susirinkime išsamų pranešimą padarė jos pirmininkas ir gimnazijos direktorius V. Natkevičius. Kadangi šiemet gimnazija švenčia sidabrinę savo veiklos sukaktį, jis plačiau palietė jos nueitą kelią — nuolatinę kovą su įvairiais trūkumais bei nepageidaujama įtaka. Mokymosi sąlygas pagerino nauji rūmai klasėms ir naujas mergaičių bendrabutis. Pranešime V. Natkevičius pateikė smulkius statistinius duomenis apie mokytojus, mokinius, administracinį bei ūkinį personalą, dirbusį praėjusių mokslo metų pabaigoje ir šiais metais. Finansinė būklė esanti pakenčiama, bet tarnautojų algos menkos. Vokietijos katalikų vyskupai, lig šiol rėmę gimnaziją, paramą sustabdo sekančiais mokslo metais. Vertingos paramos gaunama iš gimnazijos rėmėjų būrelių, kurių yra apie 50, daugiausia Š. Amerikoje. Didžiausią problemą sudaro mokinių skaičiaus padidinimas. Tikimasi, kad ją padės išspręsti gimnazijos direktoriaus V. Natkevičiaus apsilankymas JAV ir Kanados lietuvių kolonijose. Kuratorijos susirinkimo dalyviams A. Šmitas išdalino Vokietijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos laišką, kuriame reiškiamas susirūpinimas gimnazijos ateitimi, pateikiama kritikos jaunimo vardu. Esą, III lietuvių jaunimo kongrese buvusieji gimnazijos darbuotojai kritikavo jos vadovybę ir savo buvusius kolegas. Yra pegeidavimų, kad gimnazijos mokymo ir auklėjimo kryptis remtųsi naujų laikų dvasia. Diskusijose jaunimo atstovas palietė kaikuriuos mokytojus ir auklėtojus, kurie, jo nuomone netinkamai atlieka savo pareigas. Su tokiu teigimu nesutiko gimnazijos direktorius V. Natkevičius. Jo teigimu, daugelis jaunų mokytojų bei auklėtojų kelia įvairius reikalavimus, nors yra atvykę tik trumpam laikui, ir nesistengia prisitaikyti prie esamos tvarkos. Jis taipgi pastebėjo, kad kritikuojami reikliausi mokytojai, o giriami tie, kurie labiausiai pataikauja mokiniams. Atsakymą Vokietijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybai buvo įgaliotas parašyti susirinkimo prezidiumas. Susirinkime perrinkta senoji kuratorijos valdyba: pirm. V. Natkevičius, vicepirm. J. Lukošius, ižd. J. Barasas. Kontrolės komisijon perrinkti dr. J. Norkaitis ir A. Šmitas. Naująją pedagoginę komisiją sudarė dr. J. Grinius, dr. J. Norkaitis ir A. Šmitas.

Lenkija

LIETUVIŲ VISUOMENINĖ KULTŪROS DRAUGIJA nemažą dėmesį skiria kultūriniams renginiams. 1975 m. lapkričio 23 d. Vidugiriuose buvo surengtas III akordeonistų konkursas, kuriame I vietą laimėjo LV KD Punsko gimnazijos ratelio narys Kazys Janušonis, II — Žvikelių ratelio narys Silvestras Lukoševičius, III vietas — Vidugirių ratelio narys Alfonsas Gudaitis ir Paliūnų ratelio narys Algis Baliūnas.

PIRMASIS SKAITOVŲ KONKURSAS 1975 m. gruodžio 7 d. įvyko Vaitakiemyje. Vertintojų komisija konkurso laimėtoja pripažino LVKD Agurkių ratelio pirm. Anelę Vaicekauskienę. Antroji vieta teko Punsko gimnazijos ratelio atstovei Aldonai Gaidzinskaitei, trečioji — to paties ratelio narei Birutei Jonuškaitei. Paskatinamąsias dovanas laimėjo Punsko gimnazijos ratelio nariai — Ona Markevičiūtė, Nastutė Aleksaitė ir Jonas Žukauskas.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba, sudaryta Kanadoje. Iš kairės: pirm. Gabija Juozapavičiūtė, vicepirm. kongreso reikalams Jūra Šeškutė, vicepirm. lituanistikai Kristina Paréštytė, vicepirm. informacijai — Almis Kuolas, sekr. Rima Lasienė, vicepirm. ryšiams Dainora Juozapavičiūtė, vicepirm. ryšiams Rūta Čepaitytė, vicepirm. politiniams reikalams Algimantas Čepas Nuotr. A. Šeškaus

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja GABIJA JUOZAPAVIČIŪTĖ, talkinama kolektyvo

Jaunimo vadovybė teko Kanadai

Organizacinę kanadiečių patirtį, atrodo, pripažino III pasaulio lietuvių jaunimo kongresas Pietų Amerikoje, išrinkdamas Kanadą kaip kraštą, kuriame turėtų būti sudaryta sekanti dar jaunutės Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba. Kaip buvusiai Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybai teko iš nieko pradėti kurti organizaciją Kanadoje, taip tiems patiems asmenims teks judinti sąjungos veiklą pasauliniu mastu. Apsiimtas darbas (ar pavestas) yra milžiniškas ir sunkus, ypač kad iriamasi į visiškai naujus ir plačius vandenis. Tačiau iriamasi drąsiai ir su gyvu entuziazmu bei atsakingumu visam jaunimui iš dešimties kraštų, kuris taip uoliai ruošėsi ir sunkiai dirbo kongreso studijų dienose Brazilijoje, formuluojant sąjungos uždavinius.

Kadangi tai pasaulinio masto vienetas, nėra krašto, kuriam priklausytų ir iš kurio galėtų visais atvejais tikėtis visokeriopos paramos. Galima sakyti, kad užnugaryje yra visi kraštai, tačiau tai netikslu, nes nesinori konkuruoti su kraštuose naujai besiformuojančiomis jaunimo sąjungomis, kurioms, ypač pradžioje, reikia daug pagalbos bei paramos. Bus tikras paskatinimas, jeigu naujoji valdyba ras, kad turi tvirtą užnugarį savame krašte, t.y. Kanadoje. Jos laimėjimai tai lyg ir visos Kanados lietuvių jaunimo laimėjimai.

Naujoji Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba sudaryta Toronte. Čia norime ją oficialiai pateikti Kanados lietuvių visuomenei ir, svarbiausia, jos jaunimui. Pirmininkė yra **Gabija Juozapavičiūtė**, buvusi KLJS vicepirmininkė, ateitininkė, spaudos bendradarbė bei II ir III jaunimo kongresų talkininkė. Sekretorė — Rima Lasienė, skautė, studijuojanti Toronto universitete humanitarinius mokslus. Valdyba pasiskirstė darbais pagal trečiojo kongreso nutarimus bei nustatytus darbo projektus, kurie yra tokie platūs, jog pradedama abejoti, ar betkuri valdyba trejų metų laikotarpyje pajėgs juos pilnai įvykdyti. Užtat darbai padalinti įvairių projektų bei sričių vicepirmininkams.

Bendradarbiavimo - ryšių projektui vadovauja vicepirm. Dainora Juozapavičiūtė ir Rūta Čepaitytė. Jų rūpestis—talka įvairiems kraštams, ar tai būtų asmenų siuntimas, ar kiti dalykai. Jos taipogi rūpinasi meninių vienetų pasikeitimu, ryšininkų tinklo tarp kraštų sudarymu ir atvykstančių priėmimais įvairiuose kraštuose.

Informacijos projektui vadovauja vicepirm. Almis Kuolas. Jo žinioje yra: informacijos telkėjų tinklo sudarymas tarp kraštų, kad visas jaunimas kuo daugiau žinotų apie jaunimo veiklą visuose kraštuose; veiklos tvarkaraščio sudarymas ir platinimas, kad norintys galėtų pasinaudoti stovyklomis, kursais ir t.t., planuodami keliones; informacinio biuletenio išleidimas bei visuomenės informavimas per lietuvišką spaudą, radijo valandėles.

Lituanistikos projektui vadovauja vicepirm. Kristina Paréštytė. Jinai tikisi paskleisti stovyklų, kursų, paskaitų medžiagą įvairiuose kraštuose, kad visi galėtų pasinaudoti gera ir vertinga medžiaga, jei dėl atstumų ar kainos negalėjo renginiuose dalyvauti. Jos žinioje medžiaginė bei asmeninė pagalba lituanistikos srityje, artimai bendradarbiaujant su PLB švietimo reikalams vicepirmininku.

Politinės jaunimo veiklos projektui vadovauja vicepirm. Algimantas Čepas. Jo rūpesčiu steigiamas politinės veiklos koordinatorių tinklas, kuris rūpintųsi atsiliepimu visuose kraštuose į mus liečiančius politinius įvykius, paminėtų buvusius įvykius, skleistų informacijas apie Lietuvos ir išeivijos padėtį.

Ketvirtojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengimu rūpinasi vicepirm. Jūra Šeškutė. Jos atsakomybėje yra įjungimas visų kraštų jaunimo į kongreso eigos bei programos planavimą, atstovų rinkimo klausimas, pasiruošimas kongresui, suvažiavimai ir t.t.

Pagrindinis šios valdybos uždavinys yra lietuvių jaunimo sąjungų įsteigimas visuose kraštuose, kur yra lietuviško jaunimo. Atrodo, tas tikslas bus įgyvendintas gal net prieš šios valdybos laikotarpio pabaigą 1979 m. liepos mėnesį ketvirtuoju kongresu Vokietijoje. Jau gautos žinios, kad Argentinoje ir Kolumbijoje organizuojasi visiškai naujos jaunimo sąjungos. Venecueloje sąjunga jau egzistavo prieš III kongresą, vadovaujama Aro Mažeikos. Kolumbijoje ratus suka Kęstutis Slotkus, III PLJK atstovas. Argentinoje susitarė III PLJK atstovai su Maryte Barzdžiūte, Kęstučiu Mikaloniu ir Nelida Burbaite. Abu kraštai ruošia savo jaunimo suvažiavimus 1976 m. birželio 19-20 d.d. ir tikisi juose sudaryti valdybas. Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga 1976 m. gegužės mėnesio gale taip pat turėjo sėkmingą ir entuziazmo pilną suvažiavimą Windsore. Stipriai veikia ir Vokietijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga, kuriai vadovauja Alfredas Lutzas. Vokietijai tenka ir ketvirtojo kongreso ruoša. Gautos žinios paskutiniu laiku, kad tenai jau susiorganizavo kongresui rengti komitetas, kurio ryšininku šiuo metu yra Romas Šileris.

PLJS Ryšių Centras, kaip ir pernai, organizuoja lituanistines savaites netoli Klevelando, Ohio, rugpjūčio 15-27 d.d., kurios šiais metais ypatingai pasižymės savo internacionalumu. Jose žada dalyvauti asmenys iš Australijos, Brazilijos, Venecuelos.

Ryšiai tarp kraštų taip pat neužmiršti. Rasa Lukoševičiūtė iš Montrealio išvyko į Argentiną visai vasarai darbuotis jaunimo sąjungos steigimo srityje. Ji taip pat rūpinsis lituanistinių mokyklų reikalais. Jos kelionę finansuoja PLB valdyba. Sudaryta ir darbo sutartis, kurioje nurodomi jaunimo sąjungos ir PLB švietimo uždaviniai. Tokiomis pat sąlygomis į Urugvajų išvyko Rasa Šoliūnaitė iš Čikagos visai vasarai.

Naujoji PLJS valdyba tikisi neapvilti trečiojo kongreso atstovų bandydama atlikti jų nustatytus uždavinius. Lietuviai yra išsisklaidę po plataus pasaulio kraštus, tačiau yra kažinkokia jėga, kuri visus jungia. Tai pasirodė kongrese, kur iš įvairių kraštų susirinkę rado bendrą kalbą, nes visus rišo bendri rūpesčiai, tikslai, siekiai. Prisimena Maironio žodžiai, kuriais reikėtų vadovautis kiekvienai jaunimo sąjungai: "Nors mūsų, broliai, nedaugel yra, tačiau tvirti mes, jei riš mus vienybė!"

Gabija Juozapavičiūtė

Studijuojantiems ir čia nelengva!

Dažnai pamirštame apie Kanadoje studijuojantį jaunimą, nes vis atrodo Kanadoje lengviau gauti darbus, gauti iš valdžios mokslui stipendijas. Taip prabangioje visuomenėje gyvenantis jaunuolis, kurio išgalės gal silpnesnės, nesusilaukia paramos, pagalbos baigti savo studijoms. Dažnas studentas verčiamas vasaros metu rasti darbą, kad galėtų užsidirbti pinigų, be kurių negalėtų tęsti studijas universitete.

Tiesa, pinigų prireikia tiktai studijuojant universitetuose, nes gimnazijų mokesčiai dažnai įkandami arba galima siųsti vaikus į valdžios paremiamas gimnazijas, kurios nieko nekainuoja. Kitaip yra su universitetais. Kanadoje nėra taip, kaip Amerikoje, kur galimas pasirinkimas tarp nieko nekainuojančių valdiškų universitetų ir baisiai brangių privačiųjų. Be to, Amerikoje yra ir daug daugiau lengviau prieinamų stipendijų. Kanadoje pasirinkimo ir privačių bendrovių siūlomų stipendijų maža arba visiškai nėra. Visi universitetai, nors gauna dalinę finansinę paramą iš valdžios, yra didžia dalimi privatūs — turi išsiversti iš studijuojančiųjų mokesčių ir kasmet mažėjančios valdinės paramos. Tai pasunkina mokslus siekiančio jaunimo padėtį.

Valdinė parama universitetams mažėja, sąlygos gauti valdinei stipendijai kasmet siaurinamos. Taigi, vis labiau reikia studentui pasirūpinti pinigais, kurie įgalintų jį studijuoti.

Kanadoje, ypač šią vasarą, yra darbų stoka. Tai labiausiai atsiliepia į studentus, neturinčius patyrimo nei pažinčių ir bandančius rasti vasaros darbą ar net darbą mokslo metu savaitgaliais ar panašiai.

Šios sunkėjančios sąlygos turėtų skatinti mus pažvelgti į studijuojančio jaunimo padėtį ir pasirūpinti pagalba jiems. Ar nebūtų verta panagrinėti sąlygas bei ištirti galimybes lietuviams verslininkams, ilgamečiams kurios nors įstaigos tarnautojams ir pan. priimti lietuvius studentus vasaros darbams? Tai nebūtų auka, bet pasamdymas lietuvio studento vasarai, kad jis galėtų šiek tiek paramos užsidirbti. Gal tiktų Kanados Lietuvių Bendruomenei pasirūpinti tokių verslininkų sąrašu ir paskelbti, kad yra galimybė pas tokį gauti vasaros darbą.

"JŽ" redakcija

"Septynių šaltinių" pajūryje

Kanados lietuvio studento įspūdžiai iš braziliečių stovyklos

Į tą vietą nevažiuoja joks automobilis, nes nėra kelio. Yra takelis, bet reikia turėti truputį ožkos kraujo perkopti du kalnus ir aplinkiniu taku aplenkti trečią. Tokia kelionė normaliai užtrunka apie valandą. Takelis yra siauras, status ir kaikuriose vietose labai slidus. Gerai, kad lagaminai buvo gabenami kitu keliu — laivu. Bet ir tas kelias nėra labai paprastas — nėra uosto, ir laivas negali priplaukti prie kranto. Taigi, viską reikia gabenti į krantą ir atgal mažesniu laiveliu, kuris vadinasi "uba". Tai laivelis, padarytas iš vieno medžio gabalo. Tie laiveliai būna 70 ir 30 pėdų ilgumo.

Man teko praleisti apie savaitę laiko šitoje pasakiškoje vietoje su skautais. Kunigai A. Saulaitis ir H. Šulcas vadovavo 30 asmenų stovyklai. Aš nebuvau vienintelis kongreso dalyvis, pasilikęs P. Amerikoje. Dalyvavo ir Gailė Jucėnaitė (iš Bostono), kuri apsisprendė pasilikti Brazilijoje kuriam laikui ir padėti vietiniam jaunimui. Tas apsisprendimas pasilikti nebuvo lengvas, nes kai lėktuvas pakilo kelionei atgal, jinai liko tik su atsivežtais drabužiais ir be bilieto atgal.

Nors lietuviška vėliava plevėsavo kartu su Brazilijos, visa programa buvo vykdoma portugališkai, nes mažai kas suprato lietuviškai. Su viena mergaite galėjau susikalbėti prancūziškai, o su kita — laužyta anglų kalba. Pastaroji persikėlė iš Čikagos, būdama labai jauna. Su kitais teko mokytis portugališkai. Pagalvojau — gal ir mūsų stovyklos taip atrodys už keleto kartų? Brazilijos vėliavą pakeis Kanados, o portugalų kalbą — anglų. Kaikurie sakys, kad didelis lietuvių skaičius Š. Amerikoje neleis, kad tai įvyktų, bet Sao Paulo lietuvių gyventojų skaičius yra mažesnis tik už Čikagos.

Pirma diena buvo įdomi. Uoste reikėjo laukti laivo iki vakaro, nes laivo savininkas žvejys nesuprato, kad reikia pristatyti laivą laiku. Dėlto pusė grupės (be lagaminų) keliavo takeliu, o kita pasiliko laukti laivo. Vakaras atnešė ir truputį audros. Kai žvejys atplukdė laivą, jūra jau lipo bangomis į augštesnes vietas. Likusius stovyklautojus apnakvydino vietinis gyventojas, o kiti (mano grupė) turėjo praleisti naktį tuščiame paplūdimyje. Laimei, tuo metu atostogavo ir lietuviška šeima. Pamatę mūsų padėtį, jie pasigailėjo. Viename ubų garaže gavome pastogę nuo pikto lietaus. Taip pat gavome kepalą duonos, sausainių ir truputį pyrago prie arbatos. Gulėti gavome ant kietų ubų grindų. Naktis buvo labai šalta, o mes buvome apsirengę vasariškai. Užsikloti radome bulvių maišus ir žvejų tinklus. Tikrai atrodėme kaip elgetų kaimas.

Rytą atsirado laivelis su mūsų turtu ir stovyklos reikmenimis. Drabužiai buvo sausi, bet maistas sušlapęs. Ryžių dėžė visai sukrito, ir reikėjo ieškoti tuščių indų, kad būtų galima išgelbėti likusius ryžius. Liko ryžių takelis nuo vandens iki tos vietos, kur perplyšo dėžė. Vietinės vištos tuojau sutvarkė tą reikalą. Dar kita sušlapusi dėžė buvo pilna tualetinio popieriaus. Reikėjo laukti, kol saulė jį išdžiovino.

Iškrausčius visą turtą iš laivo, stovyklavietė tapo skruzdėlynu. Sunkioms palapinėms pastatyti reikėjo daug jėgų, bet kun. A. Saulaičiui vadovaujant jos tvirtai atsistojo per valandą.

Pagaliau gavome ir valgyti. Išalkę stovyklautojai beveik viską suvalgė, kas buvo paruošta. Mes taip greitai valgėm, kad net ir trys vietiniai šunys nespėjo likučius pagrobti. Bet jie naktį atsilygino — suėdė ne tik vakarienės ryžius, kurie jiems buvo palikti, bet ir visus rytdienos lašinius.

Popietė buvo užimta kitais darbais. Reikėjo sumedžioti malkų, pastatyti laiptus iki šulinio, įrengti išvietę, vėliavos kotus ir atlikti kitus panašius darbus. Tikra stovyklinė programa neprasidėjo iki nakties, kai sukūrėme gražų laužą. Dainavome lietuviškas ir portugališkas dainas, nors pastarųjų buvo žymiai daugiau. Įdomu buvo girdėti portugališkus žodžius, pritaikytus angliškom dainom; pvz. "It's a Small World After All" (Niujorko '64 m. pasaulinės parodos tematinė daina) ir "Battle Hymn of the Republic". Anksčiau buvau žiūrėjęs braziliškos televizijos, kur daugumas filmų buvo atvežti iš Š. Amerikos. Kažkaip pritaikymas portugališkų žodžių juokingiau atrodė. Tipiškas vaizdas iš JAV vakarų: amerikiečių vėliava plevėsuoja virš tvirtovės, saugo amerikiečiai kareiviai, užrašai angliški, o visi veikėjai kalba portugališkai.

Laužų metu mažai galėjau suprasti, bet iš žiūrovų reakcijos ir stovyklautojų vaidinimų susidariau įspūdį, kad šie vaikai turi daugiau kūrybingumo, negu mūsų panašaus amžiaus stovyklautojai. Viena priežastis galėtų būti — pietiečiai mažiau žiūri televizijos.

Stovyklos programa nebuvo labai perkrauta. Mūsų programos būna truputį išsamesnės, bet negaliu sakyti, kad stovykla dėlto nukentėjo. Vaikai atrodė visuomet patenkinti. Be to, yra dalykų, kur juos *gali atlikti* tiktai tinkamose sąlygose. Pvz. krepšinio nežaisi paplūdimyje. Rimtą programos dalį sudarė diskusijų laikotarpis, dainavimo pamoka, pašnekesys apie skautiškus reikalus — pirmąją pagalbą, kirvio vartojimą ir pan. Likusi dienos dalis buvo skirta žaidimams ir maudymuisi. Maudytis buvo ypatingai smagu, nes jūra buvo čia *pat prie* stovyklavietės. Šiltas ir permatomas vanduo gaivino sušilusius stovyklautojus.

Stovyklautojų kūrybingumas mane stebino. Vieną popietę vaikai ėmė kurti skulptūras iš smėlio. Netrukus išdygo meno galerija. Didžiulis ryklys (filmo išgarsintas) gulėjo viename gale, o tarp jo ir smėlio tvirtovės plaukė žavinga undinė. Pirmą premiją laimėjo liūtas, kuris be šypsenos būtų atrodęs labai panašus į egiptiečių modelį. Buvo ir modernaus meno. Keli vyresni berniukai, nežinodami ką daryti, sukrovė gan aukštą piliakalnį smėlio ir pradūrė skylę viduryje.

Jeigu būtų duodami medaliai tiem, kurie pasiaukojo virš žmogiškų ribų, tai tos merginos, kurios pirmom dienom mums gamino valgį, tikrai būtų jų vertos. Pirmiausia reikėjo viską virti ant ugnies (naftos nebuvo) urve, nes buvo pavojus, kad staigus tropikinis lietus gali nušluoti visą vakarienę. Dūmų jos gavo nemažiau už gaisrininkus. Nekartą mačiau vieną tokią bėgančią iš urvo, kad galėtų įkvėpti oro ir išvėdinti ašarotas akis. Be to, jos neturėjo patyrimo gaminti didesniam būriui žmonių. Valgiai dažnai vėluodavo, bet niekas nesiskundė. Negaliu sakyti, kad tie valgiai buvo neskanūs.

Su kiekviena nauja diena darėsi sunkiau ir sunkiau tikėti, kad aš tikrai dalyvavau toje stovykloje. Tikrovė kažkaip skęsta prisiminimų jūroje. Bet žinau, kad bus sunku užmiršti tą rojišką vietą ir žmones. Visuomet atsiminsiu pilną žvaigždžių pietinį dangų, primityvų gyvenimą, patogų hamaką, mokslišką pakabintą tarp dviejų medžių, ekskursiją su vietiniais žvejais ir kun. Saulaičio šypseną.

Algimantas Čepas

Torontietis Algis Čepas ir Hektoras Lipskis pririša Brazilijos vėliavą tenykštėje stovykloje Nuotr. A. Saulaičio

Lietuviai studentai Toronto universitete surengė Lietuvių Dieną. Jos programoje buvo ir meno paroda. Joje budi Dalia Sokolovaitė

Jaunimo suvažiavimas

Pirmas Kanados lietuvių jaunimo suvažiavimas po III PLJ Kongreso įvyko Windsore gegužės 22-23 dienomis. Jį surengė naujai išrinkta Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba Londone. Dalyvių buvo atvykę iš Londono, Toronto, Hamiltono, St. Catharines, Bothwell, Guelph ir Windsoro. Atsilankė svečių net iš Čikagos ir Detroito.

Nakvynės buvo parūpintos universiteto rezidencijoje Huron Hall. Šeštadienį posėdžiai ir diskusijos vyko teisės fakulteto pastate, o sekmadienį — lietuvių parapijos salėje.

Šeštadienis

Registracija buvo užbaigta 10.30 v.r. Po to sekė suvažiavimo atidarymas, kurį atliko KL JS pirm. Jurgis Valaitis. Jis pristatė naują valdybą, kurią sudaro: pirm. Jurgis Valaitis, vicepirm. Kęstutis Vilis, iždininkas Saulius Dragūnas, ryšininkas Algis Jusys, sekretorė Rita Vilienė, narės informacijos reikalams — Nijolė Gverzdytė ir Lydija Keraitė - Dragūnienė. Priimta suvažiavimo darbotvarkė: 1. statuto pakeitimas, 2. susipažinimas su PLJS veikla ir jos įtaka į mūsų darbus, 3. veiklos gairės sekantiems metams.

Gabija Juozapavičiūtė, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkė, pristatė naują valdybą ir išaiškino valdybos narių pareigas. Algis Čepas, PLJS politinės veiklos koordinatorius, aiškino tos veiklos tikslus ir kaip juos planuojama įgyvendinti.

Prieš pat pietų pertrauką buvo pateikta suvažiavimo uždavinių ir diskusinių būrelių tvarka. Susiskirstėm būreliais ir nutarėm ką diskutuosime.

Po pietų buvo baltiečių simpoziumas, kuriam pirmininkavo Jurgis Valaitis. Simpoziumo nariais buvo pakviesti — Loss Lervat, estų atstovas, Auseklis Zakis, latvių atstovas, Dainora Juozapavičiūtė, lietuvių atstovė. Jiem buvo pateikti įvairūs klausimai apie etninių grupių veiklą Kanadoje. Buvo labai įdomu girdėti apie baltiečių veiklos problemas. Mūsų visų problemos yra labai panašios. Visi stengiasi pritraukti nekalbantį latviškai, estiškai ir lietuviškai jaunimą.

Vėliau jaunimas pasiskirstė į projektų būrelius, kurie energingai diskutavo būrelių temas. Buvo trys būreliai: politikos (vadovavo Jurgis Valaitis), keliavimo bei pramogų (Rūta Šiūlytė), komunikacijos ir kultūrinių darbų (Nijolė Gverzdytė). Pageidauta, kad tie projektai neliktų tik ant popieriaus ir būtų tikrai įvykdyti.

Mindaugas Pleškys, atvykęs iš Čikagos PLJS Ryšių Centro, pranešė apie ateinančią trečią lituanistinę stovyklą, kuri įvyks rugpjūčio mėn. prie Akron, Ohio. Jis išaiškino tos stovyklos tikslus ir jos naudą mūsų jaunimui, specialiai tiems, kurių lietuvių kalba silpnesnė.

Vakare Šv. Kazimiero parapijos salėje buvo suruošta labai skani vakarienė. Įvairūs lietuviški valgiai tirpo burnose. Didelis ačiū mūsų suvažiavimo šeimininkėms, Windsoro jaunimui už jų sunkų darbą virtuvėje. Po to — linksmavakaris.

Sekmadienis

Visi suvažiavimo dalyviai dalyvavo Mišiose Šv. Kazimiero šventovėje. Po užkandžių — bendras darbo posėdis, kuriam vadovavo Algis Čepas. Jis pateikė buvusios KLJS valdybos siūlymus statutui pakeisti. Buvo svarstomi įvairūs siūlymai. Nutarta rengti balsavimą paštu. Balsuoti galės tik tarybos nariai.

Buvo svarstomi būrelių pasiūlyti projektai. Tinkami buvo priimti ir pavesti atitinkamiems asmenims vykdyti.

Gale buvo suvažiavimo susumavimas, išvados, pranešimai ir pats uždarymas. Suvažiavimo išvados išsiųstos tarybos nariams ir kongreso atstovams.

Didelė padėka Pauliui Kurui, kuris rūpinosi techniškais suvažiavimo reikalais, Windsoro jaunimui, kuris jam talkino ir Šv. Kazimiero parapijos klebonui kun. D. Lengvinui už patalpas.

Išsiskirstėm visi atgal į savo vietoves su projektų uždaviniais ir pilni energijos pradėti juos vykdyti.

KLJS valdyba

LITUANISTINIAI KURSAI

Dėmesio, kurie domisi lituanistikos *tobulinimu* šią vasarą! Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos (PLJS) Ryšių Centras Čikagoje praneša, jog Trečioji lituanistinė stovykla rengiama rugpjūčio 15-27 d.d. Kento universiteto pašonėje, Ohio valstijoje, JAV-se. Jau baigta sudaryti stovyklos programa ir pradėta registracija.

Lituanistinė stovykla taikoma lituanistines šeštadienines mokyklas baigusiam studentiško amžiaus jaunimui, galinčiam lengvai kalbėti, skaityti ir rašyti lietuviškai, norinčiam gilintis lietuvių kalboje, literatūroje ar istorijoje.

Šiais metais dalyviai galės rinktis iš aštuonių kursų. Linksnių mokslą dėstys mokyt. Stasys Barzdukas iš Klevelando, kirčių mokslą ir žodžių darybą — prof. Antanas Klimas iš Ročesterio, rašybą — kun. red. Juozas Vaišnys iš Čikagos. Dviem paskaitų ciklam iš Lietuvos istorijos pakviestas prof. Benediktas Mačiuika iš Connecticut. Vienas ciklas apie nepriklausomos Lietuvos laikotarpį, o kitas — apie pokario Lietuvos laikus. Literatūros temomis pašnekesiams vadovaus prof. Ilona Maziliauskienė iš Montrealio (apie lietuvių apysaką) ir prof. Rimvydas Šilbajoris iš Ohio (apie lietuvių poeziją).

Kursantai turės rinktis bent po vieną kursą iš lietuvių kalbos, literatūros ir istorijos, mažiausiai keturis kursus iš viso. Vakarinėse programose numatyti lietuvių kinofilmų seansai. Filmus parūpins kinematografas Petras Bernotas iš Toronto. Specialiai paskaitai apie Lietuvos laisvinimo bylą pakviestas JAV Lietuvių Bendruomenės atstovas Vašingtone Algirdas Gureckas. Be to, bus literatūros

(Nukelta į 9-tą psl.)

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

Greičiausias keleivinis lėktuvas

"Konkordas" yra greitasis keleivinis lėktuvas, kuris gali skristi 1450 mylių į valandą. Anglai ir prancūzai pastatė šitą keleivinį lėktuvą. Jis gali paimti 128 žmones. Rusija irgi turi panašų lėktuvą, bet jis yra truputį greitesnis. "Konkordas" gali skristi 4020 mylių be sustojimo. Gali ir toliau skristi, jei pamažu skrenda. "Konkordas" turi sparnus (kaip ir propelerinis lėktuvas) ir gali nuleisti nosį, kai leidžiasi žemėn, kad lakūnai galėtų geriau viską matyti. Daug kam nepatinka "Konkordas", nes daro daug triukšmo. Bet kai "Konkordas skrenda 40,000 pėdų augštyje, tai jo garso negirdėti žemėje. Kaikas sako, kad lėktuvas kenkia ozono sluogsniui, bet mokslininkai sako, kad nekenkia. Man patiktų "Konkorde" skristi į Lietuvą.

Rimas Budrys, VII sk., Torontas

MANO KAMBARYS

Mano kambarys yra tvarkingas. Vienoj lovoj aš miegu, o kitoj— laikau gitarą. Mano kambaryje yra daug įdomių dalykų: visokių žvakių, stalo teniso sviedinėlių, pora pinigų dėžučių ir daug smulkių pinigų. (Aš renku 10 centų).

Aš savo kambaryje viską darau: pamokas rengiu, knygas skaitau, skambinu gitara. Aš ten galėčiau visą dieną prasėdėti ir man niekad nenusibostų. Kai noriu būti viena, nueinu į savo kambarį ir ten galiu klausyti radiją.

Aš esu labai laiminga, kad turiu savo kambarį. Nedaug vaikų turi. Jiems reikia su broliais ar su sesutėmis dalytis. Man anksčiau reikėjo su savo vyresne sesute dalintis, bet dabar ne. Mano kambario spalva yra labai šviesi — beveik balta. Aš norėčiau kada nors išpuošti gėlėmis ir įdėti nuo sienos iki sienos kilimą. Tai man labai patiktų. Bet šiuo laiku bus gerai kaip yra.

Audra Sinkevičiūtė,
VII a sk., Torontas

Vasarėlė

Vasarėlę
gražią, žalią
pasitinka
kas tik gali:
ir paukšteliai,
ir drugiai,
ir vaikučiai
nekantriai.

Ji visiems
duos dovanų —
šiltų saulės
spindulių,
o vaikučiams
dar linksmas
ji atostogas
atneš!

B. Vytienė

Į stovyklą

Ten, kur
ežeras, pušynas
į stovyklą
mus vadina,
rinksis broliai
ir sesutės
vėl linksmai
kartu pabūti.

Skambios
puikios sutartinės
apie grožį
mūs' tėvynės . . .
Bus įdomu
ir smagu,
kviečiame
Tave kartu!

B. Vytienė

Tvarkinga šeima

Buvo labai gražus vasaros rytas. Paukšteliai skraidė nuo vieno medžio prie kito, čiulbėdami savo dainas. Skaisčioji saulutė švietė ir šildė visą gamtą. Bitutės jau nešė medų, nors ant žolės dar buvo vandens lašai nuo nakties lietaus. Tie vandens lašai blizgėjo, žibėjo kaip sidabras. Netrukus kiškiai pradėjo šokinėti ir kiti gyvuliai pradėjo judėti. Staiga atvažiavo į mišką automobilis su keturiais žmonėmis. Kiškiai ir stirnos išsigando, net vilkai sustojo ir pamiršo žvėrelių gaudymą. Visiems buvo baisu, net bitelės pamiršo dūgzti. Atrodo lyg visa gamta laukė ir žiūrėjo kas atsitiks. Netrukus išlipo graži ir linksma šeima. Tučtuojau vėl viskas buvo normalu, ramu ir vieni kitų neskriaudė. Ta šeima buvo labai gera. Jie pavalgę nesuteršė miško, nelaužė medžių šakų ir nieko neskriaudė. Visi gyvulėliai galvojo sau, jei visi žmonės būtų tokie išmintingi, kaip gera būtų pasaulyje.

Bernadeta Abromaitytė

Vasaros rytas

Anksti rytą visi žmonės kaime sukyla ir pavalgo pusryčius. Tada prasideda jų sunkūs darbai. Vasarą vaikai nelanko mokyklos, tai jie turi eiti į laukus. Jaunos merginos surenka visus kiaušinius ir palesina alkanas vištas. Berniukai ir vyrai melžia karves. Visi dirba, kol saulė yra iškilusi augštai už keliaujančių debesų.

Aš gyvenu Islingtone ir mano vasaros rytas nėra toks įspūdingas. Daugiausia vasarą aš ilgai miegu. Bet kai anksti atsikeliu, pamatau žibančią rasą ant žolės, čiulbančius paukščius ir vyrus, skubančius į darbus. Apie 6 valandą ryto lauke būna dar gana šalta, bet po pietų gali būti per 90°. Gražiausias vasaros rytas, kurį aš esu matęs, buvo Floridoje. Tai įspūdingiausias rytas visame pasaulyje. Ten už mėlynų vandenų ant horizonto užteka šviesi saulė.

Donatas Pažerūnas

Žuvavimas

Vienas iš mano mėgstamiausių sportų yra žuvavimas. Aš kiekviena proga einu žuvauti. Einu su tėčiu ir kartais su savo seserim. Aš turiu savo meškerę ir kitų visokių priemonių. Gaudau įvairais žuvis, pavyzdžiui, lydekas, ešeriukus ir kitokias. Vieną kartą ištraukiau keturių svarų žuvį.

Kai mes važiuojame atostogų, išsinuomojam laivą ir žuvaujam visą dieną. Aišku, mes visi mėgstam valgyti žuvį. Kai parnešam žuvis, mama džiaugiasi ir padaro skanius pietus.

Aš laukiu vasaros atostogų, kad vėl galėčiau žuvauti.

Rimas Ulba

Gera mokykloje, bet dar geriau žydinčioje vasaros gamtoje tarp gėlių

Prie ežero

Man reikia kastuvėlio
Ir truputį vandens,
Išaugs pilis iš smėlio,
Kažkas ten gyvens.

Gal rūtų karalaitė
Iš gintaro šalies . . .
O gal maža našlaitė
Atkels vartus pilies . . .

Pro bokšto erdvų langą,
Kas čia gyvens — matys,
Kaip ritas augštos bangos,
Kaip žais vaikų būrys.

A. Abromaitienė

Pelytės žvilgsnis į stovyklą

Maža pelytė Cypė gyveno su mama. Jos buvo įsitaisiusios lizdelį stovyklos valgykloj. Gera joms buvo ten gyventi. Buvo taip ramu. Niekas jų netrukdydavo. Nebuvo nei katės, nei žmogaus.

Štai jau atėjo vasara. Cypė išėjo pasivaikščioti. Saulutė šiltai švietė ant pelytės kailiuko. "Oi, kaip smagu vaikščioti po mišką", — sušuko pelytė. Visos gėlės žydėjo gražiomis spalvomis. Žibėjo rasos lašeliai ant ilgos žolės. Tikrai buvo graži vasaros diena.

Staiga pasigirdo burzgimas. Pelytė pašoko iš baimės. "Kažin koks čia garsas?" Pelytė pribėgo prie kelio, iš kur triukšmas girdėjosi. Ji pamatė didžiulę mašiną. "Kas čia galėtų būti? Ar tai nebus mašina?" Cypės mama buvo pasakojusi jai apie mašinas, nors Cypė pati niekad nebuvo mačiusi. "Kažin, — galvojo pelytė, — kodėl čia atvyko ta mašina?" Ji buvo pilna vaikų. Pagalvojo Cypė, kad geriausia būtų nubėgti paklausti mamytę, kas čia darosi.

Pamačiusi mamą prie laužavietės, Cypė nubėgo pas ją ir paklausė, kas čia darosi. Mamytė nusijuokė: "Ar tu nežinai? Dabar prasidės skautų stovykla." "Stovykla?" — klausė jauna pelytė. Mamytė nusišypsojo ir sako: "Skautų stovykla būna, kai daug vaikų bei vyresniųjų susirenka ir visą savaitę ar dvi draugiškai gyvena palapinėse, mėgina įsigyti specialybių ir patyrimų. "O, aš dabar suprantu". "Nueikim pažiūrėti, kas dabar ten darosi", patarė mama.

Nuėjusios į stovyklą, pelytės pamatė daug mašinų. Daugelis tėvų statė palapines. Vaikai bėginėjo ir šūkavo. Cypei visa tai atrodė juokinga. Bet mama jau suprato, kas darėsi. Nors pradžioje viskas buvo šiek tiek keista Cypei, bet ji tuoj viską suprato. Tikrai buvo labai smagu stebėti besirengiančius stovyklauti vaikus.

Daina Draugelytė

Varlytė

Tu varlyte
mažutėle,
tu mamytės
lepūnėle!

Tave glosto,
ji myluoja
ir dainelę
padainuoja.

Kai tu didelė
užaugsi
ir pasaulin
iškeliausi,

ar atminsi
tu, varlyte,
savo mylimą
mamytę?

B. Vytienė

Katinėlis

Jeigu aš turėčiau katinėlį, paguldyčiau jį savo lovytėje ir užkločiau. Kai jis užaugtų, jį pamokyčiau atsistoti ant dviejų kojų. Kai norėčiau pažaisti su savo katinėliu, jį paguldyčiau ant žemės, kad galėčiau pakutenti. Jis kartais gal supyktų ant manęs, įbrėžtų man į ranką, koją arba įkąstų. Gal aš jį išmokyčiau kaip ant galvos atsistoti. Aš jį mylėčiau visą gyvenimą.

Birutė Marcinkevičiūtė,
IV sk., Torontas

Kai užaugsiu

Kai užaugsiu, būsiu inžinierius. Aš girdėjau, kad jie uždirba apie 300 dolerių į savaitę. Jie turi būti stiprūs matematikoje. Aš turėsiu du vaikus, žmoną ir visi gerai gyvensime. Mano vaikai eis į lietuvišką mokyklą, o mama saugos namą ir viską sutvarkys. Mano vaikų vardai bus Mykolas ir Edukas. Mano vaikai turės vieną kambarį.

Algirdas Slapšys,
VI a sk., Torontas

• Maža garbė svetimom kalbom kalbėti, didelė gėda savosios gerai nemokėti

Stipendijos Brazilijos lietuviams studentams

Nevienas atsimename kun. Hermano Šulco viešnagę, jo keliones po įvairius kraštus, kurių metu jis rinko lėšas Brazilijoje studijuojančiam lietuviškam jaunimui. Dažnai klausiame, kaip pavyko jo kelionės, kokie stipendijas gaunančiųjų rezultatai, kas jie yra, ką studijuoja, kaip prisideda prie lietuviškos veiklos ir t. t. Juk lietuviškoji veikla kaip tik ir yra sąlyga stipendijai gauti. Nevisi esame turtingi ponai, kurie aukojome, bet dauguma esame susipratę tautiečiai, kuriems rūpi lietuviško jaunimo išsimokslinimas. Pagaliau sulaukėm išsamaus pranešimo iš kun. Šulco su atviru laišku bei fotografijomis ir stipendininkų aprašymais.

Pirmiausia padėka tenka aukojusiems Toronte per lietuviškus bankelius. Per Prisikėlimo parapijos bankelį prie stipendijų fondo dar prisidėjo iki 1976 m. kovo keturios stipendijos, t. y. $2,000; per "Paramos" bankelį — dar $223. Kun. Šulcas rašo: "Viso jaunimo vardu gili padėka už tai, kad Kanados lietuviai taip ištikimai ir duosniai remia studijuojantį mūsų jaunimą". Per "Paramą" aukojo: V. Dalindienė, p.p. Yokubynienė, Murauskas ir Saplys. Per Prisikėlimo bankelį: A. Bumbulis, p.p. Balčiūnas, Balčiūnas, G., tretininkai, A. Kazlauskas, Adomavičius ir Oakvillės Lietuvių Bendruomenė. Ypatinga padėka KLB Šalpos Fondui, kuris paaukojo pilną stipendiją $500, ir Detroito lietuviams, kurie per Aldoną Milmantienę paaukojo net per $500 iš karto. Padėka ir abiems bankeliams už duosnų paslaugumą bei proginės aukas.

Bendras stipendijų fondo vaizdas: iš viso nuo 1974 m. liepos iki šiol sutelktos 35 stipendijos, kurių 6 jau išdalintos 1975 m. Dabartiniu metu yra 29 stipendijos, kurios, kaip komisijos nutarta, bus panaudotos ribotam skaičiui studentų, praktiškai 9-iems, iki jų studijų galo. Jeigu fondas padidės, galės paremti ir didesnį skaičių studentų.

Stipendijų komisiją prie Brazilijos Lietuvių Bendruomenės valdybos sudaro: kun. H. Šulcas, Algirdas Sliesoraitis, BLB pirm., Liucija Jodelytė ir V. Tūbelis. 1976 m. stipendijas gaus: Arnoldas Zizas, Antanas Aleknavičius, Roseli Sinkevičiūtė, Silvanija Aradzenkaitė, Teresė Jočytė, Ramutis Idika. Metų laikotarpyje stipendininkai privalo parašyti pareiškimus, kad gauna stipendiją, įteikti mokslo pažymius, mokyklos lankymo liudijimą, įrodyti, kad ryžtasi prisidėti prie lietuviškos veiklos dabar ir ateityje.

Stipendijų tikslas: išugdyti augšto kultūrinio lygio jaunuolius, kurie prisidėtų prie lietuviško darbo. Kadangi materialinės sąlygos kaikuriems yra sunkios, bandoma jas palengvinti.

Štai dabartiniai Brazilijos lietuvių stipendininkai.

Vera Liucija Karašauskaitė, gimusi 1958 m. lapkričio 13 d. Sao Paulo mieste. Ji lankė tik valstybines mokyklas, nes tėvų ištekliai permaži privačiai mokyklai. Šeimos sąlygos šiek tiek pagerėjo, kai pati Vera Liucija ir jos brolis Sergio (14 m.) pradėjo dirbti, vakarais lankydami mokyklas. Apie savo ateities planus Vera Liucija taip pasisako: "Esu žmogus, kuris ieško idealo. O tas idealas yra pakliūti į universitetą. Norėčiau studijuoti mediciną, dėlto man ir mano tėvams reikės labai pasistengti". Ji dalyvavo "Žilvičio" tautinių šokių grupėje ir lankė lietuvių kalbos pamokas. Dabar mokosi lietuvių kalbos korespondenciniu būdu.

Nancy Narbutytė, gimusi 1957 m. spalio 8 d. Sao Paulo mieste. Nuo pat mažens lankė ištisai seselių pranciškiečių (iš Pittsburgo) Šv. Mykolo Arkangelo mokyklą. Viena motina išlaiko siuvimo darbais tris vaikus. Nancy dabar lanko pirmuosius ekonomijos mokslus ir žada dirbti, jeigu pasiseks, valstybinėje tarnyboje. Ji gana stropiai lanko lietuvių kalbos pamokas, dalyvavo keliose stovyklose, "Žilvičio" sambūryje. Dabar šoka "Nemuno" tautinių šokių grupėje. Ji mėgsta meną ir domisi Brazilijos ateities pažanga.

Arnoldas Zizas, gimęs 1954 m. vasario 11 d. Sao Paulo mieste. Lankė seselių pranciškiečių vedamą pradžios mokyklą, po to įstojo į valstybines mokyklas, kuriose lankė įvairius technikos kursus — mechanikos, elektronikos. Dabartiniu metu studijuoja elektronikos inžinerijos kursą. Nuo 1966 m. dalyvauda vo "Žilvityje" ir daugelyje stovyklų. Nuo 1973 m. dėstė lietuvių kalbą mažiesiems. Dabar dalyvauja 'Nemune". III PLJ Kongreso metu stropiai prisidėjo prie būstinės ir nakvynių komisijos darbų (PLB pirm. Br. Nainys įteikė jam viešą padėką — laikrodį). Ir dabar jis aktyviai prisideda prie lietuvių studentų kultūros ratelio veiklos.

Roseli Sinkevičiūtė, gimusi 1955 m. kovo 9 d. Sao Paulo mieste. Tėvai — Kazimieras ir Marija. Dabar liko tik su motina Marija. Būdama 5 metų, pradėjo lankyti ses. pranciškiečių pradžios mokyklą. Nuo 7 metų pradėjo eiti į valdinę mokyklą dėl mažų šeimos išteklių. Visad buvo gera mokinė, niekad nekartojo klasių. Gimnazijoje dar lankė anglų kalbos kursą, kuris jai buvo leistas dėl stropumo. Per paskutinius trejus gimnazijos metus dienos metu dirbdavo, vakarais lankydavo pamokas. Po gimnazijos (paskutinieji treji metai čia vadinami "colegial"), pasiruošusi vienerius metus (tai privalo beveik visi studentai, jeigu nori pakliūti į universitetą), įstojo į universitetinio lygio slaugių mokyklą "Escola Paulista de Enfermagem". Roseli mėgsta piešti, skaityti ir yra meniškai nusiteikusi. Nuo mažens dalyvavo tautinių šokių grupėje. Dabartiniu metu negali, nes šalia studijų dar užimta laboratorijos ir socialinės pagalbos darbais. Lietuvių kalbos mokosi korespondenciniu būdu. Ateityje ji žada savo darbais išreikšti padėką, kurią dabar tik žodžiu gali pareikšti.

Flavijus Bacevičius, gimęs 1962 m. rugsėjo 1 d. Jo tėvai Vytautas ir Eugenija dalyvauja lietuviškoje veikloje. Motina Eugenija dėsto lituanistinėje mokykloje, dirba su skautais ir vadovauja "Rūtelės" tautinių šokių grupei. Flavijus nuo 1968 m. lanko ses. pranciškiečių mokyklą. Dabar mokosi septintame skyriuje. Dvejus metus dalyvavo "Žilvičio" mažųjų tautinių šokių grupėje. Prieš trejus metus įstojo į "Rūtelės" tautinių šokių grupę, kuri pasirodė ir III PLJ Kongreso metu. Jau beveik treji metai, kai Flavijus lanko lietuvių kalbos pamokas. Jo seneliai ir tėvai yra geri patriotai, tad jis susikalba gan gražia lietuvių kalba. Flavijus priklauso mišriam skautų "Palangos" vienetui ir yra davęs III ir II patyrimo laipsnio įžodžius. Jau kelinti metai dalyvauja lietuviukų stovyklose, kaip antai "Lapė", "Žalia girelė", "Baltoji meška", "Mūsų rūtelė", ir iškylose. Flavijaus stropumas bei pažangumas rodo, kad iš jo bus veiklus ir šviesus lietuvis.

Leonicė Rubliauskaitė, gimusi 1958 m. rugpjūčio 8 d. Sao Paulo mieste. Šeimoje yra dar trys sesutės, kurių dvi vyresnės Leonicė ir Lydija susikalba gražia lietuvių kalba. Leonicė lankė seselių pranciškiečių pradinę mokyklą ir ėjo į valdinę gimnaziją. Dabar lanko, kaip čia priversti visi studentai dėl sunkių egzaminų, parengiamąjį universiteto kursą. Atranka būna labai griežta, nes iš 20.000 tik apie 2.000 patenka į universitetą. Leonicė nuo 5 metų amžiaus dalyvavo "Žilvičio" grupėje, kurioje ir išmoko daugiau lietuvių kalbos, lietuviškų dainų ir tautinių šokių. Dalyvauja ir ateitininkuose. "Rūtelėje" dėsto lietuvių kalbą mažesniesiems. Reiškiasi kultūriniame lietuvių ratelyje.

Ramutis Idika (jau per 30 metų), baigęs gimnaziją dirbo kurį laiką kaip ligoninės slaugytojas Sao Paulo mieste ir lankė tam pritaikytą kursą. Dėl permažo atlyginimo ir dėl menkų ateities perspektyvų jis buvo priverstas griebtis kito darbo, todėl įstojo į "Escola superior de Cinema da Faculdade de Economia", kur ir lankė universitetinio lygio filmavimo ir kino technikos kursą. Šalia to, dirbo kaip vitrinistas, teatro fotografas ir kinuose kaip fotografavimo režisorius. Dabartiniu metu dirba kaip fotografas profesijonalas ir dar lanko 3 metų tapybos bei foto meno kursą. Šiam kursui ir gauna stipendiją. Ramutis kalba gražiai lietuviškai. Dalyvavo II ir III PLJ kongresuose. Pastoviai dalyvauja lietuvių literatūros būrelyje ir svarbesniuose Bendruomenės renginiuose.

Teresė Jočytė mokėsi seselių pranciškiečių mokykloje iki gimnazijos pabaigos. Dabar sėkmingai studijuoja agronomiją ir jau greitai baigs. Yra narė "Nemuno" taut. šokių grupės. Dalyvavo II ir III PLJ kongresuose. Uoliai dirbo kongreso būstinėje, kuri buvo įrengta jos namuose.

Antanas Aleknavičius, 19 metų. Jo tėvai atvykę iš Lietuvos. Pradžioje jie labai sunkiai dirbo, kovojo su ligomis ir nelaimėmis. Dabar visi penki jų vaikai siekia augštojo mokslo. Viena jau užbaigė literatūrą ir mokytojauja S. Paulo mieste, kita dukra baigia mediciną Portugalijoje. Antanas prd. mokyklą lankė pas seseles pranciškietes. Dabar ima elektrotechnikos kursą. Dienos metu dirba vieno lietuvio lietsargių įmonės raštinėje ir išvežioja prekes. Nuo pat mažens dalyvavo "Žilvičio" grupėje. Dabartiniu metu jis moko "Rūtelės" vaikus lietuvių tautinių šokių, talkina skautams ir vadovavo vienai vaikų stovyklai. Aktyviai dalyvavo II ir III PLJ kongresuose. Dabar dalyvauja lietuvių studentų kultūrinių vakarų paruošime.

MEDUS --
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: 30 Dewson St.,
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

Štai trys Brazilijos lietuviai stipendininkai, kurių nuotraukos pasiekė "JŽ" redakciją Iš kairės: Arnoldas Zizas, Nancy Narbutytė, Flavijus Bacevičius

1976 birželio 24

wintario BONUS DRAW

Ekstra vienas milijonas dolerių
100 papildomų laimikių po $10.000

1.
Reguliarus penkių ženklų "Wintario" bilietas ir serijos numeris.
Penkios laimėjimo galimybės $100.000 ir per 40.000 kitų neapmokestinamų prizų.

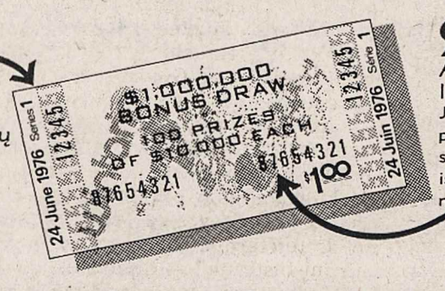

2.
Aštuonių ženklų papildomų laimėjimų skaičius.
Jeigu jūsų bilieto aštuonių ženklų papildomas numeris visiškai sutampa su vienu iš 100 ištrauktų papildomų numerių, laimite neapmokestinamus $10.000.

Už dolerį galite išlošti abu laimikius

Birželio 24 įvyksiančiam loterijos traukimui jūsų "Wintario" bilietas turi **du** numerius — vieną **reguliariam "Wintario" traukimui** laimikių $3-$4 milijonų vertės, kitą — **specialaus papildomo milijono,** kurį sudaro šimtas ekstra laimikių po $10.000.*

Pagal loterijos nuostatus, visi neatsiimti laimėti pinigai laikomi prizų fonde vienerius metus. Praėjus atsiėmimo laikotarpiui, jie perkeliami į specialų prizų fondą, skirtą papildomiems laimikiams sekančiuose traukimuose. Birželio 24 yra pirmoji papildomų traukimų diena.

Ta proga, dėl papildomų prizų traukimo, bilietų pardavimas bus sustabdytas 1976 m. birželio 24, ketvirtadienį, 6 v.v. Tad tuojau įsigykite bilietą, nes jie eina greitai. Be to, pasiruoškite stebėti specialią vienos valandos "Wintario" televizinę programą iš Hamiltono birželio 24 d., 9 v.v.

*atsiėmimo laikotarpis — vieneri metai

Tuojau įsigykite bilietą

wintario we all win
ONTARIO LOTTERY CORPORATION

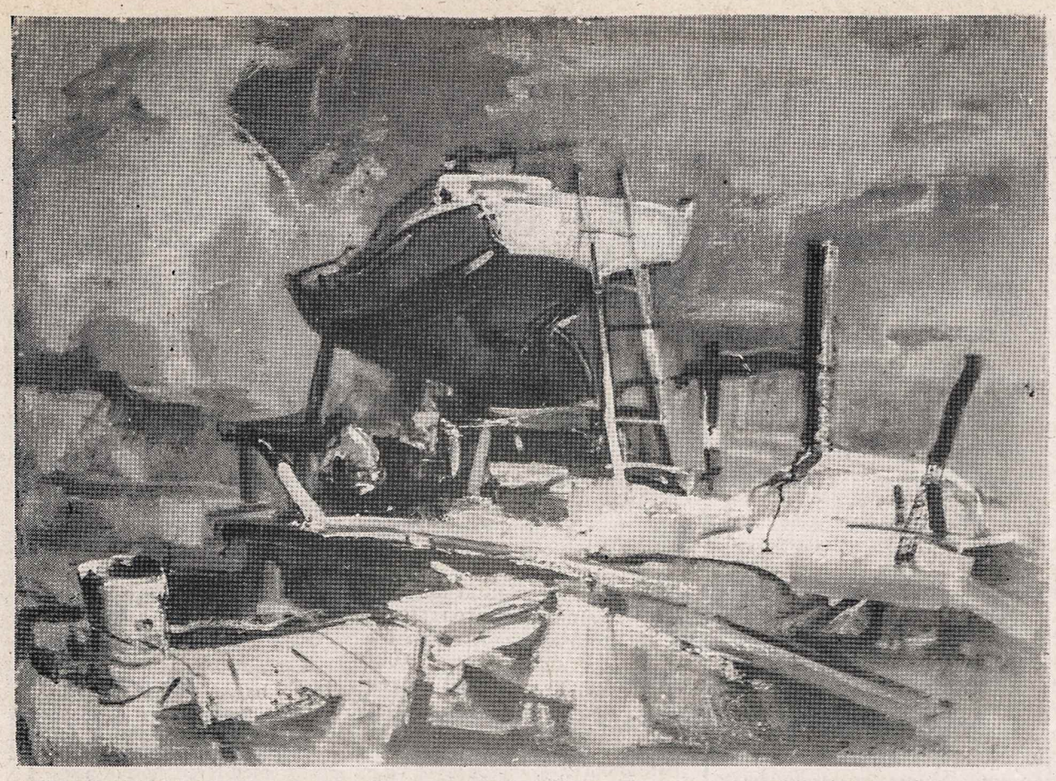

Dail. Povilas Puzinas Prieplauka Aliejus 1957 Nuotr. Peter A. Juley a. Son, New York

Dailininko Puzino monografija

Asmuo ir pomirtinis jo kūrybos leidinys, spausdintas Japonijoje

TELESFORAS VALIUS

Perėjusių metų gale JAV pasirodė augšto lygio meninė knyga — monografija, skirta 1967 m. mirusiam lietuvių dailininkui Povilui Puzinui išryškinti. Tokio tipo leidinių mūsuose reta.

Neturint kultūros ministerijos ar finansiškai pajėgių organizacijų, kurios pasirūpintų monografijos išleidimu dailininkui dar gyvam esant, ši užduotis atiteko mūsų dailininkų našlėms: V. Kiaulėnienei, D. Augienei, M. Galdikienei ir A. Puzinienei. (Girdėti, kad A. Domšaitienė yra išleidusi savo vyro dail. Prano Domšaičio kūrybos monografiją Pietų Afrikoje). Jų parūpintos monografijos neabejotinai yra prasminga dovana mirusiems dailininkams ir visai lietuvių visuomenei.

P. Puzino monografija mums yra svarbi ir dėl dailininko vėlyvo įsijungimo į mūsų dailės gyvenimą.

* * *

P. Puzinas gimė 1907 m. Rygoje, Latvijoje, lietuvių šeimoje. Dailės mokslus baigė Valstybinėje Meno Akademijoje Rygoje (diplominis darbas — peizažo klasėje pas profesorių Wilhelmą Purvitį) 1932 m. Jau studentavimo metais akademijoje dalyvavo grupinėse parodose su "Zala Varna" dailininkų kolektyvu, taip pat parodose Latvijoje, Lietuvoje ir Estijoje. 1933 m. Puzinas surengė pirmąją vieno asmens parodą Kaune, kurioje Čiurlionio galerija įsigijo jo tapybos darbą "Bulviakasis". Tais pačiais metais ir Latvijos valstybinis meno muzėjus Rygoje nupirko jo darbą nuolatinei ekspozicijai. Toks greitas Puzino kūrybos įvertinimas įrikiavo jį į pirmaeilių dailininkų grupę Latvijoje.

1937 m. Puzinas buvo pakviestas užimti piešimo mokytojo vietą Panevėžio gimnazijoje, Lietuvoje. Ten, šalia tapybos, nutapė aštuonias didelio formato freskas ir eilę tapybos darbų Panevėžio katedrai. Smilgių šventovei nutapė aliejumi didelę 20-ties figūrų kompoziciją religine tema.

Po trejų metų produktyvaus darbo gimnazijoje ir asmeninėje kūryboje (1940 m.) P. Puzinas buvo pakviestas dėstyti Taikomosios Dailės Institute Kaune. Tada dailininkas ir žmona Austra įsijungė į to laiko Kauno dailininkų meninį gyvenimą. Dėl labai augštų kvalifikacijų tapyboje Puzino darbai greitai susilaukė pripažinimo ir Kaune. Dalyvavo parodose ir laimėjo daug premijų, pažymėjimų.

Puzinų šeima Kaune sudarė sau jaukią ir kūrybingą atmosferą. Įsirengė patogų butą su atelje tapybai. Buvo jaučiamas vakarietiškas dailininko gyvenimo stilius dirbtuvėje, institute ar laisvalaikiais Konrado kavinėje. Daugelis naujų draugų, daugiausia iš dailininkų tarpo, sudarė atmosferą, kad Puzinų gyvenimas Lietuvoje būtų mielas ir kūrybingas. Nors dailininko žmona yra latvė, jos lietuvių kalbos mokėjimas labai pasitarnavo P. Puzino grįžimui į kultūrinį lietuvių gyvenimą.

* * *

Karo metai suardė daugelio planus. 1943 m. Puzinas sugrįžo į Rygą, vėliau išvyko į Vokietiją (gyveno Ulme), o 1947 m. emigravo į JAV. Apsigyvenęs Niujorke, dėstė meną Catan-Rose institute. 1948 m. išvyko į Los Angeles, kur šalia tiesioginio darbo savo kūryboje buvo meno redaktorius "Lietuvių Dienų" žurnalo kolektyve. Dalyvavo daugelyje meno parodų, laimėdamas daug gerų įvertinimų (ir premijų) amerikiečių meno sferose. 1955 m. grįžo į Niujorką ir atsidėjo tapybos dėstymui Catan-Rose institute, Long Island Art League ir Jackson Heights Art Club institucijose. 1961 m. Puzinas atidarė savo meno studiją — mokyklą Little Neck, Loner Island vietovėje, Niujorke, kuriai vadovavo iki mirties 1967 m. spalio 22 d.

Amerikiečių (taip pat latvių ir lietuvių) tarpe Puzinas buvo žinomas ir tinkamai įvertintas bei pagerbtas. Dažnos portreto žanro tapyboje demonstracijos Niujorko televizijoje pasitarnavo Puzino karjerai ir jį labai išpopuliarino. Dėlto jo mokyklastūdija buvo perpildyta studentais.

Ankstyvą Puzino mirtį labai išgyveno ir jo gausus būrys kolegų dailininkų latvių, lietuvių ir amerikiečių.

* * *

Frederic Whitaker ir A. Puzinienės pateiktieji tekstai monografijoje apie Povilą Puziną kaip žmogų ir dailininką yra nuoširdūs ir be galo taiklūs. Nuosaikumo ir pagarbos nuotaika dvelkia dailininko biografijoje, kurią parašė P. Puzino našlė Austra. Didelio formato knygoje randame 28 rinktinių (daugelis jų premijuoti) Puzino kūrinių spalvotas reprodukcijas. Jų techniškas atlikimas pasigėrėtinas. Jos grąžina mums pilnos spalvų skalės meistriškai atliktų dailininko kūrinių nuotaikas. Spaudos darbas atliktas Japonijoje, griežtoje pačios dailininko našlės priežiūroje. Todėl pagrindinis nuopelnas už puikiai paruoštą leidinį bei spaudos priežiūrą tenka velionies našlei.

Monografijoje atspausdintų kūrinių meninė jėga tikra ir labai stipri. P. Puzino spalvų koloritas, potepio virtuoziškas tikrumas, išskirtinas dėmesys piešiniui ir meilė visam, kas yra žmogiška, paprasta, — įrikiavo jį mūsų reikšmingiausiųjų tapytojų ir piešėjų grupėje.

PUZINAS, by Frederic Whitaker. Introduction by A. Puzinas. New York—Austra Publications. Produced by Kodansha International — USA, Ltd., 44 Montgomery Street, San Francisco, California 94104. Library of Congress Catalogue Card Number 74 - 79812. Printed in Japan 1975.

LENKŲ "KULTURA" IR LIETUVIAI

STEPAS VARANKA

Pasaulio lietuvių išeivių spaudoje ir privačiuose pasikalbėjimuose dažnai yra minimas lenkų leidinio "Kultura" vardas. "Kultura" yra lenkų išeivių kultūrinis - politinis mėnesinis žurnalas, leidžiamas Prancūzijoje, prie Paryžiaus. Redaktoriumi yra prityręs iš jaunystės dienų žurnalistas, buvęs gen. Anderso armijos karininkas Jerzy Giedroyc.

Yra lietuvių, kurie šį žurnalą prenumeruoja arba nusiperka lenkų knygynuose. Tai reiškia, kad lietuviai domisi žurnalo grupės politinėmis idėjomis.

Po II D. karo, 1946 m., Romoje pasirodė naujas lenkų žurnalas "Kultura". Jį įsteigė nedidelė lenkų intelektualų grupė su Jerzy Giedroyc ir Gustaw Herling - Grudzinski priešakyje. Pradžiai jiems moralinę ir materialinę pagalbą davė II lenkų korpuso vadovybė. "Kultura" redaktoriumi nuo pat pradžios yra Jerzy Giedroyc. Tais pačiais metais toji grupė įsteigė "Literatūrinį Institutą" — Casa Editrice Lettere su savo spaustuve "Oggi". Institutas pradėjo leisti knygas ir kitus leidinius. Leidykla pasivadino "Biblioteka Kultury".

Po Jaltos konferencijos, persitvarkant pokarinei lenkų išeivijai, 1947-48 m. dėl geresnių gyvenimo ir darbo sąlygų "Kultura" ir leidykla persikėlė į Prancūziją. Ten surado naują pastogę. Nuo 1955 m. skaitytojų ir gerų draugų dėka įsigijo nuosavą pastatą, kuriame yra spaustuvė, biblioteka ir meno galerija. Pirmas "Kultura" numeris pasirodė 1947 m. liepos mėnesį. Iki šiol yra išėję 343 numeriai. Toji leidykla taip pat spausdina knygas, kurios dėl cenzūros negali pasirodyti dabartinėje Lenkijoje. Pradžioje žurnalas turėjo ir priešų dėl savo skelbiamų idėjų. Bet ilgainiui jis išaugo į reprezentacinį leidinį ir tapo lenkų elito veidrodžiu. Žurnalo išvaizda yra kukli, bet estetiška, "Lituanus" formato. Išeina 10 kartų į metus maždaug po 160 psl. ir du kartus į metus dvigubu numeriu. Viršelis būna trijų spalvų.

Žurnalo bendradarbių tarpe yra žymūs mokslininkai, buvę diplomatai, ministeriai, karininkai, dvasiškiai, poetai, dailininkai ir eiliniai žmonės, garsių praeities įvykių dalyviai. Spausdinami vertimai iš daugelio svetimų kalbų. Yra įdomus "Sąsiedzi" (Kaimynai) skyrius, kuriame liečiamos Lenkijos valstybės kaimynų problemos.

Žurnale "Kultura" nuo pat pradžios reiškiamos naujos idėjos, kaip ateityje reikėtų su kaimynais sugyventi ir kokia turėtų būti Lenkijos politika kaimynų atžvilgiu. Dažnai yra paliečiamos Lietuvos ir lietuvių problemos.

Gan dažnai spausdinami vertimai lietuvių poetų ir rašytojų kūrinių: K. Bradūno, V. Mačernio, H. Nagio, J. Blekaičio, V. Salio, J. Kėkšto, A. Nykos - Niliūno ir kitų.

Žurnalo nusistatymas Vilniaus klausimu nėra toks kietas, kaip Londono lenkų vyriausybės politikų. Redaktorius Jerzy Giedroyc yra pareiškęs, kad Vilnius turi priklausyti Lietuvai. Tai naujas dalykas lenkų pažiūrose. "Kultura" stengiasi spręsti neišsprendžiamą sienų "mįslę". Prie tokių idėjų prisideda ir kiti pavergtų tautų veiksniai. Žurnalas stengiasi vesti diskusijas su rusais, ukrainiečiais, gudais, čekais ir lietuviais. Jis pasisako už vidurio Europos federaciją. Nors žurnalas yra mėnesinis leidinys, tačiau, atrodo, turi toli siekiančius užmojus. Jo literatūrinis institutas leidžia "Zeszyty Historiczne" (Istoriniai Sąsiuviniai), kuriuose yra įdomios medžiagos. Sąsiuviniai išeina keturis sykius į metus. Juose galima rasti nemažai straipsnių apie Lietuvą, lietuvius ir lietuviškų laikraščių straipsnių vertimus. Vertimus dažniausiai pasirašo E. Žagiell, jei neklystu, tai Edmund Jakubowski.

Pabaigoje noriu palinkėti, kad žurnalo "Kultura" iškelta idėja vesti su kaimynais dialogą dėl ateities santykių neužgestų ir privestų prie sėkmingos atomazgos.

Baltistinių studijų konferencijoj

Japonas apie Čiurlionį • Pirmoji pogrindžio drama
Meko filmas • Verčiami baltečių veikalai

KRISTINA PAREŠTYTĖ

Dalyvaujant baltiečių konferencijoje Niujorke gegužės 20-23 dienomis, susidarė įspūdis kad išeivijos lietuviai mažai domisi savo akademikų darbu. Nors lietuviai prelegentai neatsiliko nuo latvių ir estų savo mokslo lygiu ir sugebėjimu gvildenti įvairias ir įdomias temas, tačiau ne tik iš paskaitų, bet ir iš dalyvių bei klausytojų skaičiaus buvo aiškiai matyti, kad vyrauja ne lietuviai, o kiti baltiečiai, ypač latviai.

Studijinė konferencija šiemet vyko Kolumbijos universitete. Jas rengia kas antri metai AABS (Association for the Advancement of Baltic Studies), kurios centras yra Niujorke. Ši mokslinė organizacija leidžia savo biuletenį ir žurnalą ("Journal of Baltic Studies") ir siekia išvystyti bei išplėsti baltistikos studijas. Sąjungai priklauso mokslininkai, profesijonalai, studentai ir tie, kurie domisi Baltijos kraštais. Nors dauguma šios konferencijos paskaitininkų dirba Amerikos universitetuose, bet buvo jų atvykusių ir iš tolimesnių kraštų: Suomijos, Vokietijos, Švedijos, Australijos, Izraelio ir net Japonijos. Paskaitų ir diskusijų temos lietė įvairiausias mokslo sritis: istoriją, ekonomiką, literatūrą, meną ir kt.

Kaikurie programos dalykai buvo ypatingai įdomūs. Edward Allworth, Kolumbijos universiteto profesorius, suvažiavimo proga leido savo studentams skaityti savo referatus. Prof. Allworth vadovauja seminarui, kuriame yra tyrinėjamos tautybių problemos Sovietų Sąjungoje. Nors jo parinkti studentai nebuvo baltiečių kilmės, tačiau jie pajėgiai nagrinėjo tautybės sąvoką, atsižvelgiant į besikeičiančias politines ir ekonomines sąlygas Baltijos kraštuose.

Daug kas pirmą kartą išgirdo, kad Southern Illinois universitete baltiečiai studentai atlieka naudingą ir reikalingą darbą, versdami savo tautos dramos veikalus į anglų kalbą. Tai vienas geriausių būdų supažindinti kitataučius su baltiečių literatūra. Šiai programai vadovauja latvis profesorius Alfreds Straumanis. Kaikurie veikalai (o jų yra išversta per 60) jau buvo suvaidinti amerikiečių publikai ir susilaukė didelio pasisekimo. Prof. Straumanis pabrėžė, kad labai reikia antrosios kartos vertėjų, kurie dar gerai moka gimtąją ir krašto kalbą. Pirmosios kartos ateiviai vargsta su anglų kalba, o trečiosios kartos jaunimas kažin ar bemokės pakankamai tėvų kalbos. Studentams, norintiems įstoti į šį kursą, Southern Illinois universitete yra paskirta speciali stipendija.

Lietuvis dramaturgas Algirdas Landsbergis dalyvavo konferencijoje ir pranešė apie neseniai Vakarus pasiekusį lietuvišką vaidinimą "Pasivaikščiojimas mėnesienoje". Tai pirmas literatūros veikalas, pasirodęs Lietuvos pogrindyje. Landsbergis, kuris jau išvertė tą vaidinimą į anglų kalbą, aiškino, kad jame iškyla tie patys esminiai gyvenimo klausimai, kaip ir kituose šio šimtmečio lietuviškuose veikaluose. Jis skiriasi nuo tradicinės lietuvių literatūros kalbos aštrumu ir nuolatine užuomina apie kasdieninę sovietinę realybę, kurią tiktai ten gyvenantys pilnai suprastų. Vaidinimo stilius rodo, kad nežinomas autorius tikriausiai yra susipažinęs su moderniąja Vakarų Europos dramaturgija.

Modernumo dvasios netrūko ir suvažiavime. Lietuvis poetas ir filmininkas Jonas Mekas vieną vakarą parodė savo kontroversinį avangardinį filmą "Reminiscences of a Journey to Lithuania". Šį filmą yra mačiusi Japonijos, Vokietijos ir Amerikos publika. Atsiliepimų iš konferencijos dalyvių buvo įvairių, tačiau visi, atrodo, buvo labai sudominti, nes pasikalbėjimas su autorium po filmo užtruko daug ilgiau, negu numatyta.

Didelio dėmesio susilaukė svečias Ichiro Kato iš Yokohamos, Japonijos. Iš tolimo krašto atskridęs mokslininkas kalbėjo apie Čiurlionį ir jo meną. Nors sunku įsivaizduoti, kad tarp lietuvių ir tolimųjų rytiečių galėtų būti glaudūs kultūriniai ryšiai, I. Kato aiškino, jog Čiurlionio gamtos ir kosmologijos supratimas japonams yra lengvai prieinamas. Spalvos ir garso sintezė, randama Čiurlionio tapyboje, yra esminga ir japonų menui.

Tai tik apžvalga įdomesnių programos punktų. Suvažiavimas suteikė progą ne tik pamatyti ir išgirsti plačiau žinomus mokslininkus bei jaunesnius akademikus, bet ir geriau sužinoti kas dabar vyksta Baltijos kraštų visuomeniniame bei kultūriniame gyvenime. Deja, lietuvių dalyvių buvo labai mažai. Pasirodė šiek tiek jaunimo, o vyresnio amžiaus žmonių, išskyrus paskaitininkus, beveik nebuvo matyti. Tai nekoks įvertinimas tų, kurie, šalia pagrindinės savo mokslo šakos, pašventėia visą laisvą laiką lietuviškam mokslui. Niekas nereikalauja, kad paprastas lietuvis darbininkas mestų darbą ir važiuotų į Niujorką kažkokiom akademiněm konferencijom. Bet nejaugi lietuvių visuomenėje nėra išsimokslinusių žmonių, kurie galėtų tokius įvykius daug daugiau išreklamuoti ir ne tik kitų paskatinimu, bet ir savo dalyvavimu paremti tautiečius, dirbančius lituanistikos ir aplamai baltistikos srityje?

Dail. M. K. Čiurlionis — K. Švainausko, Lenkijoje gyvenančio lietuvio dailininko, medžio raižinys

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Vytautas Alantas, ROMAS KALANTA. Gyvieji deglai Nemuno slėnyje. 116 psl. minkštais viršeliais. Kaina $3. Tiražas 1.000 egz. Viršelis dail. S. Smalinskienės. Išleido 1976 m. "Vilties" draugijos leidykla, 6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.

P. ENSKAITIS
Rūtos ir lelijos
SKAUTIŠKI APSAKYMAI.
Naujai išleista, gausiai iliustruota knyga, įdomi jaunimui ir senimui. Kaina $4.
Užsakymus siųsti:
Rūta, 373 Charlton West, Hamilton, Ont. L8P 2E6, Canada

IX PRADALGĖ. Literatūros metraštis. 1976 m. Nidos Knygų Klubo leidinys nr. 96. Romano formato 390 psl. Kaina: $7.50 arba 3 svarai, nariams — $6 arba 2.50 svaro. Kietais viršeliais — $1 arba 0.50 svaro brangiau. Leidėjų adresas: Nida Press, 1 Ladbroke Gardens, London, W11 2PT, Britain.

Aleksandras Pakalniškis, METAI PRAEITYJ, prisiminimai, 296 psl. minkštais viršeliais. Kaina nepažymėta. Išleido dr. Stasys Jankus 1976 m. Čikagoje. Leidėjo adresas nenurodytas.

KAS YRA LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGA? Informacinė brošiūra apie šaulius lietuvių ir anglų kalbomis. Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje centro valdybos 1976 m. leidinys, redaguotas jos nario Stasio Jokūbaičio. Vertimas į anglų kalbą — D. Jokūbaitytės, viršelis — dail. V. Paškausko. 40 psl., minkštais viršeliais. Spaudė "Litho-Art", 971 College St., Toronto, Ont., Canada.

AIDAI nr. 4, balandis. Mėnesinis kultūros žurnalas, redaguojamas dr. J. Girniaus ir L. Andriekaus, OFM, leidžiamas lietuvių pranciškonų, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207, USA.

LIETUVIŲ DIENOS nr. 2, 1976 m. vasaris. Mėnesinis žurnalas lietuvių ir anglų kalbomis. Leidėjas — A. F. Skirius, 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Cal. 90029, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

POEZIJOS DIENAS gegužės 21-22 dienomis surengė Čikagos Jaunimo Centras. Jos buvo pradėtos velioniui J. Aisčiui skirta vakarone, kurioje žodį apie jo kūrybą bei gyvenimą tarė K. Bradūnas. Premjerinį filmą iš J. Aisčio gyvenimo rodė jo kūrėjas kun. A. Kezys, SJ. Atsiminimų pluoštu dalijosi velionies poeto našlė Aldona Aistienė. Gegužės 22 d. E. Bradūnaitė, ruošianti doktoratą Indianos universitete, skaitė paskaitą "Pirmapradė poezija — liaudies daina", iliustruotą plokštelių bei juostelių įrašais, padarytais Pensilvanijos lietuvių kolonijose. Čia ji rado senučių, mokančių šimtus mūsų liaudies dainų. Kun. A. Kezys, SJ, paskaitą papildė filmu iš Pensilvanijos lietuvių gyvenimo. Ir E. Bradūnaitės surinkta medžiaga, ir kun. A. Kezio, SJ, filmas turi didelę vertę folkloriniu atžvilgiu. Po paskaitos ir filmo Jaunimo Centre buvo atidarytas Lietuvių Tautosakos ir Tautodailės Archyvas. Šia proga žodį tarė ir visiems iniciatoriams bei rėmėjams padėkojo kun. A. Kezys, SJ. Archyvo vedėja bus E. Bradūnaitė. Jos pateiktais duomenimis, archyvas turi daug įrašų juostelėse, šimto metų senumo lovatiesių bei rankšluosčių, Juozo Būgos archyvinę medžiagą su dainų įrašais, gausų patefono plokštelių rinkinį. Šiuo metu naujasis archyvas yra uždarytas, nes norima tinkamai sutvarkyti jame sutelktą medžiagą.

POEZIJOS VAKARAS gegužės 22 d. užbaigė šią įdomią Čikagos lietuvių šventę. Programos vadovu kun. A. Kezys, SJ, pakvietė poetą K. Bradūną. Pastarasis dalyvius supažindino su savo kūrybą skaitančiais poetais — Liūne Sutema, J. Švabaitė-Gyliėnė, Auste Pečiūraitė ir Lietuvių Rašytojų Draugijos pirm. kun. L. Andriekaus, OFM, atsiųstu sveikinimu. Kadangi šiemet sukanka 25 metai nuo "Žemės" antologijos išleidimo, didžioji vakaro dalis teko iš Montrealio atskridusiam žemininkui Henrikui Nagiui. Pradžioje jis skaitė J. Aisčio eilėraščius, pateikdamas ir Degutytės, Gedos, Mikutos kūrybinių pavyzdžių iš okupuotos Lietuvos. Paties H. Nagio kūrybai atstovavo jo naujieji ir senesni eilėraščiai, kuriuos norėjo išgirsti skaitytojai. Šiemet jis žada išleisti savo naują poezijos rinkinį "Prisijaukinsiu sakalą", o taip pat ruošiasi sudaryti ir bendrą poezijos knygą su savo seserim Liūne Sutema. Jai parinktas pavadinimas — "Broliai ir seserys". Specialią dekoraciją poezijos šventei buvo sukūręs dail. Petras Aleksa.

MARTIN HEIDEGGER, žymusis vokiečių filosofas, vienas iš egzistencialinės filosofijos pagrindėjų, mirė Messkirche, V. Vokietijoje, sulaukęs 86 m. amžiaus. Jis turėjo žymios įtakos dabarties filosofijai ir teologijai. Iš lietuvių daugiausia apie jį bei jo filosofiją yra rašęs dr. J. Girnius.

PROF. STEPONO KAIRIO PAMINKLO PROJEKTŲ konkurse I premiją $500 laimėjo archit. Albertas Kerelis ir inž. Bronius Masiokas iš Čikagos, II — $150 dipl. statybos inž. Česlovas Tamašauskas iš Filadelfijos. Vertintojų komisiją sudarė: pirm. dr. J. Valaitis, sekr. inž. G. Lazauskas, ižd. K. Burba, inž. A. Didžiulis, dr J. Puzinas, PLIAS centro valdybos atstovai — inž. J. Lintakas, inž. Stp. Lukauskas, inž. J. Rimkevičius. Atranka padaryta iš 4 gautų projektų. Paminklas bus statomas tautinėse lietuvių kapinėse Čikagoje.

ALGIRDAS LANDSBERGIS, Fairleigh Dickinson universiteto profesorius, skaitė paskaitą "Kultūrinės problemos Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje" Le Moyne kolegijoje, Syracuse, N.Y., įvykusioj konferencijoj. Jos pagrindinė tema — "Laisvės siekis: R. Europos tautos 1976 metais".

DAIL. ROMO VIESULO grafikos darbų parodą Čikagos Jaunimo Centre — M. K. Čiurlionio galerijoje gegužės 14-23 d.d. surengė "Giedros" korporacija, vadovaujama pirm. D. Šlenienės. Dail. R. Viesulo kūrybą parodos atidaryme aptarė dail. A. Valeška. Tą pačią dieną Jaunimo Centro kavinėje įvyko dail. R. Viesului skirta vakaronė, kurioje jam buvo suteiktas platesnis žodis. Iš jo paaiškėjo, kad dail. R. Viesulas pagrindine savo kūrybos šaka laiko grafiką ir kad jai nemažos paskatos yra susilaukęs iš dail. T. Valiaus. Pradžoije vadovavosi juoda - balta technika, o spalvų pasaulin įsijungė 1955-65 m. Paskutiniais darbais vėl grįžta į pirmosios technikos maksimalius kontrastus. Parodą galima laikyti apžvalgine, nes jos kūriniai lankytoją nuo paskutinių darbų veda į ankstesniuosius. Dail. R. Viesulas meną yra studijavęs Freiburge, V. Vokietijoje, ir Paryžiuje. Šiandien jis yra susilaukęs pasaulinio garso, laimėjęs daug premijų. Jo kūrinių turi Prancūzijos, Australijos, Šveicarijos, Jugoslavijos ir JAV muzėjai. Pedagoginį darbą dail. R. Viesulas dirba Temple universiteto Taylor meno mokykloje, vadovaudamas grafikos skyriui.

DAIL. VIDA KRISTOLAITYTĖ dalyvauja aštuonių amerikiečių dailininkų parodoje "Sapnai ir mitai" Niujorke. Šioje kolektyvinėje parodoje jai atstovauja paveikslai "Auka" ir "Mieganti moteris".

PIRMĄJĮ SAVO REČITALĮ Vilniaus filharmonijoje surengė jaunasis Vilniaus operos bosas Vidas Bakas, turintis galingą balsą ir teikiantis daug vilčių ateičiai. Koncertą jis pradėjo V. Klovos, J. Karoso, M. Petrausko, V. Budrevičiaus harmonizuotomis liaudies dainomis, S. Šimkaus, R. Žigaičio, savo studijų bičiulio V. Ločerio romansais, D. Kabalevskio, D. Šostakovičiaus, M. Glinkos kompozicijomis. Operų pasauliui atstovavo arijos iš A. Račiūno "Saulės miesto", A. Rubinšteino "Demono", N. Rimskio-Korsakovo "Snieguolės", V. A. Mocarto "Užburtosios fleitos", A. Thomas "Hamleto", R. Leoncavallo "Zazos", R. Wagnerio "Skrajojančio olando". Solistui akompanavo pianistė L. Gedgaudaitė-Bakienė, atliekant M. Glinkos ir N. Rimskio-Korsakovo kūrinius — arfistės S. Sabalytė, E. Rimkaitė.

VILNIAUS LIAUDIES UNIVERSITETO literatūros fakultetas vilniečius supažindino su prancūziškai kūrusiu poetu Oskaru Milašium. Į fakulteto kursą įtraukta programa buvo pavadinta "Poeto Oskaro Milašiaus ryšiai su Lietuva". Klausytojų prisirinko pilnutėlė respublikinės bibliotekos konferencijų salė. Paskaitą apie O. Milašiaus gyvenimą bei kūrybą skaitė filologijos dr. V. Kubilius, literatūros kritikas; poeto eilėraščius "Karomama", "Rugsėjo simfonija" — Vilniaus konservatorijos aktorių katedros III kurso studentai. Renginį papildė O. Milašiaus prancūziškų knygų bei jų lietuviškų vertimų parodėlė.

"POEZIJOS PAVASARIS—76" gegužės 28-30 d.d. šiemet buvo susietas su aštuoniasdešimtosiomis J. Janonio gimimo metinėmis ir latvių poetų viešnage. Šventės aukurą Palemone, prie memorialinio S. Nėries muzėjaus, uždegė V. Rudokas, laimėjęs jos vardo premiją už 1975 m. išleistą eilėraščių rinkinį "Rugių šviesa". Poetų grupės, be Kauno, lankėsi Klaipėdoje ir Šiauliuose, J. Janonio jaunystės dienų mieste. Šventė užbaigta Vilniuje, Kutuzovo aikštėje, bendru visų dalyvių vakaru. Jo programą papildė liaudies instrumentų orkestras ir vyrų choras "Aidas", vadovaujamas A. Lopo. Šventės proga išleistas tradicinis leidinys "Poezijos pavasaris—76". Jos išvakarėse Vilniuje buvo surengtas lietuvių ir latvių poetų vakaras, kuriame savo kūrybą ar eilėraščių vertimus skaitė: A. Elksnė, O. Baliukonytė, M. Kroma, A. Baltakis, E. Matuzevičius, J. Peteris, L. Briedis, J. Sirmbardis, J. Macevičius, Justinas Marcinkevičius J. Paleckis ir D. Avuotinia. Pastaroji susilaukė ypač šilto sutikimo, nes ji yra išvertusi į latvių kalbą žymiausių lietuvių poetų eilėraščius.

PANEVĖŽIO DAILĖS RŪMUS užpildė dail. Kazio Naruševičiaus dailės darbų paroda, kurioje pagrindinis dėmesys teko peizažams, atliktiems aliejumi, tempera, akvarele. Lietuviškus gamtovaizdžius papildė Baškirijos, Obės ir Irtyšiaus upių baseino vaizdai. K. Naruševičius yra gimęs Panevėžio apylinkėse, čia mokęsis, 1940 m. surengęs pirmąją savo parodą. Panevėžyje jis dirba pedagoginį darbą ir vadovauja šio miesto dailininkų sekcijai.

SOVIETŲ SĄJUNGOS 1976 M. PREMIJŲ KANDIDATŲ sąraše yra ir grupė lietuvių: Lietuvos styginio kvarteto nariai — E. Paulauskas, K. Fledžinskienė, J. Fledžinskas ir R. Kulikauskas, dail. S. Krasauskas, sukūręs graviūrų ciklą "Amžinai gyvi", Vilniaus operos ir baleto rūmų kūrėjai — architektė N. Bučiūtė, technologas P. Vaivada, statybininkai A. Vapšys ir M. Rybakovas, aktorius A. Šurna, vaidinęs premijuoti pasiūlytame "Belarusfilm" studijos filme "Liepsna". Lietuvos kvartetas į kandidatus yra įtrauktas už 1971-74 m. koncertinę veiklą.

ČEKOSLOVAKIJOJE GASTROLIAVO dainų ir šokių ansamblis "Vėtrungė", kurį sudaro Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetų studentai. Septyniuose koncertuose buvo atliekami lietuvių, čekų, slovakų, Sovietų Sąjungon įjungtų tautų liaudies šokiai bei dainos, kompozitorių kūriniai.

SOL. EDUARDAS KANIAVA, Vilniaus operos baritonas, specialiu koncertu filharmonijoje paminėjo pirmojo savo rečitalio dešimtmetį. Koncerte skambėjo austrų klasiko G. Mahlerio vokalinis ciklas "Keliaujančio pameistrio dainos", šešios dainos iš V. Klovos ciklo "Šienapjūtės dainos", kurį jis yra sukūręs E. Kaniavai. Recenzento A. Urbonavičiaus teigimu, "Šienapjūtės dainose" sol. E. Kaniavos stilius gana tolimas liaudies muzikinei poetinei išraiškai, ir tai sudaro ištisą problemą. Geriau jam sekėsi G. Verdi "Otelo" operos Jago arijoje, V. Klovos "Pilėnų" Ūdrio dainoje, italų klasikų Martinio, Paisiello, Bellinio kompozicijose. Akompanavo pianistas Ch. Potašinskas.

MUZIKINIS KAUNO TEATRAS sezoną užbaigė G. Rossini operos "Sevilijos kirpėjo" premjera. Spektaklį paruošė rež. A. Ragauskaitė, dirigentas S. Čepinskis, dail. V. Gatavynaitė. Pagrindinius vaidmenis atliko: Bazilijaus — Vilniaus operos bosas V. Daunoras, Figaro — G. Šmitas, Rozinos — J. Ragaišytė, Almavivos — E. Gutauskas, Bartolio — A. Mertynas.

V. Kst.

PROGRESS
REAL ESTATE LTD.
1072 Bloor St. W.
Tel. 534-9286
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS Drug Store
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400

AKTYVAI — virš 9 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9½%
Antradieniais	10 - 3	pensijų s-tas	8¼%
Trečiadieniais uždaryta		taupomąsias - savings s-tas	8%
Ketvirtadieniais	10 - 7	depozitų - čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9-12	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS "ONTARIO TRUST REAL ESTATE" įstaigos vedėjas
patarnauja visuose nekilnojamo turto reikaluose
Telefonas 533-4414

Autorite Sales and SERVICE
Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

BEST ELECTRIC
NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIŽIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros įrengimai, priežiūra ir kiti darbai
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 925-7716 Petras Prakas
Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Ar turite sunkumų suprasti ką reiškia gyvybės drauda?

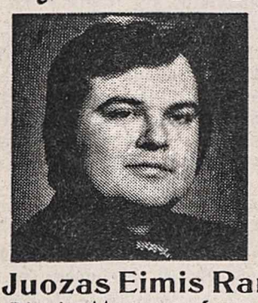

Klauskite mane apie:
- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- RRSP — registruotą pensijų planą
  - invalidumo pajamas
  - nuosavybių draudą
  - šeimos apsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas, 2 Carlton St., suite 714
District Manager of Namai: 766-5857
Canadian Premier Life Raštinė: 363-7881

STEPHAN'S Furs 406 Roncesvalles Ave. tel. 536-5936
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dufferin RADIO AND TV SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.
Toronto Real Estate Board narys
1055 Bloor Street West
A. (Blue) Bliūdžius
Telefonai 534-9246, namų 537-2291
- rezidenciniai
- komerciniai
- investacijos
- mortgičiai
- įkainojimas
- namų drauda

Toronto Aušros vasaros stovykloje 1975 m. vadovas A. Janeliūnas tarp stovyklautojų. Šiais metais aušriečiai rengia sukaktuvinę (20 metų!) vasaros stovyklą N. Wasagoje liepos 4-17 d.d. Registruojami stovyklautojai nuo 7 iki 16 m. amžiaus Prisikėlimo par. raštinėje (tel. 416-533-0621)

SPORTAS

OLIMPIADĄ PASITINKANT

Populiarėjantis olimpinis sąjūdis ir faktas, kad XXI-moji sporto olimpiada įvyks Montrealy išjudino Kanados sportą. Jau prieš kelerius metus sudarytos įvairių sporto šakų valstybinės komandos. To anksčiau Kanadoje niekuomet nebūdavo. Šios komandos parinktų trenerių priežiūroje atsidėjusios ruošiasi ateinančiai olimpiadai. Jos keliauja po platų pasaulį, siekdamos patyrimo aikštėse. Vyrų krepšinio ir moterų tinklinio komandų laimėjimai prieš pasaulio iškiliausius ir tai, kad Kanada po JAV ir R. Vokietijos tapo trečiąja plaukimo srityje, rodo kokią pažangą padarė Kanados sportininkai.

Tai dar paryškina neseniai įvykusios lengvosios atletikos ir atrankinės plaukimo pirmenybės, kurių metu pasiekta nemažai Kanados ir Britų Bendruomenės rekordų.

Kanada susilaukė dviejų greitų bėgikių, kurios vis gerina viena kitos rekordus. Tai Marjorie Bailey ir Patty Loverock. Neseniai Kalifornijoje M. Bailey pagerino 100 m. bėgimo rekordą iki 11,1 sek. Senas rekordas buvo 11,2 ir priklausė P. Loverock. Gegužės mėn. pabaigoje Kvebeko mieste įvyko lengvosios atletikos atrankinės varžybos, kuriose P. Loverock ne tik pakartojo 100 m. rekordą 11,1 sek., bet ir pagerino M. Bailey 200 m. rekordą iki 22,6 sek. Šis rezultatas šiuo metu yra antras geriausias pasaulyje. Tai teikia daug vilčių laimėti olimpinius medalius ne tik šiuose nuotoliuose, bet ir 4 x 100 m. moterų estafetėje. Tose pačiose varžybose Hugh Fraser 100 m. nubėgo per 10,1 sek. ir 200 m. per 20,7 sek. Debbie Brill šuolyje į aukštį peršoko 1,89 m.

Džiugu buvo matyt dalyvaujant šiose varžybose ir Danutę Valaitytę. 1500 m. bėgime ji atbėgo antra 4:21,81. Pirmoji buvo P. Werthner 4:20,36. Danutė yra pasiekusi žymiai geresnių rezultatų ir tikime, kad jai nesunku bus pasiekti olimpinę normą 4:15.0.

Pasigėrėtinų pasekmių netrūko ir atrankinėse plaukimo varžybose. Jos prasidėjo birželio 1 d. puikiame "Etobicoke Olympium" baseine, kur neseniai matėme mūsų krepšinio žaidynes. Užtektų tik pažymėti moterų 200 m. plaukimą peteliške. Šį plaukimą rekordiniu laiku 2:15,37 laimėjo Cheryl Gibson. Tai irgi antra geriausia pasekmė pasaulyje. Tačiau tenka dar pažymėti, kad visos 8 šio plaukimo finalistės atplaukė greičiau, negu nustatyta olimpinė norma. Gaila, bet tik 3 tegalės atstovauti Kanadai olimpiadoje.

Neblogai šiose varžybose sekėsi ir Steve Pickell (Pikelis). Pirmą dieną jis laimėjo I v. 100 m. plaukime nugara 57,82. Tai penkta geriausia pasekmė pasaulyje ir tai duoda daug vilčių gauti olimpinį medalį. Sekančią dieną užplaukime jis pagerino 200 m. l.s. Kanados plaukimo rekordą. Šį rekordą vėliau dar pagerino du plaukikai.

Šios varžybos užtruko apie savaitę laiko. **A. S.**

NAUJAI PASKIRTI PAREIGŪNAI

ŠALFASS centro valdyba patvirtino šiuos sporto apygardų pareigūnus: rytų — Ireną Jankauskienę, vidurio vakarų — Donatą Prapuolenį, Kanados — Leoną Baziliauską. Pagal 1975 m. lapkričio 8 d. ŠALFASS suvažiavimo nutarimą Detroite, sporto apygardų vadovai įeina į centro valdybą kaip pilnateisiai nariai.

Sporto šakų vadovais patvirtinti šie asmenys: krepšinio — Raimondas Korzonas, tinklinio — Mindaugas Nešukaitis, lengv. atletikos — Algirdas Bielskus, plaukimo — Arvydas Barzdukas, lauko teniso — Vyt. Grybauskas, golfo — Jonas Baris, šachmatų — Kazys Merkis, slidinėjimo — Vytenis Čiurlionis, šaudymo — Juozas Usvaltas.

Š. Amerikos Baltiečių Sporto Federacijos pirmininku gegužės 8 d. Toronte įvykusiame suvažiavime perrinktas Algirdas Bielskus. Lietuvių sekcijos vadovas toje federacijoje yra Vyt. Jokūbaitis iš Klevelando.

VYČIO ŽINIOS

Stalo teniso pratybos Lietuvių Namuose šiam sezonui užbaigtos. Jos vėl prasidės ateinantį rudenį. Paskutinėmis dienomis buvo užbaigtos komandinės pirmenybės: 1. Žirgai 7-1 (P. Tutlys, E. Augaitis); 2. Vyčiai 6-2 (V. ir K. Baneliai); 3. Lapės 5-3 (A. Sinkevičiūtė, L. Janušauskaitė); 4. Liūtai 1-7 (J. Karpis, E. Slapšys); 5. Vanagai 1-7 (V. Bartminas, A. Slapšys). Bronzos ženkliukui įsigyti reikalavimus atliko A. Slapšys ir sidabro — K. Banelis. Šiais metais išviso bronzos ženkliuko egzaminus išlaikė 3 vytiečiai ir sidabro 5. Komandinėse varžybose geriausiai žaidė: P. Tutlys 14-1, L. Janušauskaitė 12-4, K. Banelis 11-2, J. Karpis 7-4, V. Banelis 7-6. Jauniesiem sportininkam numatytos užbaigtuvės ir dovanų įteikimas. Apie ateinančio sezono pradžią bus paskelbta pasibaigus vasaros atostogoms.

Vienu smūgiu įridenti golfo sviedinuką į duobutę net ir geriausiems golfininkams retai tepavyksta. Algm. Banelis pasižymi ne tolimais smūgiais, bet taiklumu. Žaisdamas Royal Downs aikštyne užmetė ant 11 žaliosios sviedinuką, kuris atšokęs įriedėjo į duobutę prie vėliavėlės. Šiam neeiliniam įvykiui pasiekti (trijų smūgių žaliąją užbaigti vienu smūgiu) Algm. Banelis panaudojo 7 nr. lazdą.

Krepšininkai vasaros metu žais W. YMCA lygos pirmenybėse. Jos yra augšto lygio, nes jose dalyvauja daug žaidėjų iš universiteto. Vyčio komandoje žais nuolatiniai krepšininkai. R. Duliūnas ir Krawczyk toje pačioje lygoje talkins kitai jaunių komandai.

Tarpusavio turnyre tesužaistos vievienos golfo rungtynės. V. Balsys (B) nugalėjo V. Pulkį.

Vyt. Pulkiui Amerikos bridžo lyga už laimėjimus šiame žaidime įteikė auksinį diplomą.

Mūsų rėmėjui E. Kuchalskiui nuoširdžiai dėkojame. **A. S.**

Skautų veikla

• Kanadiečių surengtoje "Cuboree" birželio 5 d. dalyvavo šeši vilkiukai — R. Klevinskas, V. Lukošius, E. Macijauskas, J. Namikas, E. ir R. Stanuliai. Smagiai praleista sportiškoj nuotaikoj popietė ir gražiai atstovauta draugovė. Ji surinko 421 varžybinius taškus. Iš viso dalyvavo apie 120 jaunųjų skautų. Tai paskutinė išvyka prieš stovyklą, kuri prasidės rugpjūčio 7 d. Registracija jau dabar vykdoma pas vadovus. Gerų vasaros atostogų ir iki pasimatymo Romuvoj **O. B.**

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

Canadian Art Memorials Ltd.
176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757
LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

mente M. O'Connell duomenimis, 1973-75 m. Sovietų Sąjunga patenkino tik 10% Kanados prašymų, liečiančių šeimų sujungimą.

Federacinis Kanados parlamentas, ilgokai delsęs, pagaliau priėmė rezoliuciją, prašančią Sov. Sąjungą suteikti medicininės paslaugas ukrainiečiui istorikui Valentinui Morozui. Prašymas yra grindžiamas žmogaus teisių deklaracijos principais, pasirašytais Helsinkyje. Prie šios trumpos žinutės "Toronto Star" dienraštyje pridedamas komentaras, kad V. Morozas šį mėnesį iš sovietinio kalėjimo bus pervežtas į psichiatrinę ligoninę. Iš tikrųjų tas pats dienraštis jau prieš keletą savaičių, remdamasis telefoniniu pasikalbėjimu su kalinio žmona, paskelbė, kad V. Morozas gegužės 9 d. buvo atvežtas į garsųjį Serbskio institutą, kurį administruoja KGB "psichiatrai" ir kuriame jie kankina politinius kalinius. Žmona jau tada šaukėsi viso laisvojo pasaulio pagalbos.

Riaušės prie federacinio parlamento Otavoje sukėlė 5.000 Kvebeko ūkininkų, protestuodami prieš įsakymą pieno gamybą sumažinti 20%. Jie reikalavo, kad susidariusius nuostolius padengtų speciali $40 milijonų pašalpa iš federacinės vyriausybės iždo. Riaušių metu nukentėjo ūkininkams visada pataikavęs žemės ūkio min. E. Whelan — jis buvo apdėbtas sviestu, aplaistytas pienu. Ūkininkų minia daužė parlamento langus, degino suolus, dekoratyvinius krūmus. Bandymą įsiveržti į parlamentą sustabdė specialus RCMP policijos dalinys, paruoštas tokiems atvejams. Paskutinį kartą jis buvo iškviestas 1974 m. rugsėjo 30 d., kai parlamentą puolė Kanados indėnai, sukurstyti komunistų ir marksistų. Dėl tokio ūkininkų elgesio nusistebėjimą pareiškė premjeras P. E. Trudeau. Jo duomenimis, ūkininkai iš valstybės iždo dabar jau kasmet gauna $250 milijonų, o šiemet ši suma padidinama dar $88 milijonais. Šiuos pinigus pajamų mokesčiais sudeda visi kanadiečiai. Žemės ūkio min. E. Whelan pernai siūlė padidinti pieno gamybą, o šiemet ją staiga sustabdė dėl pieno bei jo gaminių pertekliaus. Didindami pieno gamybą, kaikurie ūkininkai pasidarė skolų, kurias dabar, gamybai sumažėjus 20%, bus nelengva padengti.

Pašto ministeris B. Mackasey paskelbė paslaugų pabranginimą. Vietinių laiškų pristatymas, lig šiol kainavęs 8 centus, nuo š.m. rugsėjo 1 d. kainuos 10 centų, nuo 1977 m. kovo 1 d. — 12 centų. Antrosios klasės siuntos, apimančios laikraščius ir žurnalus, bus vėl pabrangintos 20% taip pat nuo sekančių metų kovo 1 d. Šis pranešimas federaciniame parlamente susilaukė visų partijų kritikos. Atstovai priminė ministeriui B. Mackasey, kad pašto darbas nėra paspartėjęs, kad privačia kurjerių sistema jau naudojasi ne tik privačios bendrovės, bet ir valdinės įstaigos. Konservatorius W. Dinsdale pabrėžė, kad paštas per pastaruosius 5 metus turėjo 24 nelegalius streikus ir dabar savo prestižą bando atstatyti niekam nenaudinga reklama. Pašto paslaugų pabranginimą diktuoja kasmet augantis deficitas. Pernai jį sudarė $500 milijonų, o šiemet numatomas $626 milijonų deficitas. Paslaugų pabranginimas, be abejonės, sumažins deficitą, bet, deja, nepaspartins vėžliško paštininkų darbo. Tai galėtų atlikti tik radikali operacija — pašto perdavimas privačiai bendrovei, kuri pasamdytų tik norinčius dirbti

Ateitininkų žinios

Moksleivių stovykla Dainavoje prasidės birželio 20, sekmadienį, ir baigsis liepos 4 d. Jaunučių stovykla (7-12 m.) prasidės liepos 4 d. ir tęsis iki liepos 18 d. Moksleivių stovyklos komendante bus Ingrida Bublienė. Stovyklos mokestis vienam stovyklautojui už 2 savaites — $95. Registracijos blankai gaunami pas L. Underienę tel. 536-8388 arba Prisikėlimo par. raštinėje.

Moksleivių ir jaunučių stovykla Wasagoje prasidės liepos 18 d. ir baigsis rugpjūčio 1 d. Prašome visus registruotis iš anksto. Visas informacijas stovyklos reikalais teikia O. Gustainienė tel. 445-4521 Toronte.

Sendraugių sąjungos metinis suvažiavimas įvyks Filadelfijoje eucharistinio kongreso metu.

Studentų sąjungos stovykla įvyks Wasagoje rugpjūčio 29 — rugsėjo 3 d.d. Stovyklos tema: "Religija ir moralė".

Alfonsas A. Garbenis

Per paskutinius 25 metus Al. Garbenis (tėvas) tarnavo Toronto lietuviams namų reikalais. Toliau tarnaus tėvas ir sūnus Garbeniai

Alfonsas Wm. Garbenis, B.A.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

12 KAMBARIŲ, plius užbaigtas rūsys, 4 virtuvės, platus įvažiavimas su garažu; pajamos — $150.00 į savaitę; yra savininko butas; reikia greitai parduoti, savininkas išvažiuoja iš Toronto. Kaina sumažinta.

19 KAMBARIŲ didelis gražus namas, legaliai pakeistas į 5 butus, plius rūsys, didelis sklypas, privatus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai; palikimas; prieinama kaina.

14 KAMBARIŲ legalus tributis, plius atskiras sklypas su garažais, arti Bloor gatvės požeminio; gera investacija ateičiai.

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

MISSISSAUGA, vienaaugštis (back split), 4 miegamųjų, beveik naujas namas, akmeninis priekis; savininkas jau išvažiavęs į Arizoną; reikia greitai parduoti; prašoma kaina nužeminta; greitas užėmimas.

KINGSWAY, gražus 2-jų miegamųjų vienaaugštis, gydytojo namas, vandeniu šildomas, du židiniai, dvi prausyklos, pilnai įrengtas rūsys, privatus įvažiavimas, prijungtas garažas; savininkas yra užpirkęs kitą namą; prašoma kaina — $74.000.00.

CLENDENAN gatvė atskiras plytų namas. legaliai pakeistas į 6 butus; visi butai moderniai įrengti; nuomojamas su baldais; pajamos — $14.400.00 į metus; prašo $120.000.00.

JANE — ANNETTE, 6 kambarių plytinis namas; nauja šildymo sistema; įvažiavimas ir garažas; mažas įmokėjimas, 10% mortgičius.

BABY POINT — JANE, prabangus 7 kambarių namas, pilnai sumodernintas; nauji elektros laidai, kanalizacijos vamzdžiai, pilnai užbaigtas rūsys; visur kilimai; naujas šildymas (vandeniu); savininkui atsiėjo per $16.000.00 sumoderninimas; gilus sklypas ir garažas; 9¼% mortgičius; įmokėti apie $20.000.00.

BLOOR — BARTLETT, įmokėti tik $4.900.00; 6 kambarių plytinis namas; tikrai geras pirkinys jaunai porai; geras finansavimas, žema kaina.

ANNETTE — RUNNYMEDE 10 kambarių atskiras namas, 3 virtuvės ir 3 prausyklos; gražiai dekoruotas; geros pajamos ir geras butas savininkui; prašo tik $63.900.00; įmokėti $10.000.00.

STAYNER, ONT., 14 akrų ūkis su dviem trobesiais, tvartas ir daržinė, ūkis yra miesto ribose; palikimas; tikrai geras pirkinys; galima padalinti sklypais.

WASAGA, ONT., savininko statytas vienaaugštis (back split), 8 kambariai, gražių plytų; prijungtas garažas dviem mašinom; gražus vaizdas prie upės, 2 prausyklos ir židinys.

PT. SEVERN — WAUBAUSHENE, gražus 1 akro statybos sklypas (Ropės subdivision), ežero privilegijos, įvestas vanduo; kelias asfaltuotas (šiais metais); palikimas; savininkas Floridoj; parduoda pigiai.

VAKARAIS SKAMBINKITE Į NAMUS

Alfonsas A. GARBENIS	Alfonsas Wm. GARBENIS	Stasys DARGIS
489-1543	769-0656	766-3925

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:	IMA:
9¾% už 2 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
9% už 1 m. term .dep.	9½% už mortgičius
8¼% už pensijų ir namų planą	
8¼% už spec. taupymo sąsk.	
7½% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 12 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR
REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

PRINCE EDWARD — BLOOR, atskiras 2-jų miegamųjų vienos šeimos namas; garažas su privačiu įvažiavimu; prie pat Bloor gatvės.

BLOOR — JANE, atskiras 6 kambarių namas; kvadratinis planas, naujas šildymas, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu, didelis kiemas, gražus viduje.

SHAVER — BLOOR, puikus 4 miegmųjų vienaaugštis; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys su baru ir atviru iš akmens židiniu, dideli kambariai; garažas su privačiu įvažiavimu.

RUNNYMEDE—BLOOR, 11 kambarių per 2 augštus gražus atskiras namas; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kina $80.500; netoli Bloor.

PRINCE EDWARD DR. — BLOOR, gražus 6 kambarių vienaaugštis; užbaigtas rūsys su baru ir atviru židiniu; didžiulis kiemas su maudymosi baseinu; garažas su privačiu įvažiavimu.

ETOBICOKE, 10 butų apartamentas, maždaug 13 metų senumo; visi butai bangolo dydžio su balkonais; gauna apie $28.000 pajamų.

Pranas-Frank Kerberis

P. KERBERIS,
2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

Trident Real Estate Ltd.
2150 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6S 4V7
Sąžiningas patarnavimas perkant ar parduodant nuosavybę Toronto ir Mississaugos apylinkėje
Vyt. V. Girdauskas
TELEFONAI: įstaigos: 766-9771 namų 270-6075

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

NERAMUMAI MARQUETTE PARKE

Juodosios rasės gyventojų siena jau atsirėmė į didžiąją Western Ave. pietinėje Čikagos dalyje, už kurios į vakarus tiesiasi gausiai lietuvių ir kitų tautybių ramių žmonių apgyventas Marquette Parkas. Daugelį vilioja ne tik milžiniškas ir erdvus parkas, bet taip pat žalumoje paskendusios gatvės su gražiais ir tvarkingais namais. Juodosios rasės žmonės jau seniai bando įsikelti į šį rajoną, bet vis nepavyksta. Nepavyks ir ateityje, jei vietos gyventojai neparduos nuosavybių. Marquette Parko rajonan atėję ar pravažiuoją juodosios rasės žmonės nekartą yra užpuolę baltuosius, juos primušę ir apiplėšę. Prieš kelias savaites prie Šv. Kryžiaus liet. ligoninės balti paaugliai sumušė automobilyje sėdėjusį juoduką. Dėl to pakėlė triukšmą kaikurie amerikiečių dienraščiai. Marquette Parke pasklido žinios, o po to ir lapeliai, kad juodieji organizuos eitynes į Marquette Parką, kad tie žygiai vasaros metu gali tęstis kiekvieną sekmadienį. Juodųjų eitynių tikslas esąs, kad Marquette Parke ir į šiaurę esančiam Gage Parke būtų viešai pardavinėjami namai visų rasių žmonėms.

Marquette Parke yra ir JAV nacių partijos būstinė. Visi žinom, kad naciai yra rasistai. Iš kažkur pasklido gandas, kad juodieji pradės pirmąsias eitynes į Marquette Parką sekmadienį, birželio 6. Tos dienos popietėje balti jaunuoliai būriais rinkosi prie Western bei 71 gatvių ir į vakarus iki paties Marquette Parko su įvairiais, prieš juoduosius nukreiptais plakatais. Juodųjų eitynių iš rytų nesimatė. Bematant buvo iššaukti policijos daliniai, kurių skaičius vis augo. Po valandos Marquette Parkas buvo pilnutėlis pėsčios, motorizuotos ir raitos policijos, virš Marquette Parko skraidė helikopteriai, kaikurios gatvės buvo visai uždarytos judėjimui. Kai buvo peršautas ar pats persišovė vienas šerifo policininkas, kai paskraidė kiek plytų ir akmenų, policija pradėjo kratyti susirinkusius jaunuolius ir tuos, pas kuriuos rado ginklus, suėmė. Televizijos pranešimu, suimta apie 30 asmenų. Juodųjų eitynės ir iki vėlaus vakaro nepasirodė. Vakare amerikiečių dienraščiai ir televizija skelbė sensacingas žinias apie riaušes Marquette Parke. Bet prieš ką tos riaušės buvo nukreiptos, taip ir neaišku. Šią vasarą Marquette Parke gali būti dar daug nenumatytų neramumų. Juodieji čia neapsigyvens, kol baltieji neparduos jiems nuosavybių.

DVI MIRTYS

Gegužės 29 d. Čikagoje po ilgesnės ligos mirė buv. Lietuvos karo aviacijos plk. ltn. Leonardas Peseckas, buvęs vienas žymiųjų Lietuvos karo aviacijos lakūnų, Lietuvos kariuomenės kūrėjas-savanoris, drauge su kitais gynęs Lietuvos laisvę nepriklausomybės kovose. Velionis buvo kilęs iš Remeikių kaimo, Vabalninko vlsč., taigi čia rašančio kaimynas ir parapijietis. Vienok žinią apie šio artimo kaimyno mirtį, gyvendamas tame pačiame mieste, sužinojau tik tada, kai jis jau buvo palaidotas. Pirmadienį, gegužės 31, buvo kapų puošimo šventė, todėl lietuviški dienraščiai neišėjo. Antradienį paštas dienraščio "Draugo" mūsų rajone nepristatė į namus. Tegavau tik trečiadienį apie pietus. Ten pamačiau ir žinią, kad mirė plk. ltn. L. Peseckas ir kad laidojamas trečiadienio rytą. Taigi, ta žinia mane pasiekė po laidotuvių, kurios įvyko Tautinėse lietuvių kapinėse. Velionies sūnus Vytautas, gyvenantis Čikagoje, yra didelis aviacijos entuziastas, puikiai valdo plunksną ir redaguoja neperiodinį aviacijos leidinį "Mūsų Sparnai".

Gegužės 31 d. Cicero priemiestyje, sulaukęs vos 22 m. amžiaus, nelaimingai nusišovė aktyvus skautas - akademikas ir vytis Aleksas Povilas Jankūnas, palikęs liūdinčius tėvus, močiutę ir kitus gimines bei gausią lietuvių skautų šeimą, kurios eilėse jis nuo vaikystės užaugo. Šis jaunas vyras mėgo ginklus, turėjo jų rinkinius. Valydamas vieną tų ginklų, išėmė šovinių apkabą, bet užmiršo, kad vamzdyje yra likusi kulka. Ta užmiršta kulka keliolikos sekundžių laikotarpyje ir atėmė jauno skauto ir vienturčio sūnaus gyvybę. Tragiškai žuvusį a.a. A. P. Jankūną didžiulė procesija, kurios eilėse buvo ypač daug jaunimo, palaidojo Šv. Kazimiero liet. kapinėse. Apeigas atliko Cicero Šv. Antano lietuvių parapijos klebonas kun. J. Stankevičius. Velionies palaikai buvo pašarvoti su skautiška uniforma.

MOTINOS IR SŪNAUS STUDIJOS

Kas iš laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių nežino Motekaičių šeimos? Izabelė Motekaitienė pažįstama kaip buvusi Lietuvos valstybinės operos solistė, vėliau plačiai koncertavusi V. Vokietijoje, Britanijoje, JAV ir Kanadoje. Motekaičių sūnus Manigirdas yra puikus muzikas, sekmadieniais talkina prie vargonų liet. jėzuitų koplyčioje. Kai operos sol. I. Motekaitienė pasitraukė nuo scenos, maždaug prieš 15 metų, įsteigė dainavimo studiją, lankomą gausaus būrio mokinių, iš kurių jau nevienas iškilo muzikiniame lietuvių gyvenime. Kiek vėliau pianino ir vargonų studiją įsteigė ir Motekaičių sūnus Manigirdas. Kiekvieną pavasarį motinos ir sūnaus studijų mokiniai atlieka rečitalius Jaunimo Centre. M. Motekaičio pianino ir vargonų studijos mokinių koncertas įvyko gegužės 27 d., o operos sol. I. Motekaitienės mokinių — birželio 3 d. Abu vakarus salė buvo pilna klausytojų. Išgirdom naujų talentų, kaip pvz. Arūnas Kaminskas ir kiti. Iš jaunųjų dainininkių sparčiai kyla L. Andrijauskaitė, R. Jovarauskaitė, G. Podytė ir kitos. Manigirdo Motekaičio studiją lanko apie 60 mokinių, o I. Motekaitienės — kiek mažiau. Abi studijos tebegyvuoja senajame Bridgeporte, kur prieš 100 metų prasidėjo gyvas Čikagos lietuvių visuomeninis ir politinis gyvenimas. Studijų adresas: 714 W. 30th St., Chicago, Ill. 60616, USA.

Džiazas ir amerikiečio knyga

(Atkelta iš 3-čio psl.)

pasiekė budrias Valstybės Departamento ausis. Autorius susilaukė oficialaus laiško, pageidaujančio prieš knygos išleidimą susipažinti su tų įspūdžių turiniu, idant nebūtų pakenkta taip jautriems amerikiečių - sovietų santykiams. To buvo perdaug knygos autoriui — jis pareiškė nesutinkąs su betkuria cenzūra ir kreipėsi savo teisėm apsaugoti į civilinių teisių lygą, kuri pradėjo susirašinėjimą su Valstybės Departamento pareigūnais.

Po tokios intervencijos Valst. Departamentas nusileido. Knygą "Rock goes to Russia" vardu išleis "Prentice - Hall" leidykla. Savaime suprantama, mus itin domins aprašymai, liečią viešnagę Vilniuje. Išvadas ir galutinius sprendimus tegalėsime padaryti sulaukę to leidinio. O dabar tegalime spėlioti, kas iš tikrųjų autoriui rūpėjo — sensacija, pasipinigavimas ar nuoširdus, atviras, objektyvus žodis.

Lituanistiniai kursai

(Atkelta iš 5-to psl.)

vakarai, įvairūs pranešimai, paskaitos ir svarstybos.

Lituanistika susidomėjęs jaunimas skatinamas kreiptis į rengėjus — PLJS Ryšių Centrą, 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill 60629, USA. Ten jis gaus specialias registracijos anketas, kurios iki liepos 15 d. turėtų būti grąžintos drauge su $10 (US) registracijos mokesčiu. Stovyklos kaina vienam asmeniui yra $100, įskaitant nakvynę ir visą kitą aprūpinimą. Dėl finansinių sunkumų negalį sumokėti kursų mokesčio kviečiami kreiptis į PLJS Ryšių Centrą, kuris stengsis bent dalines stipendijas išrūpinti. Stovyklai registruojamasi visam laikui. Iš anksto neužsiregistravusiems vietų nebus.

Stovykla vyksta kunigų jėzuitų "Loyola of the Lakes" rekolekcijų namuose. Vieta yra patogi, tačiau nedidelė, ir tenka dalyvių skaičių riboti iki 45 asmenų. Lituanistinėse studijose norįs gilintis jaunimas raginamas nedelsiant registruotis.

Romas Sakadolskis

SKAITYTOJAI PASISAKO

NETEISINGA PASTABA

Paryžiuje leidžiamas lenkų emigrantų žurnalas "Kultura" 1976 m. balandžio mėn. laidoje įdėjo tris diskusinius straipsnius lietuvių - lenkų klausimu. Pagrindą tiems straipsniams davė "Kultura" redakcijos nepalankus pasisakymas apie P. Česnulio knygą "Nužmogintieji" ir "Tėviškės Žiburiuose" išspausdintas p. Dagio laiškas.

Manau, kad nei pagrįstas J. Dainausko ilgas laiškas, nei seniai mums žinomi Česlovo Miloszo bei K. Okuliczo išvedžiojimai taip skaudaus lietuviams Vilniaus klausimo nelikviduos. Apie tai buvo, yra ir bus daug rašoma ir kalbama. Lietuviai, ypač vilniečiai, padarytos jiems skriaudos neužmirš, o "Tėviškės Žiburiai", manau, ir toliau jų straipsnius spausdins.

Tame pačiame žurnalo "Kultūra" numeryje man krito į akis mūsų tautietės dr. Vandos Sruogienės įdėtas laiškas redakcijai, kuriame autorė stebisi, kad "pan Žagiell" ("Kultura" korespondentas) "nuolat polemizuoja su mažai skaitomu laikraščiu "Tėviškės Žiburiai", kuriame kartais spausdinamos korespondencijos apie mūsų visuomeninį gyvenimą nieko nereiškiančių provincinių autorių..." Ji rašo: "Būtų geriau, jeigu p. Žagiell sektų rimtesnę lietuvišką spaudą, kaip "Metmenys", "Aidai", "Sėja", netgi populiarų dienraštį "Draugą". Čia nėra antilenkiškų išsišokimų."

Pagal laiško autorę išeina, kad tik Amerikoje leidžiami lietuvių laikraščiai verti dėmesio, Kanados lietuvių spauda yra nerimta, o straipsnių autoriai nieko neišmanantieji "provincialai". Jeigu kas taip ir manytų, tai gali diskutuoti ir kritikuoti savo tautiečių tarpe, bet neturėtų eiti į viešumą ir svetimoj spaudoj skelbti.

Nenorom prisiminiau 1939 metus. Ir tada, atgavus Vilnių, vilniečiai lietuviai kaikurių buvo apšaukti provincialais, sulenkėjusiais neišmanėliais... Daugelis pradžios mokyklų mokytojų gavo darbą tolimuose gudų sodžiuose, iš kur tik žiemos metu, baloms užšalus, galėjo pasiekti Vilnių. Ilgametis Vytauto Didžiojo gimnazijos direktorius M. Šikšnys turėjo pasitraukti iš pareigų kaipo "netinkamas"...

Dabar tie patys "neišmanėliai" Kanadoje, kurie išlaikė lietuvybę Vilniaus krašte, nenuleidžia rankų, ir, kiekvienai progai pasitaikius, kelia, gvildena visai Lietuvai rūpimą Vilniaus klausimą ir "Tėviškės Žiburių", ir "Nepriklausomos Lietuvosvos" skiltyse.

P. Ancevičienė

STEPONAS RUSTEIKA

S. Rusteika buvo tikras žemaičių bajoras, tuo didžiavosi ir tokiu mėgo pasirodyti. Dažnai matydavom jį lekiant per miestą blizgančiame fajetone, traukiamame dviejų puikių žirgų. Jis įsteigė Žemaičių Bajorų Draugiją ir buvo jos pirmininku. Ką ta draugija nuveikė, nežinau, bet žmonės pasakojo, kad jos tikslas buvo atskirti žemaičius bajorus nuo lenkų, apylinkės dvarininkų. Tos draugijos nariai pradžioje rinkdavosi Telšiuose vad. "intiligentų klube", iš kurio salės matėsi Telšių ežeras. Tos draugijos pobūviuose visi turėję kalbėti tik žemaitiškai-lietuviškai.

Galėjo būti tik supuolimas, bet S. Rusteikai tapus Telšių miesto komendantu, buvo nuimtas šventovėje (vėliau katedroje) nuo senovės virš didžiojo altoriaus lenkiškas įrašas ir pakeistas lietuvišku: "Tavo apgynimo šaukiamės".

Kad S. Rusteika būtų "Ragučio" didesnis kaip kiti garbintojas, negalėčiau patvirtinti. Būnant žemaičių studentų korporacijos pirmininku, teko dalyvauti daugelyje tų laikų balių, porą kartų net diplomatiniuose priėmimuose, dalyvaujant prezidentui A. Smetonai ir visam konsuliniam korpusui. Visur matydavau S. Rusteiką nesvyruojantį. Net pakviesti į jo būtą, mes, studentai, gaudavom tik po vyno stikliuką, o pats S. Rusteika neimdavo nė to.

Buvo keturios žemaičių studentų korporacijos: vyrų "Samogitia", mergaičių "Filiae Samogitiae", Dotnuvos akademijoje "Fraternitas Samogitia" ir Pedagoginiame Institute "Terra Samogitia". Visose tose korporacijose S. Rusteika buvo labai gerbiamas. Gal inž. P. Lelis turėjo progos S. Rusteiką pažinti iš arčiau, tačiau žemaitiškai studentijai jis paliko inspiruojantį džentelmeniškumo, rimtumo bei patriotizmo įspūdį. S. Šetkus

PARAMA LAIKRAŠČIUI

Mes ir mūsų šeimos "TŽ" skaitome nuo pat jo gimimo dienos ir neapleisime jo iki mus Dievulis laikys šiame pasaulyje. Jūsų laikraštis yra mūsų šeimos draugas su nepavėluotomis žiniomis iš viso krašto. "TŽ" yra vienintelis laikraštis mūsų išeivijoj, kuris neįsileilžia į jokias intrigas ir eina tikruoju keliu, niekam nepataikaudamas ir drąsiai pasisakydamas pavergtos mūsų tautos ir Bažnyčios reikalais. Taigi jis yra prieinamas visiems.

Švęsdami mums taip reikšmingą šventę — 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį, siunčiame auką $100 paremti Jūsų darbui ir linkime nepalūžti iki mūsų miela tėvynė išsilaisvins iš vergijos pančių.

Angelė ir Alfonsas Šmigelskiai

Prano ir Juzės Dovidaičių 25 metų vedybinio gyvenimo sukakties paminėjimas pradėtas birželio 12 d. Prisikėlimo parapijos šventovėje šv. Mišiomis, kurias atnašavo kun. Aug. Simanavičius. Vaišės vyko Prisikėlimo Parodų salėje. Solistai R. Strimaitis ir V. Verikaitis padainavo keletą dainų. Pr. Dovidaitis yra Toronto Maironio mokyklos tėvų komiteto pirmininkas ir "Atžalyno" tautinių šokių grupės tėvų komiteto narys. Sveikino giminės draugai ir organizacijų atstovai.

Estų Namai gegužės 28 d. surengė savo ir kredito unijos patalpų praplėtimo iškilmę. Dalyvavo East York burmistras Saunders, kredito unijų lygos pareigūnai. Lietuviams atstovavo "Paramos" pirm. V. Aušrotas ir vedėjas St. Grigaliūnas kartu su Fort York Chapter atstovu — "Paramos" v-bos sekretoriumi S. Masioniu. Iškilmė vyko daugiausia estų kalba. Buvo džiaugtasi pasiektais laimėjimais ir pradėtais naujais milžiniškais (pagal estų skaičių) darbais: pradėta statyti estų senelių namų kolonija Scarboro priemiestyje. Pirmoji dalis, kurią finansuoti apsiėmė Ontario Kredito Unijų Lyga, kainuos 3,5 mil. dol. Tai bendro estų darbo rezultatas.

Kalbėjo Estų Namų pirm. N. Valge, gen. konsulas I. Heinsoo ir daugybė sveikintojų. Specialiai buvo pagerbtas ilgametis kredito unijos pirm. A. Ekbaum — jam įteiktas Kanados min. pirm. P. E. Trudeau portretas.

Meninę programą atliko estų pučiamųjų orkestras "Estonia", vadovaujamas J. U. Kook, jaunas baritonas A. Kittask ir jaunimo ansablis "Lootus".

Po programos buvo naujų patalpų — priestato apžiūrėjimas. Vienas pastato augštas — nemaža salė, skirta jaunimo reikalams, antrame augšte — erdvus kredito unijos kambarys, trečiame — įvairios įstaigos (knygynas, konsulo, kuris kartu yra ir draudimo agentas, raštinė).

Po to vyko vaišės, kurių metu tautinius šokius atliko grupė "Kungla", grojo "Kaja" (Aidas) orkestras, sudarytas iš jaunų studentų. Atrodo, kad estų kolonija Toronte yra labai veikli. Jie patys save vadina laisvojo pasaulio estų "sostine". V. A.

TORONTO

KLK Moterų Lietuvos Kankinių parapijos skyriaus susirinkime birželio 13 d. narės išklausė valdybos pranešimų apie praėjusio sezono veiklą bei apžvelgė atliktus darbus. Vienas didžiųjų darbų buvo koncertas, kurį atliko sol. G. Čapkauskienė, sol. A. Keblys, akomp. J. Govėdas ir Montrealio Aušros Vartų par. choras. Paaiškėjo, kad visuomenės paramos dėka renginys buvo sėkmingas ne tik kultūriniu, bet ir finansiniu požiūriu (nebuvo nuostolio).

"The Toronto Sun" birželio 9 d. laidoje pranešė, kad automobilių lenktynėse, pavadintose Akropoliu, dalyvavo ir du lietuviai — Stasys Bundza su Algirdu Girdausku iš "Sov. Sąjungos" ir laimėjo I vietą 1,600 cc skyriuje. Jie vairavo "Lada — 1600" automobilį, kuris yra itališko "Fiat" sovietinė versija. Bendrame rezultate jų automobiliui teko II v.

Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubas naujiems mokslo metams išrinko valdybą: pirm. Lilija Zenkevičiūtė, vicepirm. Andrius Rasiulis, sekr. Vida Javaitė, ižd. Rasa Draugelytė, socialinių reikalų vadovė Neris Žulytė. Visa valdyba birželio 9 d. lankėsi "TŽ" redakcijoje, susipažino su spaustuvės įrengimais bei laikraščio darbu ir kartu su redakcija aptarė informacijos ir kitus klausimus. Kartu su valdyba lankėsi Sigitas Žulys, studijuojąs Concordia universitete Montrealyje. Iš pokalbio paaiškėjo, kad naujoji valdyba numato surengti Lietuvių Dieną Toronto un-te, ekskursiją į Meksiką, baltiečių vakarą, susipažinimo vakarą su naujais lietuviais studentais ir kt. Pirmasis valdybos rūpestis — užmegzti ryšį su naujais studentais. Naujieji prašomi registruotis pas pirmininkę tel. 231-1492. Valdybos žiniomis, Toronte studijuoja per 300 lietuvių, bet jų klubo veikloje dalyvauja tik apie 60.

Svečiai. "T. Žiburius" aplankė **kun. J. Čekavičius** iš Niujorko, atvykęs į savo giminaitės sutuoktuves. Jis ilgą laiką dirbo amerikiečių parapijoje. Dabar yra pasitraukęs į pensiją ir turi laiko pagelbėti lietuvių parapijose. — **Julija, Pranas Mickai** ir jų sūnus **Antanas** iš Montrealio, lydimi A. Žaldokienės, domėjosi laikraščio darbu. Sūnus Antanas yra baigęs Concordia universitetą, aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje. Jie yra nuolatiniai "TŽ" skaitytojai bei rėmėjai. Lankymosi proga paaukojo $15. — Iš St. Petersburgo, Floridoje, lankėsi **Adelė Navickienė,** lydima brolio Juozo Birgelio, Antosės Burdulienės ir kitų.

"Paramos" kredito kooperatyvo nariai, norintieji įsigyti nemokamą spalvotą šeimos portretą (8"x10"), prašomi skubiai užsisakyti raštinėje. Nuotraukos bus daromos birželio 21-26 dienomis nuo 3 v.p.p. iki 8 v.v. "Paramoje". Pasinaudokite šia gera proga įsigyti gražų spalvotą portretą. — "Paramos" balansas gegužės 31 d. pasiekė $12,767,515.00. Šiais metais aktyvai padidėjo $1,049,196.00. — Olimpinės monetos užsakytos, bet neatsiimtos iki birželio 30 d. bus perleistos kitiems nariams. Vedėjas

• Lietuviškos spaudos rėmėjai yra savos tautos gynėjai

Pajieškojimas

Prašomas atsiliepti **Alfonsas Bislys,** prieš kelerius metus gyvenęs Australijoje. Jieško sesuo iš Lietuvos. Žinantieji arba jis pats prašomi pranešti: A. Marčis, 19 Velma Dr., Toronto, Ont. M8Z 2N2, Canada.

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Litho-Art spaustuvė
971 College St., Toronto 4, Ontario
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI
Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

743-0100
Užmiesčio nuosavybės: ūkiai, sklypai, žemės investacijos
FRANK BARAUSKAS, F.R.I., R.P.A.
FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor
3828 Bloor Street West • Islington, Ontario

Florida: West Palm Beach, Singer Island, Juno Beach
NAMAI, DVIBUČIAI, DAUGIABUČIAI (condominiums)
ROBERT DATZ, Associate of GE. Richman Realty
Raštinės telefonas 305/844-5500, namų: 305/848-3606
(su Prano Barausko rekomendacijomis)

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
Vedėjas — VALTERIS DREŠERIS Padėjėja — Alė Mikšienė
Tel. įstaigos: 233-3334 ir 231-2661, namų 233-4446
3828 Bloor Street W., Islington, Ontario M9B 1K8
(Prie Kipling ir Six Points Plaza)
Žinotina apie namų draudą:
Dauguma draudos bendrovių reikalauja apdrausti namą 80% iki 100% atstatymo kainos. Kitaip, įvykus ir mažam nuostoliui, bendrovė nėra įpareigota pilnai padengti nuostolį
Jeigu turite klausimų apie betkokią draudą, kreipkitės — paaiškinsime. Valteris Drešeris

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 WALTER DAUGINIS 249-2067
1613 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954
PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter

ED. KONDRATAS, siuvėjas
Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario
Tel. 533-5454
Lietuviams daroma NUOLAIDA

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto.
Tel. 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor - Dundas požeminio.
Kalkuliatoriai ir kiti suvenyrai į Lietuvą papiginta kaina.
Didelis pasirinkimas "stereo".
▪ TAISOM ▪ PARDUODAM ▪ NUOMOJAM

WEST END AUTO BODY
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas.
Darbas garantuotas. Savininkas lietuvis JONAS JURĖNAS
87 Shorncliffe Rd. • East of Hwy. 27
South of Dundas St. West
Toronto, Ont. M8Z 5K5
Telefonas 231-6710

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Įvairūs siuntiniai ir dovanos
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA Baltic Exporting Co. 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W., Toronto, Ontario M6R 1X3
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Nuo šio sekmadienio Wasagoje pamaldos bus laikomas 10 ir 11 v.r.

— Anapilio salės tvarkymui reikalinga šeima (vyras ir žmona), galinti apsigyventi Anapilyje. Dėl sąlygų skambinti į kleboniją 277-1270.

— Praėjusį sekmadienį Anapilyje ir Wasagoje pamaldų metu prisiminti sibiriniai trėmimai.

— Parapijos choro vedėjas muz. S. Gailevičius šią savaitę išvyksta vasaros atostogų. Taip pat parapijos choras atostogaus iki rudens. Kviečiami visi tikintieji įsijungti į sekmadienių pamaldų giedojimą.

— Šį šeštadienį, 3 v.p.p., tuokiasi Povilas Vaičius ir Lina Nikols, 4 v.p.p. — Jurgis Kaleinikas ir Natalija Grigulytė.

— Pamaldos šį sekmadienį: 10 v. už a.a. Juozą Kriaučiūną, 11 v.r. — Kuklerių ir Kružikų šeimų intencija; Wasagoje: 10 v.r. už a.a. Kleopą Daulenskį, 11 v. p.p. Stadžių šeimos intencija.

— Susituokė Mykolas ir Klaudina Gvildžiai.

— Pakrikštyta: Lina-Joana Paulionytė.

Lietuvių Namų žinios

— Praėjusį sekmadienį popietėje dalyvavo apie 180 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: B. Kuzminskaitė iš Leeds York, Anglija, V. Genienė iš Čikagos, Jonas ir Olga Kilotaičiai iš Kalgario, Antanas Nastajus iš Kauno, Antanas, Pranas ir Julija Mickai, Longueuil, Quebec, Joana Butkienė, Hamilton, Ont., Ina ir Pranas Gvildžiai iš State Island, N.Y., Viktoras Priščepionka, Otava. Antaninių proga visiems į popietę atsilankiusiems Antanams buvo palinkėta gerų vardinių.

— LN reikalingas reikalų vedėjas, nes dabartinis išėina į platesnių galimybių darbą. Reikalų vedėjas turėtų mokėti lietuvių ir anglų kalbas ir būti ūkiškai sumanus. Suinteresuoti prašomi rašyti LN valdybai: 1573 Bloor St. West, Toronto, Ontario M6P 1A6, arba sutarti pasimatymą tel. 533-9030.

— LN taip pat reikia virtuvės šeimininkės ir darbininkių aptarnauti sekmadienių popietėms bei įvairiems kitiems LN parengimams.

— Toronto lietuvaičių keramikos ir sidabro meno mėgėjų darbų paroda įvyks š.m. spalio 23 d. Gedimino pilies menėje. Parodoje bus parodyti Sofijos Pacevičienės, Gražinos Balsienės, Genės Valiūnienės ir Gražinos Krašauskienės darbai.

— Pranas Bastys, LN 25-čio leidinio redaktorius, po automobilio neleimės kurį laiką gulėjęs ligoninėje, iš ligoninės jau išėjo. Dabar jis gydosi privačiuose namuose. Visą su leidiniu susijusią korespondenciją prašome siųsti į LN, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

PADĖKA

KLKM Dr-jos Lietuvos Kankinių parapijos skyriaus pirm. S. Petraitienei, narėms, viešnioms ir "TŽ" red. kun. Pr. Gaidai, birželio 13, sekmadienį, susirinkime Anapilyje prisiminusiems bei pagerbusiems mano vyrą a.a. Antaną Čirūną, tariu nuoširdų ačiū.

Jums dėkinga — **Bronė Čirūnienė**

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms ponioms ir panelėms, rengėjoms ir viešnioms, suruošusioms man labai atmintiną mergvakarį ir taip gausiai apdovanojusioms.

Nuoširdžiai dėkinga — **Natalija Grigutytė**

PADĖKA

Esu dėkinga visoms rengėjoms bei viešnioms už man surengtą mergvakarį, taip pat už gražias ir naudingas dovanas. Šis vakaras liks man malonus ir nepamirštamas prisiminimas.

Didelis ačiū!
Zita Kartavičiūtė

ŠV. MARIJOS AUŠROS VARTŲ PAVEIKSLAS, ant gero popieriaus, 14 x 9 inčų, tinkamas įdėt į rėmus pakabinimui ant sienos. Kaina — laisva auka lietuviams saleziečiams paremti Italijoje. Galima gauti šiuo adresu: Šv. Marijos tarnaitė, 461 Armadale Ave., Toronto, Ont. M6S 3Y1, Canada.

IŠNUOMOJAMAS NAMAS, 1551 Queen St. W., Toronto, Ont. Skambinti tel. 534-4993.

KURORTINIAME DELHI MIESTE, pačiame jo centre, parduodamas apynaujis mūrinis trijų didelių miegamųjų kambarių namas su garažu po tuo pačiu stogu, su nemažu sklypu. Delhi yra lietuviška parapija, jo apylinkėj veikia kelios lietuviškos organizacijos. Pasiekti dvi vasarvietes trunka keliolika minučių. Kam kvėpuoti suterštu oru, kam mokėti augštus mokesčius dideliuose miestuose? Auksinė proga pensininkams. Kaina prieinama. Skambinti ypač vakarais: 1(519) 582-2031.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 537-3684.

IŠNUOMOJAMAS raštinių pastatas per 1000 kv. pėdų dydžio, suskirstytas į 5 kambarius, Islingtone, gyvoje apsipirkimo plazoje, prie gero susisiekimo, arti požeminio traukinio. Skambinti Pr. Barauskui telefonu 743-0100.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Sveikiname visus tėvus jų Dienos proga.

— Sveikiname Praną ir Juzę Dovidaičius, paminėjusius 25 vedybinio gyvenimo sukaktį; Konstanciją ir Joną Poškus — 20 metų vedybinio gyvenimo sukaktį; Joną Priščepionką, paminėjusį savo artimųjų tarpe 85-tą gimtadienį.

— Birželio 13 d. mūsų šventovėje paminėti sibiriniai trėmimai. Per 11.20 v. koncelebracines Mišias pamokslą sakė pirmosios sovietų okupacijos kalinys kun. J. Čekavičius; giedojo solistai — V. Verikaitis, Alg. Simanavičius ir parapijos choras.

— Susituokė: Gina Zakarevičiūtė ir Mario Turco; Kęstutis Tamošiūnas ir Liucija Vasiliauskaitė (Klevelande). Santuokai rengiasi: Asta Senkevičiūtė ir Linas Saplys.

— Parapijos choras praėjusį sekmadienį giedojo paskutinį kartą prieš vasaros atostogas. Nuoširdi padėka choristams ir jų vadovui muz. Eug. Krikščiūnui.

— Maldininkų kelionė į Midlandą bus rugsėjo 19 d. Pamaldos bus 1.30 v.p.p.

— Prašome kuo greičiau registruoti jaunimą į Wasagos stovyklas. "Aušros" stovykla bus liepos 4-17 d. d.; ateitininkų moksleivių — liepos 18-31 d.d.

— Mišios šeštad., 8 v. — už Emiliją Merkevičienę, užpr. tretininkių; 8.30 v. — už Apoloniją Burokienę, užpr. T. D. Burokų; 9 v. — už Joną ir Zigmantą, užpr. M. Pečiulienės; 9.20 v. — už Romualdą Marcinkevičių, užpr. V. Marcinkevičiaus; sekmad., 8 v. — už Petrą Ledą, užpr. šeimos; 9 v. — už parapiją, 10 v. — už Stasį Vaitiekūną, užpr. L. Vaitiekūnaitės; 11.30 v. — už Sofiją Indriksonienę, užpr. J. Norwaish; 7 v.v. — už Andrių Virbūną, užpr. žmonos ir dukters.

ŠALFASS sportinių žaidynių organizacinis komitetas, ryšium su "TŽ" patarnavimais, paaukojo $25. — O. Strimaitienė, prisimindama savo vyrą a.a. Antaną Strimaitį, ilgametį "TŽ" skaitytoją, paaukojo "TŽ" $32.-50. Leidėjai aukotojams reiškia nuoširdžią padėką.

PADĖKA

Reiškiu nuoširdžią padėką kunigui A. Simanavičiui, OFM, kunigui Eugenijui Jurgučiui, OFM ,kun. Antanui Prakapui, OFM, kun. J. Staškevičiui; gydytojams — Galaway, Valadkai, Pacevičiui, visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems už manęs lankymą ligoninėje, už gražias gėles ir dovanas. Ypatingas ačiū mano seseriai Janinai Černiauskienei už jos malonią priežiūrą bei rūpestį.

Jūsų visų parodytas nuoširdumas bei draugiškumas pasiliks manyje niekad neužmirštamas —

Stasys Pranckevičius

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms brangioms rengėjoms ir viešnioms už man suruoštą mergvakarį, už brangias ir gausias dovanas, už gražius žodelius, sveikinimus ir linkėjimus.

Rūta Radzevičiūtė

SPRINGHURST BEACH parduodamas pilnai apstatytas ir gerai izoliuotas ant dvigubo sklypo (100' x 150') vasarnamis: 4 kambariai ir virtuvė su visais patogumais, elektrosalyvos šildymas ir židinys. Tinkamas naudoti vasarą ir žiemą. Skambinti tel. 759-8118 Toronte.

GĖLĖS ĮVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Siminkevičienei, telefonu 763-6256 po 6 v.v. Toronte.

LIETUVĖ norėtų susipažinti su būsimu gyvenimo draugu, gero būdo rimtu inteligentu 50-58 metų amžiaus. Suinteresuotus prašau rašyti "Tėviškės Žiburių" administracijai (2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3), pažymint M. Lietuvei.

GERA PROGA

MISSISSAUGOJE, netoli Anapilio, parduodamas 1 miegamojo "condominium" butas už $29.700. Į prašomą kainą įeina oro vėdintuvas, plyta, šaldytuvas, balkono ir dalis kitų baldų. (Savininkas išvažiuoja iš Mississaugos). Skambinti: 275-1669.

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

WASAGOJE, arti Prisikėlimo parapijos stovyklavietės, išnuomojamas savaitėmis apartamentas: vienas miegamasis, salonas, virtuvė, prausykla; yra šiltas ir šaltas vanduo. Skambinti tel. 705-429-3577.

NEMOKAMA

MALDININKŲ KELIONĖ

į St. Mary's, Ontario,

rengiama Immaculate Heart of Mary parapijos (131 Birchmount Rd. a. Danforth Ave., Toronto, Ont.)

įvyks liepos 4, sekmadienį.

St. Mary's miestelio Marijos vardo koplyčioje bus išstatyta pagarbinimui popiežiaus palaiminta Fatimos Marijos statula, Šv. Mišios, procesija (jos metu bus nešama Marijos statula ir kalbamas Rožinis). Pamaldos bus po pietų, atvykus autobusui.

Dalyvaukime jauni ir seni, išgirskime Marijos prašymą kasdien kalbėti Rožinį bei rengti permaldavimo procesijas.

Koplyčia stovi gražioje vietoje — miške ant kalniuko. Malonu atsikvėpti atvykus iš miesto dulkių.

Registruotis lietuvių kalba telefonu 763-4233 tarp 6-7 val. vakaro arba ryto Toronte.

Dvidešimtoji

"Aušros" stovykla

Tėvų pranciškonų vasarvietėje N. Wasagoje

š. m. liepos 4-17 dienomis

• **Registracijos blankai** gaunami Prisikėlimo parapijos raštinėje. **Telefonas 533-0621**

• **Priimami vaikai** nuo 7 iki 15 metų amžiaus

Rengia — Prisikėlimo parapijos jaunimo sekcija

Pasaulio Latvių Dienos ir šeštoji dainų šventė įvyks Toronte š.m. birželio 24 — liepos 4 dienomis. Maple Leaf Gardens. Dalyvaus chorai iš visų žemynų — apie 1000 asmenų. Be dainų šventės, numatyta daug įvairių kultūrinių renginių, jų tarpe — daugiakultūris seminaras. Pastarasis bus birželio 25, penktadienį, 1 v.p.p. — 6 v.v., "Four Seasons Sheraton" viešbutyje. Jame dalyvaus įvairių tautybių atstovai. Kalbėtojais pakviesti — F. Glista, daugiakultūrės tarybos Ontario regijono pirmininkas, D. Timbrell, energijos ministeris, ir dr. St. Haidasz.

Vyresnėm lietuvaitėm mergaitėm (14-18 m.) organizuojama vienos savaitės stovykla Neringoje (JAV-se) liepos 25-31 d. d. Norinčios bus autobusais vežamos į Neringą iš Putnamo "pikniko" liepos 25 d. Programoje bus kreipiamas ypatingas dėmesys į pokalbius šių dienų jaunimo įdomiomis temomis. Tai proga artimiau pabendrauti krikščioniškoj, lietuviškoj aplinkoj. Vadovaus sesuo Ignė Marijošiūtė ir sesuo Palmira. Kreiptis: Sisters of Immaculate Conception, Putnam, Conn. 06260, USA.

"Gintaro" ansamblio organizuojamoje kelionėje autobusais į tautinių šokių šventę rugsėjo 5 d. Čikagoje dar yra vietų ir nešokėjams. Kaina $35 asmeniui. Registruotis pas R. Karasiejienę tel. 279-9079. Bilietai į tautinių šokių šventę jau gauti. Kurie užsisakė juos per "Gintarą", prašome atsiimti. **kr**

Spalvos ir Formos Draugija (Color and Form Society), kurią sudaro įvairių tautybių dailininkai, dalyvaus Toronto tautybių savaitėje — Karavane ir ta proga surengs dailės parodą Ryersono instituto patalpose. Draugijai pirmininkauja dail. Jurgis Račkus. Jis ką tik grįžo iš Belgijos, kur Kanados ambasadoje surengė savo kūrinių parodą. Dabar jis rūpinasi minėtos draugijos 25 metų sukakties paminėjimu. Numatoma paroda ir specialus leidinys. Dail. J. Račkus skatina ir lietuvių dailininkus jungtis į Spalvos ir Formos Draugiją. Visais jos reikalais kreiptis į sekretorę J. Barnes, 88 Asquith Ave., Toronto.

Lietuvos kariuomenės šventė su gražia programa bus š. m. lapkričio 20, šeštadienį, Toronto Lietuvių Namuose. Paskaitai pakviestas dr. Henrikas Nagys iš Montrealio. KLB Toronto apylinkės valdybos kvietimu šį minėjimą rengia Vlado Pūtvio šaulių kuopa Toronte. Organizacijos prašomos tą dieną kitų parengimų neruošti. **Valdyba**

Dr. J. Urbaitis išvyksta atostogų nuo birželio 19 d. dviem savaitėm.

Vaikų darželis Anapilyje. Galvojama apie įgyvendinimą ankstyvesnės idėjos įsteigti lietuvišką vaikų darželį Anapilyje. Kol bus pastatyta šventovė, kurios pagrindiniame augšte yra suplanuota speciali vaikų darželio patalpa, planuojamasis darželis veiktų kasdien dabartinio pastato viršutinėje salėje, kurios šildymas ir vėsinimas yra jau galutinai sutvarkytas. Platesnių informacijų suinteresuoti tėvai prašomi teirautis pas Anapilio tarybos pirmininką telefonu 239-7269.

Sveikiname

su saulėtu pavasariu mūsų gerb. svečius ir bičiulius. Vėl esame pasiruošusios jus sutikti savo sodyboje Putname. Prašome pranešti savo atsilankymo laiką šiuo adresu:

Sister M. Rita,
Immaculate Conception Convent,
Putnam, Conn. 06260, USA.
Telefonas 302-928-5828

TAUTYBIŲ SAVAITĖ – KARAVANAS

Tradicinė tautybių savaitė Karavanas Toronte šiais metais bus birežlio 18-26 dienomis. Dalyvauja 50 paviljonų, įrengtų daugiausia savose patalpose. Nusipirkę karavano pasą, lankytojai ištisą savaitę galės žiūrinėti visus paviljonus, dalyvauti jų programose, skanėtis jų paruoštais valgiais bei gėrimais (už atskirą mokestį). Lankytojus vežios specialūs autobusai, kurie kursuos kas pusę valandos nuo Victoria Street Mall (tarp Gerrard ir Gould gatvių) įvairiomis kryptimis iki Etobicoke vakaruose ir Scarborough rytuose.

Daugelis paviljonų yra paruošę specialias meno programas. Pvz. valų paviljonas pasikvietė mergaičių chorą iš Valijos (Britanijoje), ukrainiečiai suorganizavo 55 šokėjų, muzikų ir aktorių ansamblį, 12 asmenų orkestrą, kurie paruošė imponuojančią programą.

Apie Karavaną plačiai rašo kanadiečių spauda. Atrodo, susidomėjimas yra didelis.

Lietuvių paviljonas "Vilnius" atidaromas birželio 18, penktadienį, 6 v.v., Prisikėlimo salėje (1021 College St.). Paviljonas yra KLB Toronto apyl. valdybos žinioje, bet įvairiems darbams atlikti ir jiems vadovauti yra sudarytas specialus komitetas, vadovaujamas apyl. valdybos nario Teodoro Stanulio. "Miss Vilnius" yra stud. Ramona Siminkevičiūtė, seniūnas — Marius Rusinas. Turint galvoje kitų metų nuostolius, šiais metais kultūrinė programa pavesta vietiniams ansambliams — "Gintarui" ir "Atžalynui".

Apyl. valdybos iniciatyva išplatinta per 1000 Karavano pasų. Nuo jų valdyba gaus po $1 už pasą. Rengėjai yra įdėję daug darbo į "Vilniaus" paviljono įrengimą. Jie tikisi, kad plačioji lietuvių visuomenė gausiai lankysis paviljone vakarais (nuo 6 v.v. iki 12) ir tuo būdu parems rengėjų pastangas. **Inf.**

KLK Centro rūpesčiu buvo gana plačiai paskleista knygelė apie Nijolę Sadūnaitę. Vienas jos egzempliorius buvo pasiųstas į Norvegiją, kur rado didžiausią atgarsį. Dalis teksto buvo išversta į norvegų kalbą, išspausdinta dviménesiniame žurnale "Ropet FRA OST" ir išleista atskiru atspaudu. Be to, kitoje spaudoje buvo išspausdinti straipsniai apie N. Sadūnaitę. Šio darbo iniciatoriai pranešė, kad norvegų visuomenė minėtus spaudinius sutiko labai palankiai. Vien minėtasis žurnalas turi 40.000 skaitytojų. Net ir pasaulietinė spauda palankiai atsiliepusi. Esą šimtai tūkstančių norvegų susipažino su N. Sadūnaitės kalba ir religijos persekiojimu Lietuvoje.

"T. Žiburių" rėmėjai Birutė ir Antanas Matulaičiai, ilgai dirbę verslo srityje Toronte, išvyko gyventi į Fort Lauderdale, Floridoje. Prieš išvykdami aplankė "TŽ" ir paliko $30 auką. "TŽ" dėkoja jiems už nuolatinę paramą laikraščiui ir linki geriausios sėkmės naujoje gyvenvietėje.

Kun. St. Kulbis, SJ, keliaujantis kapelionas, aplankė lietuvius Kanados vakaruose. Grįždamas iš Los Angeles JAV-se, lankėsi Vankuveryje ir gegužės 23 d. laikė pamaldas to miesto lietuviams. Edmontono lietuviams laikė pamaldas gegužės 30 d., o Kalgario — birželio 6. Pakeliui į Montrealį, kur jis pastoviai gyvena, sustojo Winnipege, kur klebonauja kun. J. Bertašius, po to aplankė Thunder Bay, Sault Ste. Marie ir Sudburį, kur klebonauja kun. A. Sabas. Visur jis susitiko su lietuviais, kuriuos pradėjo lankyti nuo jų atvykimo Kanadon. Kun. St. Kulbis yra vienas anksčiausiai atvykusių kunigų Kanadon, būtent, 1946 m. iš Prancūzijos. Lietuvos vyskupų išeivijoje ir nunciatūros pavestas, rūpinosi išblaškytų lietuvių katalikų sielovada.

Atitaisymas. B. ir A. Matulaičių padėkoje "TŽ" 24 nr. turėjo būti dėkojama ne A. R. Tumosoms, bet A. R. Tumpoms ir ne Z. K. Simanavičiams, bet Z. K. Simonaičiams. Už klaidą atsiprašome.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Lietuvos knygų rūmų knygų saugykla

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Sekmadienį, birželio 6, mūsų šventovėje 11 v. pamaldų metu solo giedojo mūsų visų didžiai laukiama solistė G. Čapkauskienė.

— Gegužės 30 d. po 11 v. pamaldų, mūsų svetainėje Šv. Onos Dr-ja suruošė puikius pusryčius, į kuriuos atsilankė apie 200 parapijiečių. Dr-jos pirm. M. Šalčiūnienė visiems už tokį gausų atsilankymą nuoširdžiai padėkojo.

— Parapijos choras iš gauto margučių vakarienės pelno (suruošė patys choristai) paaukojo parapijai $400, o Šv. Onos Dr-ja iš savo suručštų pusryčių pelno — $100. Klebonas, parapijos k-tas ir visi parapijiečiai už tokį duosnumą jiems taria didelį ačiū.

— Birželio 12 d. mūsų šventovėje susituokė V. Alinauskas su L. Gabrusevičiūte. Sveikiname jaunuosius ir linkime jiems daug džiaugsmo ir laimės. Vestuvių puota įvyko mūsų par. svetainėje.

— Mūsų klebonas savo atostogų metu lankėsi ir Meksikoje. Ta proga aplankė ten besidarbuojantį anksčiau buvusį mūsų par. vikarą kun. J. Gaudzę. Gaila, kad lietuvis kunigas, išleistas į mokslą lietuvių lėšom, paliko savuosius ir darbuojasi kitataučių tarpe. **K. A.**

Skautų ir skaučių vasaros stovykla bus "Baltijoje" rugpjūčio 1-15 d. d. Kviečiamas lietuviškas jaunimas ir nepriklausantis skautams. Mokestis už dvi savaites vienam asmeniui — $80. Jei iš vienos šeimos dalyvaus daugiau, bus duodama nuolaida, kurią nustatys skautų vadovybė. Norintieji dalyvauti stovykloje registruojasi pas tuntininkę E. Jurgutienę tel. 626-7499 arba Br. Niedvarą 489-4938.

Kun. prof. A. Paškus iš Otavos, Montrealio akademinio sambūrio pakviestas, gegužės 28 d. seselių namuose skaitė įdomią paskaitą: "Psichologijos mokslas dabartiniame gyvenime". Dalyvavo apie 30 klausytojų, iš jų 12 akademinio sambūrio narių, kiti buvo svečiai. Sambūrio pirm. Ilona Gražytė - Maziliauskienė padėkojo svečiui už įdomią paskaitą ir pranešė, kad š.m. Vinco Krėvės literatūrinė premija bus įteikta lapkričio mėn.

Milana ir Albertas Joneliai, gegužės 29 d. atšventė 25 m. vedybinę sukaktį. Ta proga dukros Audronė ir Lilija suruošė savuose namuose pagerbimą — staigmeną. Sukaktuvininkai buvo sutikti su "Ilgiausių metų" giesme; dukros juos papuošė gėlėmis ir įteikė bendrą dovaną — dail. Alfonso Vazalinsko paveikslą. Pagerbime dalyvavo giminės ir patys artimieji Jonelių bičiuliai. M. ir A. Joneliai yra pavyzdingi parapijiečiai, aktyvūs lietuviškos bendruomenės nariai ir spaudos rėmėjai. Augina gražią lietuvišką šeimą. Dukra Audronė yra diplomuota gimnazijos mokytoja, Lilė — priešpaskutinio kurso biologijos studentė, sūnus Juzė — gimnazistas. Jie visi trys yra baigę liet. mokyklą, priklauso "Gintaro" ansambliui, skautams ir kitoms jaunimo organizacijoms.

Rašytojas inž. Vytautas Volertas, kelių romanų autorius, "Draugo" romano laureatas iš Filadelfijos, mokslo ir tarnybos reikalais lankėsi Montrealyje ir viešėjo savo bičiulių St. ir Aug. Ališauskų šeimoje. Montrealio miestas jam paliko gražų įspūdį.

Stud. Rasa Lukoševičiūtė ilgesniam laikui išskrido į P. Ameriką. Ją siunčia ir finansuoja PLB valdyba, kad padėtų Argentinos bendruomenei ir jaunimui kultūrinėje ir visuomeninėje veikloje. Iki rugpjūčio 10 d. bus Buenos Aires. Aplankys Venecuelą, Meksiką ir Braziliją, kur Riodežaneiro mieste mokytojauja buvusi Rasos ispanų kalbos mokytoja vienuolė. Rasa, apsišarvavusi reikiama lietuviška literatūra, išskrido gegužės 24 d.

Dainos Kerbelytės ir Česlovo Vasiliausko sutuoktuvės įvyko gegužės 22 d. AV parapijos šventovėje. Jaunuosius sutuokė kun. J. Kubilius. Jaunieji ir visi jų palydovai priėmė Komuniją. Mišių metu giedojo sol. A. Keblys ir AV vyrų oktetas. Vargonavo muz. M. Roch. Jaunųjų palydą sudarė: Audra Žurkevičiūtė — Petras Astrauskas, Regina Staškevičiūtė — St. Rutkauskas, Audronė Jonelytė — John Zmyslony ir Violeta Vasiliauskaitė — Michael Doyle. Žiedus nešė jaunojo broliukas Darius. Abu jaunavedžiai yra baigę augštuosius mokslus. Daina nuo vaikystės buvo veikli skautė. Yra baigusi šeštadieninę mokyklą, lituanistinius kursus ir seminarą. Nuo "Gintaro" ansamblio įsikūrimo aktyvi jo narė. Jos tėvai Elena ir Vaclovas Kerbeliai, aktyvūs mūsų bendruomenės nariai, vienintelei savo dukrai AV svetainėje suruošė puikią vestuvinę puotą. Iškilmės pranešėja Rasa Lukoševičiūtė, su visais senais lietuviškais papročiais, ypatingai gerai pasirodė. Senesniems priminė praeitį, o jaunimas galėjo išgirsti ir matyti, kaip buvo atliekamos vestuvės Lietuvoje.

Jaunavedžius sveikino: kun. J. Kubilius, "Gintaro" ansamblio vadovas Z. Lapinas, skaučių tuntininkė E. Jurgutienė, J. Račys iš Toronto, Alg. Daukša iš Niujorko, jaunojo tėvas Vasiliauskas. Gauta sveikinimų raštu ir telegramomis nuo giminių iš Lietuvos. Paskutinis žodį tarė Dainos tėtis V. Kerbelis. "Brangioji mūsų Daina ir Česlovai, abiejų šeimų nariai ir visi mieli bičiuliai! Dar vakar vakare Daina pabučiavo mane ir mamą, palinkėdama labos nakties, o šiandien jau išėjo iš savų namų baltu nuotakos drabužiu pasipuošusi į naują, savarankišką gyvenimą, pilna gražiausių vilčių ir pasiryžimo. Nuo pat mažų dienų mokėme Dainą lietuviškai. Pirmoji jos lietuvių kalbos mokytoja ir auklėtoja buvo a.a. močiutė Antanina Remeikienė. Esame dėkingi lituanistinės mokyklos, lit. seminaro, lit. kursų mokytojams, kurie padėjote mums, kad Daina išaugtų ir subręstų pagal Vydūno "sau žmogus". Ačiū Montrealio skaučių vadovybei, kuri nuo vaikystės dienų Dainą auklėjo pagal šūkį "Dievui, artimui, tėvynei". Esame dėkingi "Gintaro" ansambliui, kuris priėmė mūsų Dainą. Buvimas dideliame jaunimo būryje padėjo jai suvokti, kas yra bendras darbas, bendri rūpesčiai ir džiaugsmai. Išleidžiame Tave, Dainele, į gyvenimą be kraičio skrynių. Kiek galėdami davėm Tau išsimokslinimą — tai ir viskas. Mūsų meilė ir rūpestis lydės Judu, kol būsime gyvi. Mes tikimės, kad ir sau gyvendama, neužmirši ir mūsų tėvynės Lietuvos ir ten gyvenančių tetos, dėdės ir pusbrolių. Mes džiaugiamės, kad mūsų Dainelė pradėjo šeiminį gyvenimą "su bažnyčia, su altoriumi, su sumainymo žiedais". Tegul bus judviejų gyvenimas saulėtas, kaip saulėtas yra Lietuvos dangus birželyje".

Daina kalbėjo lietuviškai, Česlovas — angliškai. Jiedu išreiškė savo padėką tėvams, draugams ir visiems atsilankiusiems į jų sutuoktuvių šventę. Vestuvėse dalyvavo per 200 svečių, daug jaunimo. Skambėjo lietuviškos dainos, rateliai ir vingiavo vikrūs šokiai. Jaunavedžiai, atsisveikinę su tėvais, draugais ir visais svečiais, povestuvinei kelionei išskrido į Jamaiką. **A. A.**

Montrealio Aušros Vartų parapijos 25 metų sukakties šventėje laiko pamaldas jos įsteigėjas kun. J. Kubilius, SJ, (viduryje), kun. J. Aranauskas ir kun. Langlois savoje šventovėje, pastatytoje daugiausia parapijiečių aukomis

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6,0%	Asmenines	11.0%
Taupomąsias s-tas	8.25%	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	9.5%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.75%	Investacines nuo	11%
Term. ind. 3 m.	10.0%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.